

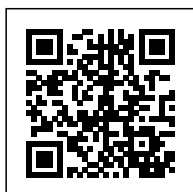

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

82/0

**Vládní návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině
a o změně souvisejících zákonů**

Zástupce předkladatele: min. práce a soc. věcí
Doručeno poslancům: 10. ledna 2014 v 11:34

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2014

o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

SLUŽBA PÉČE O DÍTĚ V DĚTSKÉ SKUPINĚ

Hlava I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje podmínky, za nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, podmínky pro získání oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a s tím spojený výkon veřejné správy.

§ 2

Služba péče o dítě v dětské skupině

Službou péče o dítě v dětské skupině se pro účely tohoto zákona rozumí činnost spočívající v hlídání a pravidelné péči o dítě od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky, která je poskytována mimo domácnost dítěte v kolektivu dětí a která je zaměřena na zajištění potřeb dítěte a na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte.

Hlava II

Poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

§ 3

Poskytovatel

(1) Poskytovatelem služby péče o dítě v dětské skupině (dále jen „poskytovatel“) je fyzická nebo právnická osoba, která za podmínek stanovených tímto zákonem poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině rodiči nebo jiné osobě, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů¹⁾, (dále jen „rodič“), je-li zaměstnavatelem rodiče.

(2) Poskytovatel nemusí být zaměstnavatelem rodiče, pokud je

a) ústavem, jestliže poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s jeho zakládací listinou,

¹⁾ § 7 odst. 10 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

- b) právnickou osobou registrovanou nebo evidovanou podle zákona o církvích a náboženských společnostech, pokud poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s jejím předmětem činnosti,
- c) územním samosprávným celkem nebo jím založenou právnickou osobou,
- d) obecně prospěšnou společností, jestliže poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s její zakládací listinou nebo zakládací smlouvou,
- e) nadací nebo nadačním fondem, nebo
- f) vysokou školou.

(3) Poskytovatel může poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině rodiči též na základě dohody se zaměstnavatelem tohoto rodiče a za podmínek, za kterých poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině jinému rodiči.

(4) Zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická nebo právnická osoba, která zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance, organizační složka státu, v níž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, a útvar, složka nebo jiná organizační část bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil České republiky, která vyplácí příslušníkům bezpečnostních sborů²⁾ služební příjem nebo vojákům z povolání³⁾ plat, popřípadě organizační složka státu nebo právnická osoba, do nichž jsou k plnění služebních úkolů vysláni příslušníci bezpečnostních sborů nebo zařazeni vojáci z povolání.

§ 4

Oprávnění poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině

(1) Poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině lze jen na základě oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (dále jen „oprávnění“).

(2) Oprávnění vzniká dnem zápisu fyzické nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů.

(3) Zápis do evidence poskytovatelů provádí na žádost fyzické nebo právnické osoby o zápis do evidence poskytovatelů (dále jen „žádost o zápis“) Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

§ 5

Podmínky pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

- (1) Podmínkou pro zápis fyzické nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů je
- a) bezúhonnost fyzické nebo právnické osoby, která bude poskytovatelem,
 - b) vlastnické nebo jiné právo fyzické nebo právnické osoby, která bude poskytovatelem, k užívání objektu nebo prostor, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině,
 - c) zajištění technických požadavků na stavby a hygienických požadavků na prostory, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v dětské skupině,

²⁾ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

d) dosažení věku 18 let a plná svéprávnost, jde-li o fyzickou osobu, která bude poskytovatelem.

(2) Poskytovatel je povinen poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině vedle podmínek uvedených v odstavci 1 též za podmínky

- a) bezúhonnosti pečující osoby; pro účely tohoto zákona se pečující osobou rozumí fyzická osoba, která je v základním pracovněprávním vztahu s poskytovatelem a která vykonává činnost přímo působící na dítě spočívající v hlídání a péči o dítě,
- b) odborné způsobilosti pečující osoby,
- c) zdravotní způsobilosti pečující osoby; při posuzování zdravotní způsobilosti se postupuje podle právních předpisů o pracovnělékařských službách⁴⁾,
- d) dosažení věku 18 let a plné svéprávnosti pečující osoby.

(3) Za bezúhonné se pro účely tohoto zákona považují fyzická a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo činností s ní srovnatelných, anebo pro trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě.

(4) Bezúhonnost se dokládá výpisem z evidence Rejstříku trestů. Za účelem doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle zákona o Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec nebo právnická osoba se sídlem v zahraničí doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisem z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem; v případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

(4) Odbornou způsobilostí pečující osoby je

- a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa⁵⁾,
- b) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách⁶⁾,
- c) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy nebo vychovatele⁷⁾,
- d) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky⁸⁾, nebo

⁴⁾ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče).

⁵⁾ Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

e) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře⁹⁾.

§ 6

Úhrada nákladů za službu péče o dítě v dětské skupině

(1) Služba péče o dítě v dětské skupině je poskytována bez úhrady nákladů nebo s částečnou nebo plnou úhradou nákladů.

(2) Poskytovatel je povinen stanovit kritéria, na základě kterých je v konkrétním případě určena výše úhrady nákladů.

(3) Poskytovatel je povinen vést účetní záznamy týkající se poskytování služby péče o dítě v dětské skupině odděleně od ostatních účetních záznamů.

§ 7

Počet dětí a nejnižší počet pečujících osob v jedné dětské skupině

(1) V jedné dětské skupině nesmí být více než 24 dětí.

(2) Poskytovatel je povinen při stanovení počtu pečujících osob v jedné dětské skupině zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v dětské skupině a věk dětí, zejména počet dětí ve věku do 2 let.

(3) Nejnižší počet pečujících osob, který je poskytovatel povinen zajistit v jedné dětské skupině, činí

- a) 1 pečující osoba pro dětskou skupinu do 6 dětí,
- b) 2 pečující osoby pro dětskou skupinu od 7 do 24 dětí,
- c) 3 pečující osoby pro dětskou skupinu od 13 do 24 dětí, pokud je v dětské skupině alespoň 1 dítě mladší 2 let.

§ 8

Stravování

(1) Poskytovatel není povinen dítěti poskytovat stravovací služby, není-li dohodnuto jinak. Způsob stravování a úhradu nákladů s ním spojených si poskytovatel a rodič dohodnou ve smlouvě o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

(2) Pokud zajišťuje dítěti stravu rodič, je poskytovatel povinen v zájmu ochrany zdraví dětí zajistit uchování, případný ohřev a podání stravy dítěti v souladu s požadavky správné hygienické praxe stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti hygieny potravin¹⁰⁾ a v souladu s právními předpisy upravujícími činnosti epidemiologicky závažné¹¹⁾.

(3) Pokud zajišťuje dítěti stravu poskytovatel, vztahují se na výrobu, přípravu, rozvoz, přepravu, značení, skladování a uvádění pokrmů do oběhu, včetně zmrazených a zchlazených

⁸⁾ Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů, (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 o hygieně potravin.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

pokrmů, právní předpisy upravující činnosti epidemiologicky závažné¹¹⁾ a provozování stravovací služby musí být zajištěno v souladu s povinnostmi stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti hygieny potravin¹⁰⁾.

§ 9

Postup při onemocnění dítěte

Při výskytu příznaků onemocnění u dítěte je pečující osoba povinna bezodkladně informovat rodiče dítěte a předat dítě rodiči nebo zajistit poskytnutí zdravotních služeb.

§ 10

Vnitřní pravidla a plán výchovy a péče

(1) Poskytovatel je povinen zpracovat a dodržovat pravidla organizace poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (dále jen „vnitřní pravidla“), ve kterých zejména uvede

- a) jde-li o
 1. fyzickou osobu, jméno, popřípadě jména, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo bydliště a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,
 2. právnickou osobu, obchodní firmu nebo název, právní formu, adresu sídla, jde-li o územní samosprávný celek, adresu sídla jeho orgánů, označení a umístění její organizační složky, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat,
 3. organizační složku státu, název, adresu sídla, jméno, popřípadě jména a příjmení vedoucího organizační složky státu,
- b) označení dětské skupiny a údaj o počtu dětí v dětské skupině,
- c) adresu místa poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- d) den započetí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- e) podmínky poskytování služby péče o dítě v dětské skupině včetně určení, zda službu péče o dítě v dětské skupině poskytovatel poskytuje bez úhrady nákladů nebo s částečnou anebo plnou úhradou nákladů, a při poskytování služby péče o dítě v dětské skupině s částečnou nebo plnou úhradou nákladů kritéria podle § 6 odst. 2.

(2) Poskytovatel je povinen zpracovat a zajistit dodržování plánu výchovy a péče o dítě, rozvoje schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte (dále jen „plán výchovy a péče“) se zaměřením na formování osobnosti dítěte a fyzický a psychický vývoj dítěte. Je zakázáno používat vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení anebo takové výchovné prostředky, které se dotýkají důstojnosti dítěte nebo které jakkoli ohrožují jeho zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

(3) Poskytovatel je povinen zpřístupnit vnitřní pravidla a plán výchovy a péče v prostorách, v nichž je služba péče o dítě v dětské skupině poskytována a které jsou přístupné rodiči, popřípadě též zpřístupní vnitřní pravidla a plán výchovy a péče způsobem umožňujícím dálkový přístup.

¹¹⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů.

§ 11

Evidence dětí v dětské skupině

(1) Poskytovatel je povinen vést za účelem zajištění kvality poskytované péče, provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a pro účely kontroly podmínek poskytování péče podle tohoto zákona a jiných právních předpisů evidenci dětí, která obsahuje tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum narození a adresu místa pobytu dítěte,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení rodičů a adresu místa pobytu alespoň jednoho z rodičů, liší-li se od adresy místa pobytu dítěte,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa pobytu osoby, která na základě pověření rodiče může pro dítě docházet,
- d) dny v týdnu a doba v průběhu dne, po kterou dítě v dětské skupině pobývá,
- e) údaj týkající se úhrady nákladů za službu péče o dítě v dětské skupině,
- f) údaj o zdravotní pojišťovně dítěte,
- g) telefonní, popřípadě jiný kontakt na rodiče a na osobu uvedenou v písmeni c),
- h) údaj o zdravotním stavu dítěte a o případných omezeních z něho vyplývajících, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině; rodič je povinen informovat poskytovatele o změně zdravotního stavu nebo případných omezeních spojených se změnou zdravotního stavu, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- i) údaj o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

(2) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) až g) a jejich změny je povinen rodič sdělit poskytovateli v písemném prohlášení.

(3) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. h) a i) a jejich změny je povinen rodič doložit poskytovateli ještě před uzavřením smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

(4) Součástí evidence dětí je i smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

(5) Poskytovatel je povinen uchovat údaje a dokumenty obsažené v evidenci dětí o konkrétním dítěti po dobu 3 let od ukončení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině tomuto dítěti.

§ 12

Pojištění odpovědnosti za škodu

Poskytovatel je povinen před započítáním poskytování služby péče o dítě v dětské skupině uzavřít pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při poskytování služby péče o dítě v dětské skupině; toto pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině.

§ 13

Smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

(1) O poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je poskytovatel povinen před zahájením poskytování služby péče o dítě v dětské skupině uzavřít s rodičem písemnou smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

(2) Smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině musí obsahovat tyto náležitosti:

- a) místo a čas poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- b) výši úhrady nákladů poskytované služby a způsob jejího placení, je-li služba péče o dítě v dětské skupině poskytována s úhradou nákladů,
- c) podmínky stravování dítěte včetně pitného režimu v návaznosti na délku pobytu a věk dítěte,
- d) ujednání o dodržování vnitřních pravidel,
- e) ujednání o postupu podle § 9,
- f) způsob ukončení právních vztahů vzniklých ze smlouvy,
- g) dobu trvání právních vztahů vzniklých ze smlouvy.

(3) Přílohou smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině jsou vnitřní pravidla a plán výchovy a péče.

Hlava III

Technické požadavky na stavby a hygienické požadavky na prostory a provoz

Díl 1

Technické požadavky na stavby

§ 14

Službu péče o dítě v dětské skupině lze poskytovat pouze v místnostech, které splňují technické požadavky na stavby kladené stavebními předpisy¹²⁾ na byt, obytnou místnost nebo pobytovou místnost.

Díl 2

Hygienické požadavky na prostory a provoz

§ 15

(1) Služba péče o dítě v dětské skupině je poskytována v prostorách a místnostech, které jsou uzpůsobeny tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví nebo života a které nejsou umístěny v blízkosti zdroje hluku a znečištění ovzduší, jež by negativně ovlivňovalo provoz dětské skupiny.

(2) Poskytovatel je povinen zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem upravené prováděcím právním předpisem.

(3) Hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny nad 12 dětí stanoví právní předpisy upravující hygienické požadavky na prostory a provoz¹³⁾.

¹²⁾ Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.

Hlava IV
Vznik, změna a zánik oprávnění a evidence poskytovatelů

§ 16

(1) V žádosti o zápis uvede kromě náležitostí stanovených správním řádem

- a) organizační složka státu, jež jedná a vykonává práva a povinnosti z právních vztahů vznikajících v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině jménem České republiky, název, adresu sídla, jméno, popřípadě jména a příjmení vedoucího organizační složky státu,
- b) právnická osoba jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat.

(2) Fyzická nebo právnická osoba v žádosti o zápis dále uvede

- a) označení a kapacitu dětské skupiny,
- b) adresu místa poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- c) den započetí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

(3) Žádost o zápis lze podat

- a) na tiskopise předepsaném ministerstvem, nebo
- b) prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s ministerstvem předepsaným tiskopisem a která je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) K žádosti o zápis se přiloží, není-li dále stanoveno jinak, originál nebo výstup z autorizované konverze dokumentů těchto dokladů:

- a) doklad o vlastnickém nebo jiném právu k objektu nebo prostorám, z něhož vyplývá oprávnění tento objekt nebo prostory užívat k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- b) závazné stanovisko krajské hygienické stanice o splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem,
- c) opis smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu,
- d) doklad o bezúhonnosti fyzické osoby uvedené v § 5 odst. 4 větě čtvrté.

(5) Zaměstnanec krajské hygienické stanice je oprávněn vstupovat do prostor, v nichž hodlá fyzická nebo právnická osoba poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině nebo v nichž poskytovatel poskytuje služby péče o dítě v dětské skupině, včetně obydlí, za účelem

- a) vydání závazného stanoviska podle odstavce 4 písm. b), nebo
- b) ověření splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

¹³⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

§ 17

(1) Splní-li fyzická nebo právnická osoba podmínky stanovené v § 5 odst. 1 a § 12, provede ministerstvo zápis do evidence poskytovatelů. Rozhodnutím, kterým bylo vyhověno žádosti o zápis, se pouze poznamená do spisu.

(2) Nespĺňuje-li fyzická nebo právnická osoba podmínky stanovené v § 5 odst. 1 a § 12, ministerstvo žádost o zápis zamítne.

§ 18

Poskytovatel je povinen ministerstvu oznámit všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis a předložit doklady o nich do 15 dnů ode dne jejich vzniku.

§ 19

(1) Oprávnění zaniká

- a) smrtí poskytovatele,
- b) zánikem právnické osoby, která je poskytovatelem, nebo organizační složky státu, která jménem České republiky jedná a vykonává práva a povinnosti z právních vztahů vznikajících v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině, nebo
- c) zrušením.

(2) Ministerstvo zruší oprávnění, jestliže

- a) poskytovatel přestane splňovat podmínky pro zápis fyzické osoby nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů podle § 5 odst. 2,
- b) poskytovateli byla uložena sankce za správní delikt v případě zvlášť závažného porušení povinnosti stanovené tímto zákonem poskytovateli; zvlášť závažným porušením se pro účely tohoto zákona rozumí takové porušení povinnosti, které je způsobilé vyvolat újmu na zdraví a zdravém vývoji dítěte nebo opakované porušení podmínek stanovených tímto zákonem,
- c) poskytovatel neodstranil nedostatky, pro které mu bylo pozastaveno oprávnění podle odstavce 3 ve lhůtě stanovené podle odstavce 4, nebo
- d) poskytovatel o to požádá; tato žádost musí být podána nejméně 3 měsíce před dnem ukončením činnosti.

(3) Ministerstvo pozastaví oprávnění v případě, že poskytovatel poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 12 nebo § 13.

(4) V rozhodnutí o pozastavení oprávnění podle odstavce 3 ministerstvo stanoví dobu, po kterou nelze oprávnění vykonávat a během které je poskytovatel povinen zjištěné nedostatky odstranit. Doba pozastavení oprávnění nesmí být delší než 6 měsíců.

(5) Poskytovatel, který hodlá ukončit poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, je povinen informaci o ukončení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině zveřejnit nejméně 3 měsíce před zamýšleným ukončením své činnosti, a to v prostorách, ve kterých je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině a které jsou přístupné rodiči dítěte, popřípadě zveřejní informaci o ukončení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(6) O pozastavení oprávnění nebo o zániku oprávnění provede ministerstvo zápis do evidence poskytovatelů.

(7) Fyzická nebo právnická osoba, které bylo oprávnění zrušeno podle odstavce 2 písm. b), může opětovně podat žádost o zápis nejdříve 2 roky od dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení oprávnění.

§ 20

(1) Evidence poskytovatelů je informačním systémem veřejné správy¹⁴⁾, jehož správcem a provozovatelem je ministerstvo.

(2) Do evidence poskytovatelů se zapisují tyto údaje:

- a) u fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa místa trvalého pobytu nebo bydliště a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,
- b) u právnické osoby obchodní firma nebo název, právní forma, adresa sídla, jde-li o územní samosprávný celek, adresa sídla jeho orgánů, označení a umístění její organizační složky, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která je jménem právnické osoby oprávněna jednat,
- c) u organizační složky státu název, adresa sídla, jméno, popřípadě jména a příjmení vedoucího organizační složky státu,
- d) označení dětské skupiny,
- e) místo poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- f) údaj o počtu a kapacitě dětských skupin,
- g) datum vzniku oprávnění,
- h) datum pozastavení nebo zániku oprávnění.

(3) Evidence poskytovatelů je neveřejným seznamem v části, v níž se u fyzické osoby zapisuje adresa místa trvalého pobytu nebo bydliště.

(4) Součástí evidence poskytovatelů jsou doklady, které musí být podle § 16 odst. 4 přiloženy k žádosti o zápis.

(5) Evidence poskytovatelů je přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup; to neplatí o části evidence poskytovatelů, která je neveřejným seznamem.

Hlava V

Kontrola

§ 21

(1) Plnění podmínek stanovených tímto zákonem pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a povinností stanovených tímto zákonem nebo na základě tohoto zákona poskytovateli kontroluje s výjimkou kontroly hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.

(2) Plnění hygienických požadavků na stravování podle § 8 a hygienických požadavků na prostory a provoz podle § 15 kontrolují krajské hygienické stanice.

¹⁴⁾ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Hlava VI Správní delikty

§ 22

Přestupky

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 4 poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině bez oprávnění.

(2) Fyzická osoba se jako poskytovatel dopustí přestupku tím, že

- a) poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 5 odst. 2 nebo § 7,
- b) v rozporu s § 10 odst. 1 nezpracuje nebo nedodrží vnitřní pravidla,
- c) v rozporu s § 10 odst. 2 nezpracuje nebo nedodrží plán výchovy a péče,
- d) nevede evidenci dětí podle § 11 odst. 1,
- e) v rozporu s § 12 poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině bez pojištění odpovědnosti za škodu,
- f) neuzavře s rodičem dítěte písemnou smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině podle § 13 odst. 1,
- g) poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 8 odst. 2 nebo 3 nebo s § 15 odst. 1 nebo 2,
- h) v rozporu s § 18
 1. neoznámí všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis, nebo
 2. do 15 dnů ode dne vzniku změn týkajících se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis, nepředloží doklady o těchto změnách.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. c), d) nebo f),
- b) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a), b), e), g) nebo h),
- c) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1.

§ 23

Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 4 poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině bez oprávnění.

(2) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel dopustí správního deliktu tím, že

- a) poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 5 odst. 2 nebo § 7,
- b) v rozporu s § 10 odst. 1 nezpracuje nebo nedodrží vnitřní pravidla,
- c) v rozporu s § 10 odst. 2 nezpracuje nebo nedodrží plán výchovy a péče,

- d) nevede evidenci dětí podle § 11 odst. 1,
 - e) v rozporu s § 12 poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině bez pojištění odpovědnosti za škodu,
 - f) neuzavře s rodičem dítěte písemnou smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině podle § 13 odst. 1,
 - g) poskytuje službu péče o dítě v dětské skupině v rozporu s § 8 odst. 2 nebo 3 nebo s § 15 odst. 1 nebo 2,
 - h) v rozporu s § 18
 - 1. neoznámí všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis, nebo
 - 2. do 15 dnů ode dne vzniku změn týkajících se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro žádost o zápis, nepředloží doklady o těchto změnách.
- (3) Za správní delikt se uloží pokuta do
- a) 20 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. c), d) nebo f),
 - b) 30 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. a), b), e), g) nebo h),
 - c) 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1.

§ 24

Společná ustanovení ke správním deliktům

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihledne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm správní orgán nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(5) Správní delikty podle tohoto zákona projednává oblastní inspektorát práce nebo Státní úřad inspekce práce. To neplatí, jde-li o správní delikty podle § 22 odst. 2 písm. g) a § 23 odst. 2 písm. g), které projednává příslušná krajská hygienická stanice.

(6) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 25

Přechodné ustanovení

Fyzická nebo právnická osoba, která přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona poskytovala službu, která ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona naplňuje znaky služby péče

o dítě v dětské skupině podle tohoto zákona a hodlá v této činnosti pokračovat i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinna podat žádost o zápis do evidence poskytovatelů ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a v této lhůtě je rovněž povinna uzavřít pojištění odpovědnosti za škodu podle § 12. Nepožádá-li ve lhůtě 6 měsíců o zápis do evidence poskytovatelů a neuzavře-li v této lhůtě pojištění odpovědnosti za škodu podle § 12, nesmí po uplynutí této lhůty poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině podle tohoto zákona. Ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do dne zápisu do evidence poskytovatelů se tato fyzická nebo právnická osoba považuje za poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině podle tohoto zákona.

§ 26

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo stanoví vyhláškou hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí pro venkovní prostory, místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, šatnu, hygienická zařízení, úklid a nakládání s prádlem podle § 15 odst. 2.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o inspekci práce

§ 27

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění zákona č. 230/2006 Sb., zákona 264/2006 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 294/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb. a zákona č. 367/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se slova „ a pracovních podmínek“ nahrazují slovy „ , pracovních podmínek a služby péče o dítě v dětské skupině,“ .
2. V § 3 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které včetně poznámky pod čarou č. 76 zní:
„h) právního předpisu upravujícího péči o dítě v dětské skupině⁷⁶⁾.

⁷⁶⁾ Zákon č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o ochraně veřejného zdraví

§ 28

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 254/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 120/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 392/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 59/2006 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb.,

zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 378/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 115/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb. a zákona č. 223/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 se na konci textu věty poslední doplňují slova „, a dále poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, pokud se jedná o dětskou skupinu nad 12 dětí“.
2. V § 23 odst. 1 se za slovo „menze“ vkládají slova „, v dětské skupině⁷⁵⁾“.

Poznámka pod čarou č. 75 zní:

„⁷⁵⁾ Zákon č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.“.

3. V § 50 se za slova „předškolní zařízení“ vkládají slova „nebo poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami

§ 29

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 225/2006 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 305/2009 Sb. a zákona č. 375/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 8 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a dále ve vnitřních prostorách, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině,“.
2. V § 15 se na konci písmene e) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:
„f) všech prostor, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o daních z příjmů

§ 30

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998

Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 6 odst. 9 písm. d) se slova „předškolní zařízení“ nahrazují slovy „zařízení péče o děti předškolního věku“.
2. V § 24 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno zw), které zní:
„zw) výdaje (náklady) v podobě
 1. výdajů na provoz vlastního zařízení péče o děti předškolního věku, nebo
 2. příspěvku na provoz zařízení péče o děti předškolního věku zajišťovaný jinými subjekty pro děti vlastních zaměstnanců.“.

3. V § 25 odst. 1 písm. h) bodě 2 se slova „předškolní zařízení,“ zrušují.
4. V § 25 odst. 1 písm. k) se za slova „1 až 3“ vkládají slova „, písm. zw)“.
5. V § 35ba se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které zní:
„g) slevu za umístění dítěte.“.
6. V § 35ba odst. 2 se za číslo „1“ vkládají slova „písm. g) a“.
7. Za § 35ba se vkládá nový § 35bb, který včetně nadpisu zní:

„§35bb

Sleva za umístění dítěte

(1) Výše slevy za umístění dítěte odpovídá výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte poplatníka v daném zdaňovacím období v zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona, pokud jím nebyly uplatněny jako výdaj podle § 24.

(2) Slevu na dani lze uplatnit pouze, žije-li vyživované dítě s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti.

(3) Slevu lze uplatnit za vyživované dítě poplatníka, pokud se nejedná o vnuka nebo vnuka druhého z manželů. Za vnuka nebo vnuka druhého z manželů lze slevu uplatnit pouze, pokud jsou v péči, která nahrazuje péči rodičů.

(4) Za každé vyživované dítě lze uplatnit slevu maximálně do výše minimální mzdy stanovené pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou k počátku příslušného zdaňovacího období a neupravené s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti, podle právních předpisů upravujících výši minimální mzdy (dále jen „minimální mzda“).

(5) Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může slevu za umístění dítěte uplatnit ve zdaňovacím období jen jeden z nich.“.

8. V § 35c odst. 4 se slova „stanovené pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou k počátku příslušného zdaňovacího období a neupravené s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti, podle zvláštního právního předpisu upravujícího výši minimální mzdy¹¹¹⁾ (dále jen „minimální mzda“)“ včetně poznámky pod čarou č. 111 zrušují.
9. V § 38g odst. 2 se za text „e)“ vkládá text „a g)“.
10. V § 38h odst. 6 se za text „b)“ vkládá text „a g)“.
11. V § 38h odst. 13 se za text „e)“ vkládá text „a g)“.
12. V § 38k odst. 5 úvodní části ustanovení se za text „b)“ vkládá text „a g)“.
13. V § 38k se na konci odstavce 5 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno j), které zní:
- „j) jakou částku vynaložil za umístění dítěte v zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona.“
14. V § 38l se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:
- „f) potvrzením zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona o výši vynaložených výdajů za umístění vyživovaného dítěte poplatníka v těchto zařízeních; potvrzení musí obsahovat
1. jméno vyživovaného dítěte poplatníka a
 2. celkovou částku výdajů, kterou za něj v příslušném zdaňovacím období poplatník uhradil.“

§ 31 Přechodné ustanovení

Pokud účinnost tohoto zákona nastane v průběhu zdaňovacího období, vychází se pro výpočet slevy za umístění dítěte za toto zdaňovací období z výdajů za umístění dítěte za toto zdaňovací období.

ČÁST ŠESTÁ
ÚČINNOST

§ 32

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 2014.

D ů v o d o v á z p r á v a

k návrhu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů

Obecná část

Předkládaný návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů (dále jen „návrh zákona“) byl zpracován na základě usnesení vlády České republiky č. 607 ze dne 22. srpna 2012 k návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

Návrh zákona vychází z Programového prohlášení vlády, ve kterém se vláda zavázala vytvořit podmínky k dalšímu rozvoji rodinné politiky a péče o děti s cílem zvýšit společenskou prestiž rodiny, posílit zapojení obou rodičů do péče, podpořit rozvoj služeb péče o děti, vytvářet podmínky pro rychlejší návrat pečujících rodičů k výdělečné činnosti a mimo jiné podpořit rozvoj alternativ rodinné péče ve fázi pre-primárního vzdělávání.

Návrh zákona obsahuje v souladu s Programovým prohlášením vlády opatření k podpoře sladění pracovního a rodinného života rodičů s malými dětmi za účelem možnosti jejich participace na trhu práce. Návrh zákona rovněž reaguje na úpravu rodičovského příspěvku, kdy sám rodič flexibilně volí parametry jeho pobírání v souvislosti s profesní i rodinnou situací.

Návrh zákona zavádí nový typ služby spočívající v hlídání a péči o dítě v dětské skupině (dále jen „služba péče o dítě v dětské skupině“). Cílem nové právní úpravy je rozšířit škálu služeb péče o předškolní děti o jiné možnosti, zvýšit místní i cenovou dostupnost služeb péče o děti a stanovit podmínky pro právní oblast služeb péče o děti od jednoho roku věku do zahájené povinné školní docházky dosud právně neregulovanou. Konkrétní podmínky jsou navrženy tak, aby zajišťovaly kvalitu péče a zároveň byly dosažitelné pro široký okruh poskytovatelů. Tímto se umožní zapojení zejména zaměstnavatelů, jakožto poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině do poskytování péče o děti zaměstnanců, dále obcí, krajů a prarodinných nestátních neziskových organizací. Je-li poskytovatelem Česká republika, jejím jménem jedná a práva a povinnosti z právních vztahů vznikajících v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině vykonává organizační složka státu, která jménem České republiky zaměstnává rodiče dítěte.

Cílem je rovněž usnadnění udržení kontaktu rodiče se zaměstnáním v době péče o dítě a postupný návrat na trh práce s ohledem na jeho strategii v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života bez nutnosti rezignace na rodičovskou roli. Opatření bude mít současně i pozitivní vliv na děti, o které bude pečováno za podmínek garance kvality služby. Rovněž toto opatření přispívá ke snížení rizika ohrožení chudobou a nedostatkem příjmů v případě, že rodič je delší dobu mimo trh práce.

Novelou zákona o daních z příjmů, která obsahuje související daňová opatření k podpoře rozvoje služeb péče o děti, se zavádí možnost daňově uznat náklady na zajištění těchto služeb ze strany zaměstnavatelů a sleva na dani z příjmů pro výdělečně činné rodiče při zajištění služeb péče o jejich děti.

Zavedení daňových výhod pro zaměstnavatele zajišťující svým zaměstnancům péči o děti umožní rozšířit spektrum služeb péče o děti poskytovaných soukromým sektorem, a tedy umožní zapojení většího počtu rodičů malých dětí na trh práce jakožto plátců daní a pojistného.

Rovněž podpora rodičů v podobě slevy na dani z příjmů při úhradě péče o děti v souvislosti s participací na trhu práce bude pro rodiče pozitivní motivací.

I.

Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace (RIA) k zavedení služby péče o dítě v dětské skupině

1. Důvod předložení a cíle

1. 1. Název

Návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

1. 2. Definice problému

Úvod

Vládní programové prohlášení deklaruje podporu rychlejšího návratu pečujících rodičů k výdělečné činnosti prostřednictvím zaměstnání na kratší pracovní dobu rodičů s dětmi do 6 let a prostřednictvím rozvoje služeb péče o děti, zejména alternativního typu. Národní program reforem na rok 2011 zahrnoval mezi své priority zvýšení svobodné volby rodičů o způsobu sladění rodinného a pracovního života, zvýšenou podporu nerodičovské péče o děti a umožnění rychlejšího návratu rodičů s malými dětmi na trh práce, aniž by kvůli němu byli finančně znevýhodněni. Jedním z doporučení Rady EU pro Českou republiku k Národnímu programu reforem na rok 2011 bylo posílit účast na trhu práce omezením překážek, s nimiž se při návratu na trh práce potýkají rodiče s malými dětmi, zajištěním lepší dostupnosti a přístupu k cenově dostupným zařízením péče o děti.

V Národním programu reforem 2012 bylo v části III. 2. Fungující trh práce a sociální systém jako předpoklad konkurenceschopné ekonomiky - Národní plán zaměstnanosti zmíněno, že výsledkem reformních kroků bude dostatečná nabídka služeb umožňujících sladění rodinného a pracovního života. V oblasti rodinné politiky bylo stanoveno, že za účelem zajištění dostatečné nabídky předškolní péče a podpory rozvoje spektra poskytovatelů služeb péče o děti připravuje vláda novou právní úpravu týkající se služeb péče o děti alternativního typu a souvisejících daňových opatření.

Národní program reforem v roce 2012 zahrnoval také v oblasti Zaměstnanost národní cíl „zvýšení míry zaměstnanosti žen (20 - 64 let) na 65 %“ a tento cíl je zahrnut i v obdobném dokumentu pro rok 2013.

V současné době stanoví Doporučení Rady č. 3 pro Českou republiku k Národnímu programu reforem na rok 2013, že ČR má „Přijmout další opatření k podstatnému zvýšení dostupnosti cenově přístupné a kvalitní předškolní péče o dítě.“

V části 3. 3. 4 Zvýšení kvality a dostupnosti předškolní péče, slučitelnost rodinného a pracovního života Národního programu reforem 2013 je stanoveno, že v reakci na doporučení Evropské komise dojde k rozšíření nabídky služeb umožňujících sladění rodinného a pracovního života legislativní úpravou nového typu služeb péče o předškolní děti, dětské skupiny. Právní úprava zahrne rovněž daňová opatření v podobě daňové uznatelnosti nákladů pro zaměstnavatele zajišťující svým zaměstnancům péči o jejich děti a slevy na dani z příjmů pro rodiče, kteří hradí péče o děti v souvislosti s participací na trhu práce. Stávající typy služeb péče o děti budou nadále podporovány ve stávajícím režimu, včetně mateřských škol, kterým stát poskytuje dotaci ze státního rozpočtu. Dojde tedy k rozšíření spektra typů služeb péče o děti zřizovaných různými subjekty. Související připravovaná daňová opatření podpoří všechny typy služeb péče o děti, nikoli pouze nově připravované.

Výše uvedené má přímou vazbu na plnění cílů Strategie Evropa 2020 zejména v oblasti zvýšení účasti na trhu práce a podpory sociálního začleňování.

V oblasti péče o děti ve věku do zahájení povinné školní docházky přijala vláda ČR několik usnesení. V roce 2008 se jednalo o usnesení ze dne 19. listopadu 2008 č. 1451 o Souboru prorodinných opatření - Prorodinný balíček, jehož součástí byl mimo jiné záměr (i) nově zavést institut evidovaného poskytovatele vzájemné rodičovské výpomoci, (ii) rozšířit možnost pečovat v rámci péčových živností v režimu živnostenského zákona, (iii) podporovat poskytování služeb péče o děti na nekomerčním základě – formou tzv. miniškolky, (iv) zavést daňové výhody pro zaměstnavatele poskytující nebo zajišťující svým zaměstnancům/zaměstnankyním péči o děti.

Usnesením ze dne 2. března 2009 č. 223 vzala vláda na vědomí doporučení Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů k zařazení kolektivních zařízení denní péče o děti do doby nástupu povinné školní docházky do působnosti jednoho ministerstva a zároveň uložila ministru školství, mládeže a tělovýchovy, ministryni zdravotnictví a místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí zpracovat a vládě do 30. září 2009 předložit koncepční materiál o možnostech systémového řešení agendy denní péče o děti do doby nástupu povinné školní docházky. K plnění tohoto usnesení byla zřízena pracovní skupina, která byla složena ze zástupců jednotlivých rezortů a ze zástupců dalších dotčených subjektů (např. Svazu měst a obcí ČR).

Na základě tohoto usnesení vlády zpracovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem zdravotnictví materiál „Možnosti systémového řešení agendy denní péče o děti do zahájení povinné školní docházky“. Součástí tohoto materiálu byl popis možností řešení: (i) zachování stávajícího stavu, kdy jesle spadají do kompetence Ministerstva zdravotnictví, zatímco mateřské školy jsou v kompetenci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy; (ii) zařazení denní péče pro děti do tří let do tzv. Prorodinného balíčku, jehož předložení následně patřilo do kompetence Ministerstva práce a sociálních věcí; (iii) převedení péče o děti do tří let věku do kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem zdravotnictví, a v rámci tohoto bodu buď vznik nového školského zařízení nebo zařazení dětí od dvou let věku do mateřských škol (zřizování speciálních tříd nebo integrace těchto dětí mezi starší děti). V závěru materiálu se konstatuje, že vzhledem k současné ekonomické situaci se doporučuje ponechat problematiku denní péče o děti do věku tří let beze změn. V případě zlepšení ekonomické situace státu do budoucna se navrhuje možnost snížení věkové hranice dětí v mateřských školách a s tím související změna podmínek výchovy a vzdělávání dětí mladších tří let.

Materiál „Možnosti systémového řešení agendy denní péče o děti do zahájení povinné školní docházky“ byl usnesením vlády ČR ze dne 18. ledna 2010 č. 63 vzat na vědomí a bylo uloženo ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s ministryni zdravotnictví, ministry práce a sociálních věcí a financí a ministrem pro lidská práva předložit do 15. března 2010 návrh dalšího postupu týkajícího se problematiky systémového řešení agendy denní péče o děti do zahájení povinné školní docházky.

V materiálu „Zařazování dětí od dvou let věku do MŠ“ byly opět rozpracovány dvě varianty zařazování dětí od dvou let do mateřských škol, a to varianta, kdy budou vytvořeny zvláštní třídy pro děti od dvou do tří let, a varianta, kdy děti od dvou let budou integrovány mezi starší děti. Materiál se zabýval detailněji tím, za jakých podmínek by bylo možné děti od dvou let (nebo i děti mladší) do mateřských škol přijímat. Celkové roční náklady byly vyčísleny na cca 1,7 mld. Kč. Vzhledem ke krátké době na zpracování nebyly provedeny podrobnější analýzy, proto v závěru bylo navrženo, aby vláda vzala materiál na vědomí a uložila dále se této problematice věnovat a zpracovat potřebné analýzy.

Tento materiál vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 19. dubna 2010 č. 284 a uložila ministryním školství, mládeže a tělovýchovy, zdravotnictví a ministrům financí, práce a sociálních věcí a zmocněnci pro lidská práva doplnit meziresortní skupinu o zástupce zřizovatelů mateřských škol (obcí) a této pracovní skupině bylo uloženo zpracovat ekonomickou, sociální i právní analýzu možnosti zařazení dětí od dvou let věku do mateřských škol, vyhodnotit další řešení rozšíření péče o děti do tří let, a předložit vládě informaci do 31. prosince 2010. Termín pro předložení informace byl předsedou vlády prodloužen do 31. května 2011¹⁵.

Materiál „Analýza podmínek a možností zařazení dětí od dvou let věku do mateřských škol a vyhodnocení dalšího řešení rozšíření péče o děti do tří let“ (dále jen „Analýza“) byl předložen v květnu 2011 vládě k projednání. **Usnesením ze dne 15. června 2011 č. 452 vláda vzala Analýzu na vědomí a uložila ministrům školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí, zdravotnictví, financí a průmyslu a obchodu dokončit legislativní změny vedoucí k řešení péče o děti do zahájení povinné školní docházky v souladu s Programovým prohlášením vlády ze dne 4. srpna 2010 a v případě společenské potřeby pokračovat v rámci meziresortní spolupráce v hledání řešení dalších otázek péče o děti do zahájení povinné školní docházky, a to do 31. prosince 2013.**

Usnesením vlády ze dne 22. srpna 2012 č. 607 k návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů schválila vláda tento návrh věcného záměru zákona. Vláda uložila ministru práce a sociálních věcí zpracovat ve spolupráci s ministry financí a zdravotnictví na základě věcného záměru zákona návrh zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů a předložit tento návrh vládě do 31. března 2013.

V uvedeném termínu byl návrh zákona předložen vládě, tou byl schválen usnesením vlády č. 372 ze dne 22. 5. 2013 a dne 27. 5. 2013 byl doručen do Poslanecké sněmovny (tisk č. 1046). V důsledku rozpuštění sněmovny však nebyl legislativní proces projednání tohoto návrhu zákona dokončen.

Hodnocení dopadů regulace vychází z hodnocení dopadů regulace k návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů a obsahuje zhodnocení dopadů nové právní regulace.

Nová služba péče o dítě v dětské skupině definovaná v návrhu zákona stanoví pro poskytovatele konkrétní dosažitelné podmínky pro péči o děti, které zároveň budou pro rodiče jistou zárukou kvality služeb. Zavedení nového typu služby zajistí větší variabilitu při poskytování služeb péče o děti a rodičům s malými dětmi tak usnadní zapojení do pracovního procesu. Současně bude mít i pozitivní vliv na děti, o které bude pečováno tím, že budou stanoveny podmínky poskytování péče a rodič bude mít jistotu garance kvality služby. Zároveň rodič nebude muset rezignovat na svou rodičovskou roli v případě návratu na trh práce, ale bude moci zvolit adekvátní strategii pro sladění profesního, rodinného a osobního života. Rovněž toto opatření přispívá ke snížení rizika ohrožení chudobou a nedostatkem příjmů v případě, že rodič je delší dobu mimo trh práce.

Možnost udržení kontaktu rodiče se zaměstnáním v době péče o dítě a postupný návrat na trh práce může znamenat významnou podporu rodičů při sladění pracovního a rodinného života. Z ekonomického hlediska tato podpora může přinést pozitivní dopad na státní rozpočet, jelikož se zvýší počet plátců pojištění a daní. Simulace (model Bezděkova komise II a NERV II) zpracovaná pro pracovní skupinu NERV pro penzijní reformu ukazuje, že zvýšení (dnes v EU srovnání velice nízké) participace žen na trhu práce ve věku 20-40 let o 10 p. b. má potenciál snížit okamžité deficity PAYG penzijního systému až o 10 mld. Kč/rok,

¹⁵Zdroj: Analýza podmínek a možností zařazení dětí od dvou let věku do mateřských škol a vyhodnocení dalšího řešení rozšíření péče o děti do tří let, Příloha č. 1.

což představuje více než třetinu odhadovaného každoročního deficitu během následujících 20-30 let.¹⁶

Shrnutí

Pro Českou republiku je patrná nízká míra participace žen s malými dětmi na trhu práce, která je způsobena nedostatečnou možností využití flexibilních forem práce, nezájmem o obvykle hůře placené částečné úvazky, koncepcí institutu relativně dlouhé rodičovské dovolené spolu s celkovým nastavením systému dávek pro rodiny s malými dětmi, a v podstatné míře rovněž nedostatečnou, místně a finančně dostupnou nabídkou služeb péče o děti.

Podle současné legislativy je péče o děti poskytována v rámci zdravotnických zařízení typu jeslí, vzdělávacích zařízení typu mateřských škol nebo na základě živnostenského oprávnění v oblasti péče o děti. Současný právní řád nezná jiné služby péče o děti předškolního věku a je-li péče zajišťována v zařízeních označených jako „dětské koutky, rodinná, rodičovská a mateřská centra“, jsou poskytovány pouze v režimu obecných právních předpisů bez konkrétního právního podkladu. Neexistence konkrétních podmínek stanovených právní úpravou pro poskytování péče tohoto typu se stává terčem kritiky ze strany rodičů, kteří požadují zajištění jisté kvality těchto služeb, a zároveň ze strany jejich poskytovatelů, kteří mají k dispozici pouze obecné právní předpisy např. pro oblast stravování, požární a stavební oblast, a jsou tedy nuceni stanovit konkrétní podmínky pro tyto služby podle svého uvážení.

Co se týče demografického vývoje věkového složení obyvatelstva, ČSÚ zveřejnil **Projekci obyvatelstva České republiky (Projekce 2009)**, která byla zpracována v tradičních třech variantách: nízké, střední a vysoké¹⁷. Podle všech variant projekce počet živě narozených dětí již dosáhl svého vrcholu v roce 2008. Další vývoj počtu živě narozených dětí v jednotlivých variantách vykazuje společné rysy – tendence lišící se pouze intenzitou růstu či poklesu. Kolem roku 2030 je očekáváno lokální minimum počtu živě narozených dětí, následný růst vyvrcholí kolem roku 2045 sekundární vlnou porodnosti (odraz vyššího počtu dětí narozených na počátku 21. století). Na konci projekčního období opět počet živě narozených dětí poklesne.

Podle střední varianty klesne počet živě narozených dětí poprvé pod stotisícovou hranici v roce 2023, lokálního minima v hodnotě 88,8 tis. dětí dosáhne v roce 2030. Na vrcholu sekundární vlny porodnosti v roce 2043 je očekáváno narození 101,7 tis. dětí. Do konce projektovaného období jejich počet poklesne na 91,2 tis.

V souvislosti se zajištěním služeb péče o děti je níže v tabulce uveden předpokládaný demografický vývoj populace v tomto věkovém rozmezí s výhledem do roku 2023.

Věkové složení obyvatelstva podle jednotek věku, obě pohlaví (k 1.1.)

Varianta: STŘEDNÍ

¹⁶ Daniel Münich. Širší ekonomické souvislosti rodinné politiky, CERGE-EI, Praha, 2010.

¹⁷ Název variant odráží rozdíly v předpokládaném vývoji jednotlivých složek populačního vývoje: v nízké variantě bylo zakomponováno nejmenší očekávané zvýšení úrovně plodnosti, nejméně výrazné zlepšení úmrtnosti a nejnižší zisk zahraniční migrací, pro vysokou variantu to platilo obráceně. Střední varianta je považována a prezentována jako nejpravděpodobnější, nicméně výsledky je třeba interpretovat spíše ve smyslu vymezení očekávaného vývoje daného extrémními variantami. S rostoucí vzdáleností od prahu projekce se pochopitelně výsledky nízké a vysoké varianty od sebe stále více oddalují. Horizont Projekce 2009 byl stanoven na rok 2065.

Věk	2009 ¹⁾	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem	731876	756898	779123	796460	807707	814438	811393	801824	792582	783814	774733	765417	755867	746062	735942
0	119914	118231	116424	115391	114227	112981	111673	110327	108976	107640	106293	104896	103418	101852	100190
1	114861	120046	118367	116563	115532	114369	113125	111820	110475	109128	107793	106448	105053	103578	102014
2	106518	114995	120180	118502	116698	115668	114507	113265	111960	110616	109270	107936	106592	105198	103725
3	103361	106631	115107	120291	118614	116809	115779	114617	113375	112070	110727	109380	108046	106703	105308
4	98538	103465	106735	115208	120391	118713	116909	115878	114715	113472	112167	110823	109476	108142	106797
5	94785	98641	103567	106836	115308	120490	118811	117007	115975	114813	113571	112265	110920	109572	108238
6	93899	94889	98743	103669	106937	115408	120589	118910	117106	116075	114912	113669	112362	111017	109670

Zdroj: ČSÚ

Následující tabulka vychází z předchozí tabulky a ukazuje meziroční změny počtu dětí v daném kalendářním roce (resp. poklesy). Předposlední řádek ukazuje, jaká bude celková meziroční změna v populaci dětí 0-6 let a v posledního řádku je patrné, jaká je změna v daném roce oproti roku 2009.

Věk	2009 ¹⁾	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0	119914	-1683	-1807	-1033	-1164	-1246	-1308	-1346	-1351	-1336	-1347	-1397	-1478	-1566	-1662
1	114861	5185	-1679	-1804	-1031	-1163	-1244	-1305	-1345	-1347	-1335	-1345	-1395	-1475	-1564
2	106518	8477	5185	-1678	-1804	-1030	-1161	-1242	-1305	-1344	-1346	-1334	-1344	-1394	-1473
3	103361	3270	8476	5184	-1677	-1805	-1030	-1162	-1242	-1305	-1343	-1347	-1334	-1343	-1395
4	98538	4927	3270	8473	5183	-1678	-1804	-1031	-1163	-1243	-1305	-1344	-1347	-1334	-1345
5	94785	3856	4926	3269	8472	5182	-1679	-1804	-1032	-1162	-1242	-1306	-1345	-1348	-1334
6	93899	990	3854	4926	3268	8471	5181	-1679	-1804	-1031	-1163	-1243	-1307	-1345	-1347
		25022	22225	17337	11247	6731	-3045	-9569	-9242	-8768	-9081	-9316	-9550	-9805	-10120
		25022	47247	64584	75831	82562	79517	69948	60706	51938	42857	33541	23991	14186	4066

Vzhledem k současné míře porodnosti, která již pátý rok za sebou překročila 100 tisíc dětí ročně, se stěžejním problémem stává nedostatečná kapacita zařízení služeb péče o děti, a to přesto, že se počet živě narozených dětí v ČR od roku 2009 trvale snižuje. V celé ČR bylo v roce 2010 pouze 46 zařízení typu jeslí a je v nich umístěno odhadem 1 až 2 % dětí daného věku. O skutečnosti, že nabídka služeb pro tuto věkovou kategorii dětí v současné době neodpovídá poptávce ze strany rodičů, svědčí údaj, že mateřské školy navštěvuje více než 26% dětí mladších tří let v daném populačním ročníku. Rovněž předškolní zařízení typu mateřské školy kapacitně nevyhovují. V posledních letech se stává umístění dítěte ve věku tří let do mateřské školy problematickým, a to zejména v okrajových částech velkých měst. Počet odmítnutých žádostí v letech 2012/2013 činil téměř 58 939.

Veřejní zřizovatelé (obce a kraje) mají při zajištění služeb péče o děti ve vztahu k měnící se poptávce velmi omezené možnosti, neboť právní předpisy víceméně neumožňují flexibilní rozšiřování volných míst, zejména co se týče požadovaných prostorových a hygienických požadavků. Zvýšení počtu míst v mateřských školách je zcela v kompetenci zřizovatelů, nicméně musí být v souladu s příslušnými právními předpisy, tj. musí respektovat např. nejvyšší počet dětí ve třídě, což s sebou obvykle při nutnosti zřízení nové třídy přináší (nemalé) náklady. Zřizovatelé proto tento postup často nevolí, neboť obvykle předpokládají, že současný výrazný převis poptávky po službách péče o děti je způsoben dočasnou populační vlnou (což je pravděpodobné), a investice by proto byla neúčelná.

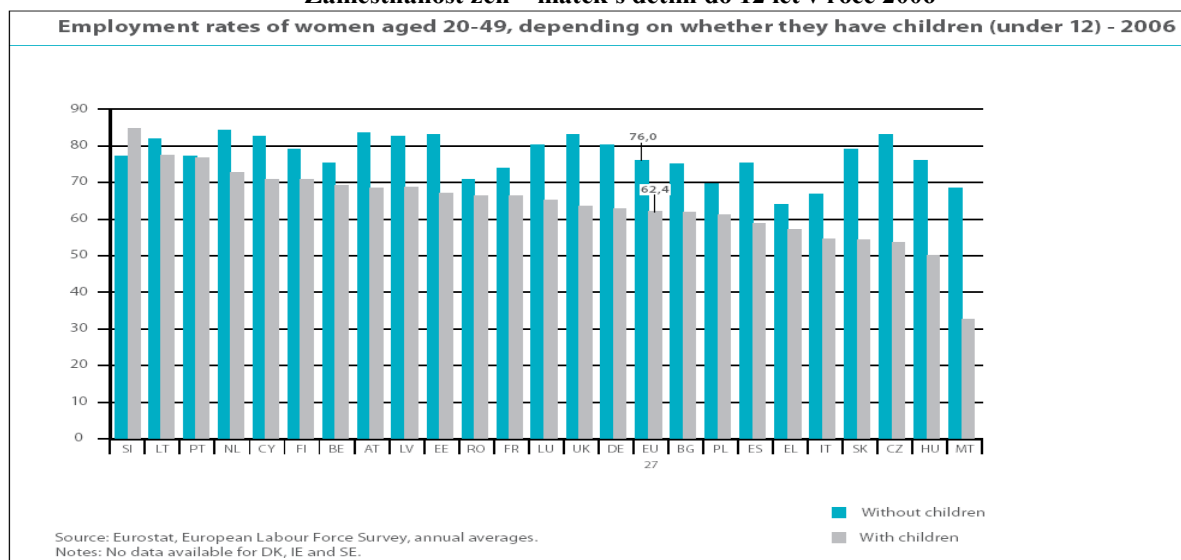
Zřizování tzv. firemních školek, tj. mateřských škol zřízených podle školského zákona firmou pro děti svých zaměstnanců, musí rovněž být v souladu s výše uvedenými právními předpisy. Soukromá zařízení péče o děti zřízená na základě živnostenského oprávnění jsou zcela financována ze soukromých finančních zdrojů, tj. ze strany rodičů. Měsíční úhrada za službu se pohybuje řádově od 10 000 Kč výše, což je pro většinu rodičů finančně nedostupné.

Podrobnější specifikace problému

V České republice lze vysledovat vysokou míru zaměstnanosti žen bez dětí ve věku 20-49 let, nicméně to neplatí pro kategorii žen pečujících o děti do 12 let věku. Problémem je právě nízká zaměstnanost rodičů, převážně matek s malými dětmi. Nestabilní pozice mladých matek na trhu práce a vyšší riziko nezaměstnanosti může být způsobeno jednak vysokou mírou nezaměstnanosti u absolventů škol, jednak mateřstvím. Zároveň české ženy nemají možnost nebo zájem využívat práce na částečný úvazek a musí tedy volit mezi zaměstnáním na plný úvazek a osobní celodenní péčí o dítě v rámci rodičovské dovolené. Instituce velmi dlouhé rodičovské dovolené může mnoha ženám poskytovat alternativu ke špatně placené práci na částečný úvazek¹⁸. Související celkové nastavení systému dávek pro rodiny s malými dětmi pak motivuje rodiče k delšímu setrvání mimo trh práce.¹⁹ K dané situaci významně přispívá i nedostatek kvalitních, místně a cenově dostupných služeb péče o děti, zejména do tří až čtyř let věku. Podle dat výzkumu Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí (dále jen „VÚPSV“) je při nástupu matky zpět do zaměstnání průměrný věk dítěte 4 roky.

Dostupná zjištění z výzkumů a zkušenosti jednotlivých členských zemí ukazují, že země, které disponují dostatečnou nabídkou služeb péče o děti a podporují otevřený přístup na trh práce, se vyznačují vyšší mírou účasti žen-matek s dětmi na trhu práce a zároveň vyšší mírou porodnosti (viz graf a tabulka níže).

Zaměstnanost žen – matek s dětmi do 12 let v roce 2006

¹⁸ Matějková, B., Palonciová, J. Rodinná politika ve vybraných Evropských zemích. VÚPSV, Praha, 2003

¹⁹ OECD. Policy Brief – Economic Survey of the Czech Republic, 2010.

Úhrnná plodnost²⁰ v evropských státech v roce 2009

Belgium	1,84	Cyprus	1,51	Slovenia	1,53
Bulgaria	1,57	Latvia	1,31	Slovakia	1,41
Czech Republic	1,49	Lithuania	1,55	Finland	1,86
Denmark	1,84	Luxembourg	1,59	Sweden	1,94
Germany	1,36	Hungary	1,32	United Kingdom	1,94
Estonia	1,62	Malta	1,44	Iceland	2,23
Ireland	2,07	Netherlands	1,79	Liechtenstein	1,71
Greece	1,52	Austria	1,39	Norway	1,98
Spain	1,4	Poland	1,4	Switzerland	1,5
France	2	Portugal	1,32	Croatia	1,49

Zdroj: Eurostat

Podle studie „Rodina a zaměstnání II. Mladé rodiny“ Bartákové a Kulhavého (2007) se rodiče ne vždy navracejí na pracovní trh bezprostředně po rodičovské dovolené. Zhruba 20 % rodičů setrvává po nějakou dobu mimo pracovní trh a asi třetina rodičů začala pracovat na kratší pracovní úvazek, nejvíce ale rodiče se dvěma a více dětmi (36 %). Největší podíl respondentů (52 %) však pokračoval v práci na stejnou nebo i delší pracovní dobu než před rodičovskou dovolenou. Je zde patrný vliv počtu dětí: zatímco se na stejný nebo i delší úvazek navrácí 60 % rodičů s jedním dítětem, rodičů se dvěma a více dětmi je to 44 %.

Tito autoři dále uvádí, že z těch respondentů, kteří jsou v současné době na mateřské či rodičovské dovolené nebo v domácnosti (pečují o děti a přitom nepracují, tzn., nejsou zaměstnaní, nepodnikají), nemá zhruba polovina (54 %) v momentální situaci žádné pracovní ambice (nejvíce rodiče s nejnižším vzděláním). **Nicméně téměř polovina rodičů v této situaci by se na pracovní trh nějakou formou ráda zapojila, což je významný podíl.**

Ve většině evropských zemí a stejně tak i v ČR hraje jednu z hlavních rolí v problematice fungování rodin slučitelnost rodičovské a profesní role, a to zejména v rodinách s dětmi, jejichž rodiče dosáhli vyššího vzdělání. Nastavené podmínky v ČR komplikují dobrou slučitelnost těchto rolí. Na jedné straně možnost dosažení stejného vzdělání mužů i žen umožňuje oběma pohlavím prakticky stejně slibné zahájení profesní kariéry, na druhé straně se obecně předpokládá její kontinuitní vývoj u mužů a diskontinuitní vývoj u žen. Tento fakt sám má patrně velký vliv na vzrůstající procento dobrovolné bezdětnosti a prokazatelný negativní vliv na rozhodování se pro dítě vyššího pořadí, zvláště u žen s vyšším vzděláním²¹.

Jistou překážkou při udržení kontaktu se zaměstnáním je nedostatečná kapacita²² zařízení služeb péče o děti. V roce 1990 existovala zařízení typu jeslí s počtem míst 39 829. Mezi lety 1990 až 2006 došlo k poklesu počtu těchto zařízení o více jak 95 %. Důvody pro počáteční prudký pokles počtu míst v jeslích, resp. jeslí samotných lze spatřovat v několika faktorech. V souvislosti s demografickými změnami se jednalo zejména o pokles porodnosti, z hlediska zajištění péče o děti došlo k prodloužení rodičovské dovolené a doby nároku na rodičovský

²⁰ Úhrnná plodnost je součet měr plodnosti podle věku vyjadřující intenzitu plodnosti dané populace v daném časovém období, udává počet dětí, které by se narodily jedné ženě během reprodukčního období, kdyby se hodnoty míry plodnosti dle věku neměnily zhruba 35 let. Mezním číslem obecné plodnosti je hodnota 2,1, jež je nejnižší hodnotou pro zajištění udržení početního stavu populace.

²¹ Pikálová, S. (2003): Třetí dítě v rodině: plány a realita u žen s různým stupněm vzdělání. In: Hamplová, D., Rychtaříková, J., Pikálová, S.: České ženy: vzdělání, partnerství, reprodukce a rodina. SOÚ AV ČR.

²² V České republice vzniká situace, kdy při porodnosti přes 100 000 dětí ročně v posledních letech roste tlak na kapacitu předškolních zařízení, který potrvá několik let. Současně nelze předpokládat, že se porodnost vrátí na úroveň roku 1999, kdy podle ČSÚ bylo zaznamenáno historické minimum, tj. počet narozených dětí nedosáhl ani devadesátitisícové hranice (89 471 živě narozených dětí).

příspěvek a na úkor kolektivní institucionální péče o nejmenší děti začala být preferována péče v domácím prostředí rodičovskou osobou²³.

Podle statistiky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jen „ÚZIS“) funguje v ČR 46 jeslí. O skutečnosti, že nabídka služeb pro tuto věkovou kategorii dětí v současné době neodpovídá poptávce ze strany rodičů, svědčí údaj, že mateřské školy navštěvuje více než 26 % dětí mladších tří let v daném populačním ročníku.

Tab. 7 Mateřské školy – podíl dětí v jednotlivých věkových kategoriích populace ve školním roce 2003/04–2012/13

Věk	2003/04 1)	2004/05 1)	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13 3)
Mladší než 3 roky	25,3%	26,5%	25,4%	23,0%	23,0%	24,8%	26,7%	27,4%	25,9%	26,8%
3leté	80,0%	77,3%	74,6%	76,6%	75,3%	76,5%	76,1%	75,6%	75,3%	75,3%
4leté	94,4%	94,2%	90,0%	90,7%	90,9%	89,4%	88,3%	86,7%	84,4%	86,9%
5leté	96,0%	96,4%	95,8%	93,7%	93,2%	92,8%	91,4%	91,2%	89,1%	88,2%
6leté ²⁾	25,0%	23,8%	22,7%	22,3%	21,6%	21,0%	20,6%	20,5%	20,7%	18,0%
Starší než 6 let	.	.	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,3%

Komentáře:

Zdroj: Databáze MŠMT

1) Ve školním roce 2003/04 a 2004/05 včetně škol při zdravotnických zařízeních.

2) V letech 2003/04 a 2004/05 děti starší než 5 let.

3) Poslední školní rok je počítán na posunuté koncové stavy populace roku 2011.

Tab. 5 Mateřské školy – děti ve školním roce 2003/04–2012/13 – podle věku

Věk	2003/04 1)	2004/05 1)	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Celkem	286 340	286 230	282 183	285 419	291 194	301 620	314 008	328 612	342 521	354 340	
v tom	mladší než 3 roky	23 092	24 709	23 849	22 475	23 710	26 384	30 800	33 040	31 355	31 951
	3leté	71 530	70 717	69 519	72 108	73 997	79 025	81 334	87 263	92 492	91 350
	4leté	83 303	84 296	82 369	84 573	85 867	88 134	91 521	92 807	99 884	106 784
	5leté	85 961	85 193	85 883	85 866	87 273	87 927	90 320	94 775	96 959	104 369
	6leté ²⁾	22 454	21 315	20 093	19 997	19 896	19 699	19 586	20 263	21 344	19 559
	starší než 6 let	.	.	470	400	451	451	447	464	487	327

Komentáře:

Zdroj: Databáze MŠMT

Rovněž předškolní zařízení typu mateřské školy kapacitně nevyhovují. Navzdory tradičně dobré síti kvalitních, místně i finančně dostupných mateřských škol praxe posledních let ukazuje, že umístit dítě ve věku tří let do mateřské školy se v České republice v současné době stává problematickým²⁴, a to zejména v některých oblastech, typicky v okrajových částech velkých měst. O této skutečnosti hovoří zvyšující se počty odmítnutých žádostí uvedené v následující tabulce. **Aktuální data zveřejněná MŠMT ukazují, že počty**

²³Kuchařová V. a kol. Péče o děti předškolního a raného školního věku. Praha, VÚPSV, 2009.

²⁴Důvodem nízké kapacity mateřských škol je zejména skutečnost, že obce jako zřizovatelé v 90. letech vzhledem k populačnímu vývoji významně snížily počet míst v mateřských školách. Nyní však porodnost již pátý rok za sebou překročila 100 000 dětí ročně, poslední rok předškolního vzdělávání je zdarma a velký počet dětí s odkladem školní docházky vede k vysokému počtu 7letých dětí, které zůstávají v mateřské škole. Až čtvrtina dětí mezi druhým a třetím rokem věku navštěvuje mateřské školy, přestože se do mateřské školy přijímají děti zpravidla od tří let věku.

odmítnutých žádostí se zvyšují. Nicméně uvedené údaje nevypovídají o skutečnosti, zda jeden rodič podal pouze jednu žádost o přijetí, či zda nepodal více žádostí do několika zařízení. Současně není nastaven mechanismus a systém, který by výše uvedený nesoulad monitoroval. V konečném důsledku tedy nejsou známa přesná data o tom, kolik dětí nebylo k předškolnímu vzdělávání přijato.

Neúspěšně vyřízené žádosti o přijetí do MŠ ve školním roce 2005/06 až 2012/13

Školní rok	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Počet neúspěšně vyřízených žádostí o přijetí do MŠ	6 810	9 570	13 409	19 996	29 632	39 483	49 186	58 939

Zdroj: MŠMT

Veřejní zřizovatelé (obce) mají velmi omezené možnosti ohledně volby typu služby vzhledem k místní poptávce. Právní předpisy upravující služby péče o děti víceméně neumožňují flexibilní rozšiřování služeb, respektive volných míst či možnosti těchto služeb využít. Zvýšit počet míst v mateřských školách je věcí zřizovatele, jímž jsou obce. Rozhodování je tedy zcela v jejich kompetenci. Samy jsou často velmi opatrné, neboť předpokládají, že se jedná o dočasnou populační vlnu (což je pravděpodobné). Současně řada obcí nemá vypracovanou strategii, která by reagovala na demografický vývoj v regionu a navazovala kontinuálně na všechny další aktivity obce, jako je například výstavba nových lokalit.

Jak uvádí Kuchařová a kol. (2009) pro hodnocení výsledků šetření na obcích o jejich vybavenosti zařízeními denní péče o děti je rovněž žádoucí znát alespoň potenciální poptávku, již lze charakterizovat počtem dětí v příslušných věkových kategoriích. Ukazuje ji níže uvedená tabulka, z níž je zřejmé, že pro nejmenší obce, zhruba do 500 obyvatel, je zřizování vlastních zařízení typu jeslí nebo mateřské školy neekonomické. Kromě toho vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání stanovuje, že je-li v obci pouze jedna MŠ s jednou třídou, je minimální počet dětí ve třídě (zde ve škole) 13. V podmínkách těchto obcí by se měla uplatňovat buď kombinovaná zařízení nebo alternativní formy denní péče založené na méně formálních požadavcích, na svépomoci nebo dobrovolnickém přístupu nevládních organizací. I tyto formy by obce měly materiálně i jinak podporovat. Další možností, častěji aplikovanou, jak ukazují data, je využívání zařízení v sousední obci, případně společné zřízení mateřské školy více obcemi. Teoreticky možné je i poskytování péče soukromou osobou na komerčním základě, pokud by nějaký komerční subjekt shledal tuto činnost za oboustranně smysluplnou.

Průměrné počty dětí podle věkových kohort ve velikostních skupinách obcí (absolutní počty)

velikost obce – počet obyvatel	do 3 let	3-6	6-10	do 10 let*	počet obcí
méně než 100	2	1	2	5	12
100-299	6	6	7	16	83
300 - 499	13	12	15	35	73
500 - 999	22	24	31	70	92
1 000 - 1 999	48	44	59	147	46
2 000 - 4 999	105	109	132	312	59
5 000 - 9 999	206	209	252	694	59
10 000 - 19 999	400	459	540	1 448	37
19 999 - 49 999	860	962	1 097	2 783	22
50 000 - 99 999	1 983	2 081	2 416	5 285	9
100 000 a více**	4 225	7 210	8 071	18 972	5

* počty dětí do deseti let nejsou vždy součtem jednotlivých kohort, protože je mohly udávat i obce, kde podrobnější údaje nebyly známy.

** vč. Prahy, kde však byly osloveny jen některé městské části

Poznámka: Dotazník nevyplňovali v těch obcích, kde aktuálně není žádné dítě do 10 let. Jen výjimečně v některé obci nebylo žádné dítě v některé z uvedených tří kohort.

Dostupnost péče v mateřských školách je výrazně diferencovaná podle toho, v jaké obci své služby provozují. V obcích nad 50 000 obyvatel výrazně častěji nepřijmou všechny děti, které se k docházce hlásí. Odmítají tak celkově 22 % přihlášených dětí, přičemž alespoň některou ze žádostí zamítli v 71 % mateřských škol ve velkých městech. Naopak, v obcích do 500 obyvatel odmítla nějakou žádost o přijetí pouze každá desátá mateřská škola při současné častější obavě, že se mateřské škole nepodaří kapacitu dostatečně naplnit. Tyto malé obce se tedy častěji potýkají s nedostatkem dětí zapříčiňujícím převahu nabídky volných míst nad poptávkou po umístění v MŠ, naopak větší či velká města mají kapacitu mateřských škol nedostatečnou²⁵.

ČSÚ zveřejnil v Projekci obyvatelstva České republiky (Projekce 2009) kromě údajů o celkovém vývoji populace pro Českou republiku, jak bylo uvedeno v úvodní části, také informace o vývoji populace pro jednotlivé kraje. Tyto informaci by mohly jednotlivé samosprávy využít právě při koncipování jednotlivých opatření, a to nejen v oblasti služeb péče o děti.

Jak bylo výše uvedeno, v oblasti služeb péče o děti existují výrazné regionální rozdíly mezi uspokojením nabídky a poptávky po službách péče o děti. Tabulka níže ukazuje vývoj v populaci ve věku 0-9 let pro hlavní město Prahu a Středočeský kraj, kde výrazně převažuje poptávka po službách péče o děti nad nabídkou.

Věkové složení obyvatelstva podle věkových skupin, obě pohlaví (k 1.1.) (bez migrace) Praha

Věk	2009 ¹	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem	107359	113483	119030	123528	127832	131327	133507	134195	133810	132234	128863	125074	121075	116874	112553
0-4	62155	65922	68267	69833	70369	69211	67692	65970	64019	61906	59689	57420	55141	52888	50680
5-9	45204	47561	50763	53695	57463	62116	65815	68225	69791	70328	69174	67654	65934	63986	61873

²⁵Kuchařová V. a kol. Péče o děti předškolního a raného školního věku. Praha, VÚPSV, 2009.

Zdroj: ČSÚ

Následující tabulka vychází z předchozí tabulky a ukazuje meziroční změny počtu dětí v daném kalendářním roce (resp. poklesy). Předposlední řádek ukazuje, jaká bude celková meziroční změna v populaci dětí 0-6 let a v posledního řádku je patrné, jaká je změna v daném roce oproti roku 2009.

Věk	2009 ¹⁾	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem	107359	113483	119030	123528	127832	131327	133507	134195	133810	132234	128863	125074	121075	116874	112553
0-4	62155	3767	2345	1566	536	-1158	-1519	-1722	-1951	-2113	-2217	-2269	-2279	-2253	-2208
5-9	45204	2357	3202	2932	3768	4653	3699	2410	1566	537	-1154	-1520	-1720	-1948	-2113
		6124	5547	4498	4304	3495	2180	688	-385	-1576	-3371	-3789	-3999	-4201	-4321
		6124	11671	16169	20473	23968	26148	26836	26451	24875	21504	17715	13716	9515	5194

Věkové složení obyvatelstva podle věkových skupin, obě pohlaví (k 1.1.) (bez migrace) Středočeský kraj

Věk	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem	127510	132118	135748	138630	140737	142411	142893	142294	141072	138332	134707	131280	127980	124786	121711
0-4	70652	73027	74214	74785	73784	71814	69951	68136	66341	64602	62944	61375	59891	58486	57147
5-9	56858	59091	61534	63845	66953	70597	72942	74158	74731	73730	71763	69905	68089	66300	64564

Zdroj: ČSÚ

Následující tabulka vychází z předchozí tabulky a ukazuje meziroční změny počtu dětí v daném kalendářním roce (resp. poklesy). Předposlední řádek ukazuje, jaká bude celková meziroční změna v populaci dětí 0-6 let a v posledního řádku je patrné, jaká je změna v daném roce oproti roku 2009.

Věk	2009 ¹⁾	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem	127510	132118	135748	138630	140737	142411	142893	142294	141072	138332	134707	131280	127980	124786	121711
0-4		2375	1187	571	-1001	-1970	-1863	-1815	-1795	-1739	-1658	-1569	-1484	-1405	-1339
5-9		2233	2443	2311	3108	3644	2345	1216	573	-1001	-1967	-1858	-1816	-1789	-1736
		4608	3630	2882	2107	1674	482	-599	-1222	-2740	-3625	-3427	-3300	-3194	-3075
		4608	8238	11120	13227	14901	15383	14784	13562	10822	7197	3770	470	-2724	-5799

Podle Analýzy provedené v roce 2011 by navýšení kapacity mateřských škol (včetně zařazení dětí do mateřských škol od dvou let věku) znamenalo náklad na státní rozpočet 2,1 mld. (v roce 2011 se jednalo přibližně o 29 tis. odmítnutých žádostí). Nicméně v souvislosti se zvýšením počtu odmítnutých žádostí o přijetí do mateřské školy přibližně o 10 tis. by náklady vzrostly na 2,5 mld. Náklady tvoří tzv. neinvestiční náklady, které jsou hrazeny ze státního rozpočtu a činí 40 tis. Kč na 1 dítě) a náklady, které jsou hrazeny z rozpočtu zřizovatele. Podle zjištěných orientačních údajů Svazu měst a obcí činí průměrný náklad zřizovatele na jedno dítě cca 15 tis.

Zaměstnavatelé jakožto zřizovatelé tzv. firemních školek neboli mateřských škol zřízených podle školského zákona zaměstnavatelem pro děti svých zaměstnanců mohou situaci napomoci, avšak problém nedostatečné kapacity míst v zařízeních péče o děti nevyřeší.

Péče o děti poskytovaná v režimu tzv. péčových živností je využívána omezeně.²⁶ Mezi hlavní důvody patří zejména vysoké náklady služby²⁷, a dále nedůvěra k využívání tohoto typu péče, zejména jde-li o péči poskytovanou v domácnosti dítěte.²⁸

²⁶Podle údajů Ministerstva průmyslu a obchodu bylo ke dni 31. 3. 2011 evidováno celkem 633 živnostenských oprávnění pro vázanou živnost „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“. Údaj o počtu živnostníků provozujících péči o děti v režimu volné živnosti chybí.

Mateřská centra, rodinná centra a kluby maminek, která jsou někdy v souvislosti s poskytováním péče o dítě zmiňována, poskytují tuto péči obvykle jen jako doplňkovou činnost, tj. zajišťují péči např. po dobu, kdy rodič navštěvuje speciální kurz provozovaný centrem.

Podle výzkumu pouze 2 % rodičů s dítětem do deseti let využívala placenou službu péče o dítě jinou osobou. Pokud žádná z výše zmiňovaných služeb nebyla rodičům z různých důvodů dostupná, nejčastěji spoléhali na pomoc prarodičů.²⁹

V České republice oproti západní Evropě v současné době fakticky neexistují nebo existují ve velmi omezené míře **alternativní služby péče** o děti předškolního věku. Např. v Rakousku se lze setkat se širokým spektrem služeb péče o děti do zahájení povinné školní docházky, mezi které spadají vedle veřejných a řady typů soukromých mateřských škol a jeslí také služby alternativního typu, jako jsou rodinné skupiny, dětské skupiny³⁰ a denní rodiče (obvykle denní matky), mobilní matky a otcové, babysitter, babičky a dědečkové na zapůjčení. **Pro tyto alternativní typy služeb je charakteristická možnost vysoké míry flexibility, která se přizpůsobuje potřebám rodičů a dětí.** V České republice jsou služby tohoto typu poskytovány pouze v režimu obecných právních předpisů bez konkrétního právního podkladu, případně jsou na ně analogicky aplikovány předpisy, které se na ně nevztahují, a to jak ze strany např. orgánů hygienické kontroly, tak ze strany samotných poskytovatelů služeb. Rodiče jakožto příjemci služeb neví, co mají od služby vyžadovat, jaká má splňovat kritéria. Nenastavení jasných podmínek poskytování péče je hlavní z překážek většího rozšíření těchto služeb.

Dalším problémem je, že péče o děti na pracovišti (v podobě různých typů služeb) se v České republice vyskytuje zatím jen zřídka. Nejčastěji deklarovaným důvodem jsou zejména velmi vysoké a nákladné požadavky na provoz zařízení péče o děti. Zaměstnavatelům navíc neplynou při zajištění péče o děti svých zaměstnanců žádné finanční výhody, zřízení služby péče o děti není zohledněno v daňovém systému, s výjimkou zaměstnavatelů, kteří zřizují zařízení služeb péče o děti podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“).

Výsledky šetření VÚPSV ukazují, že 63 % respondentek, respektive jejich rodinám, by pomohlo rozšíření nových forem péče a 56 % z nich by pomohlo zřízení předškolních zařízení zaměstnavatelskými organizacemi.³¹

Lze tedy konstatovat, že v České republice převládá zájem o skloubení pracovní a rodinné sféry. Dnes roste zájem o alternativní formy péče, a sice ze dvou důvodů. Jednak se jedná o limity využití tradičních forem denní péče, způsobené některými nepružnými stránkami a

²⁷ Liší se podle toho, zda jde o péči poskytovanou v domácnosti, tj. chůvou, nebo mimo domácnost dítěte, tj. v soukromém zařízení. Odměna chůvy se pohybuje v rozmezí 100 – 200 Kč za hodinu v závislosti na regionu a věku dítěte. Poplatek za umístění dítěte v soukromém zařízení se liší rovněž podle regionu a věku dětí a také podle obsahové náplně programu. Poplatek za plnou docházku se pohybuje přibližně v rozmezí od 10 000 Kč do 25 000 Kč měsíčně.

²⁸ Kuchařová V. a kol. Péče o děti předškolního a raného školního věku. Praha, VÚPSV, 2009.

²⁹ Höhne, S. Podpora rodin s dětmi a vliv peněžních transferů na formu rodinného soužití. VÚPSV, Praha, 2008.

³⁰ Dětské skupiny (tzv. Kindergruppen) jsou alternativní službou péče o děti, v rámci které pečuje odborně způsobilá osoba podle pedagogického konceptu o malou skupinku dětí ve spolupráci s rodiči. Péče je založena na podpoře dítěte samostatně se vyvíjet. Přítomnost více dospělých osob umožňuje individuální přístup a každé dítě má možnost kreativně rozvíjet sebe i své okolí. Tento způsob péče zvyšuje u dětí jejich sociální dovednosti, od pečujících osob vyžaduje flexibilitu, konstruktivnost, otevřenost a kreativitu. V jedné skupině může být pečováno o maximálně 12 dětí současně.

³¹ Zdroj: V., KUČAŘOVÁ, K. SVOBODOVÁ, S. ETTLEROVÁ, O. NEŠPOROVÁ: Síť zařízení denní péče o děti předškolního věku v ČR. VÚPSV, 2006.

formalizovanými povinnostmi poskytovatelů stávajících typů služeb péče o děti, a jednak se mění poptávka v souvislosti s rostoucí flexibilitou zaměstnání i dynamičností denního života.

Nicméně je nezbytné konstatovat, že stávající výše uvedené typy zařízení péče o děti mají své nezastupitelné místo v systému péče o děti. Co se týče například dětí ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí jsou mateřské školy významným subjektem v procesu socializace a začleňování dětí ze znevýhodněného prostředí.

Rada Evropské unie v „**Závěrech Rady o systému předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti**“ uvádí, že „vysoce kvalitní předškolní vzdělávání a péče jsou přínosné pro všechny děti, zejména však pro děti ze sociálně a ekonomicky znevýhodněných rodin, z rodin migrantů nebo romských rodin, či pro děti se zvláštními vzdělávacími potřebami, včetně postižených. Tím, že pomáhají odstraňovat rozdíly mezi dosahovanými výsledky a podporují kognitivní, jazykový, sociální a emoční vývoj, mohou přispět k přerušení cyklického procesu znevýhodnění a neangažovanosti, který má často za následek předčasné ukončování školní docházky a přenos chudoby z jedné generace na druhou“³².

1. 3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Podle platného právního řádu České republiky lze péči o děti poskytovat v rámci zařízení typu jeslí, vzdělávacích zařízení typu mateřských škol nebo na základě živnostenského oprávnění v oblasti péče o děti.

1.3.1. Jesle

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 4. 2012 již zařízení péče o děti do tří let věku, tj. jesle, neřadí mezi zdravotnická zařízení. Nicméně na základě přechodného ustanovení tohoto zákona bylo možné jesle v tomto režimu provozovat ještě do 31. 3. 2013. Přijetím zákona č. 66/2013Sb., kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, se na základě úpravy přechodného ustanovení prodloužila doba, po kterou mohou být jesle provozovány jako zdravotnické zařízení, do 31. 12. 2013. Ve zvláštní části důvodové zprávy k novele zákona o zdravotních službách se uvádí, že „Ministerstvo zdravotnictví nepovažuje za nezbytné, aby péče o všestranný rozvoj zdravých dětí do 3 let věku byla nadále poskytována v režimu zdravotnického zařízení. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, upravuje vázanou živnost „péče o dítě do 3 let věku v denním režimu. Obsahem této živnosti je stejná činnost jako v jeslích, přičemž tato činnost není vykonávána ve zdravotnickém zařízení.“ Podle zákona o živnostenském podnikání je ovšem pro tuto vázanou živnost stanovena pouze povinnost splnit odbornou způsobilost podnikatele a osoby, kterou je podnikatel povinen činnost zajistit, a povinnost splnit požadavky vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. (dále jen „hygienická vyhláška“).

1.3.2. Mateřské školy

V péči o děti od tří do šesti let věku dominuje systém mateřských škol, do kterých jsou umístřovány děti zpravidla od tří let. Při zřizení mateřské školy se vychází zejména z těchto právních předpisů:

³²Závěry Rady o systému předškolního vzdělávání a péče: nejlepší start do života pro všechny naše děti (2011/C 175/03). Úřední věstník Evropské unie ze dne 15.6 2011.

- Zákon č. **561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména:
 - § 8 – zřizovatelé a právní formy mateřských škol
 - § 124 a násl. - školská právnická osoba
 - § 141 a násl. - školský rejstřík
 - § 160 a násl. financování mateřských škol ze státního rozpočtu
- Vyhláška č. **14/2005 Sb.**, o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. **563/2004 Sb.**, o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. **410/2005 Sb.**, o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky 343/2009 Sb.
- Vyhláška č. **268/2009 Sb.**, o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb.
- Zákon č. **306/1999 Sb.**, o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů

Zřizovateli mateřských škol mohou být v souladu s ustanovením § 8 školského zákona kraje, obce a dobrovolné svazky obcí, registrované církve a náboženské společnosti a ostatní právnické nebo fyzické osoby. Zřizovatelem může být také stát; v takovém případě plní funkci zřizovatele jménem státu k tomu určené ministerstvo (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí nebo Ministerstvo zahraničních věcí).

Právní úprava mateřských škol, tj. předškolního vzdělávání, je obsažena především v ustanoveních § 33 až 35 školského zákona, které upravují cíle a organizaci předškolního vzdělávání, a v příslušných prováděcích předpisech zejména ve vyhlášce č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Obdobné podmínky jako pro jiné zřizovatele mateřských škol platí pro zaměstnavatele, který zřizuje mateřskou školu pro děti svých zaměstnanců nebo pro děti zaměstnanců jiného zaměstnavatele podle ustanovení § 34 odst. 8 školského zákona.³³ Těmito podmínkami je např. povinnost zajistit odborně kvalifikovaný pedagogický personál, realizovat vzdělávání v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a vytvářet podmínky České školní inspekci ke kontrole a hodnocení kvality činnosti školy, dodržovat předpisy v oblasti hygieny.

Nárok na přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu podle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školním zařízením, ve znění pozdějších předpisů³⁴, je podmíněn zápisem do školského rejstříku, vedeného krajskými úřady a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Jako „firemní“ lze zřídit jak mateřskou školu jako takovou, tak odloučené pracoviště mateřské školy, které bude samostatně podléhat zvláštním pravidlům „firemní školky“. „Firemní školka“ může být zřízena soukromými i veřejnými zřizovateli.

Vzhledem k tomu, že školský zákon stanoví požadavky pro zápis do školského rejstříku, bývá především pro zaměstnavatele náročné tyto požadavky zajistit. Jednou z největších

³³ Novela školského zákona nezavedla pro „firemní školky“ samostatný slovní pojem, ale využívá opisů „mateřská škola určená ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele“. Název právnické osoby vykonávající činnost „firemní školky“ ve smyslu ustanovení § 34 odst. 8 školského zákona nemusí obsahovat slova „mateřská škola“, viz § 8a odst. 1 písm. a) školského zákona.

³⁴ V prvním roce činnosti obdrží ve výši 60 % z normativu a v dalších letech 100 %, při splnění zákonných podmínek.

překážek je splnění požadavků hygienické vyhlášky, což s sebou přináší zvýšené finanční nároky. Tento prováděcí právní předpis stanoví mimo jiné požadavky na vnitřní a venkovní prostory (tj. rozměry prostor, vybavení sociálních zařízení atd.), na vybavení nábytkem, mikroklimatické podmínky, osvětlení, úklid a výměnu lůžkovin atd. **Případná úprava těchto podmínek by si vyžádala jednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem průmyslu a obchodu, do jehož gesce živnostenské podnikání, tedy i tzv. péčové živnosti, spadá, viz níže kapitola 1. 3. 3.**

1.3.3. Služby poskytované na základě živnostenského oprávnění

Služby péče o děti poskytované na základě živnostenského oprávnění, neboli na bázi tzv. péčových živností, jsou řešeny zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živnostenském podnikání“) a spadají do gesce Ministerstva průmyslu a obchodu³⁵. Živností je ve smyslu § 2 živnostenského zákona soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

V oblasti služeb péče o děti se jedná o živnost vázanou „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ a živnost volnou, obor činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ a obor činnosti č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“. Pro poskytování služby péče o děti na základě živnostenského oprávnění je stěžejní, jaký je charakter činnosti péče o dítě. Na tuto činnost je pak nezbytné získat odpovídající živnostenské oprávnění. Obsahové náplně jednotlivých živností jsou blíže specifikovány v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností.

Obsahem činnosti vázané živnosti „Péče o děti do tří let věku v denním režimu“, je výchovná péče o svěřené děti do tří let věku v denním nebo celotýdenním režimu, zaměřená na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních,

³⁵ Související předpisy - např.:

- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace) ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů;
- **Právní předpisy technického charakteru, v tomto případě především vyhláška č. 410/200 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb.**
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin.

výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků přiměřených věku dítěte. Zajišťování bezpečnosti a zdraví dětí, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, stravování, spánku v odpovídajícím hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci. Podmínkou pro získání živnostenského oprávnění a provozování této živnosti je splnění kvalifikačních požadavků na podnikatele a na osoby, kterými je podnikatel povinen zajistit výkon činnosti, stanovených zákonem o živnostenském podnikání. Provozování této živnosti vyžaduje splnění požadavků stanovených jinými právními předpisy, především z oblasti hygieny, např. v hygienické vyhlášce. Žádné další konkrétní požadavky na poskytování péče (např. počet dětí na jednu pečující osobu, povinnost vést evidenci dětí, maximální počet dětí, o které je možno pečovat, povinnost uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku, povinnost upravit nějaký výchovný program či program činnosti, zákaz kouření v prostorách, kde je pečováno o děti, apod.) nejsou vyžadovány.

Poskytovat péči dětem nad tři roky věku lze v rámci výše zmíněné volné živnosti. U volné živnosti nejsou stanoveny žádné kvalifikační požadavky na podnikatele ani na osoby, kterými je podnikatel povinen zajistit výkon činnosti.

Obsahem oboru činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ této volné živnosti je mimo jiné výchova dětí nad tři roky věku v předškolních zařízeních, v soukromých školách a zařízeních sloužících odbornému vzdělávání v zařízeních nezařazených do sítě škol, školských a předškolních zařízení. Obdobně jako u výše zmíněné vázané živnosti se vyžaduje splnění požadavků stanovených v hygienické vyhlášce. Jelikož se jedná o živnost volnou, nevyžaduje se splnění podmínky odborné způsobilosti, jak podnikatele, tak osob, kterými je podnikatel povinen výkon činnosti zajistit. Rovněž i u tohoto oboru volné živnosti není vyžadováno splnění dalších konkrétních podmínek poskytování péče, viz výše.

Poskytovat péči o děti nad tři roky v rodinách a příležitostné krátkodobé hlídání dětí bez rozdílu věku lze také v rámci volné živnosti, oboru činnosti č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“, jejímž obsahem je poskytování služeb pro rodinu a domácnost, zejména zajišťování chodu domácnosti, individuální péče o děti nad tři roky věku v rodinách, příležitostné krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do tří let věku), péče o osoby vyžadující zvýšenou péči, obstarávání nákupů a jiných záležitostí souvisejících s chodem domácnosti a jiná obstaravatelská činnost. U tohoto oboru volné živnosti není vyžadováno splnění hygienických podmínek stanovených v hygienické vyhlášce ani nejsou stanoveny žádné další podmínky pro péči o děti.

Pro získání živnostenského oprávnění je budoucí podnikatel povinen splnit podmínky živnostenského zákona. Jsou-li splněny podmínky stanovené živnostenským zákonem pro ohlášení živnosti, živnostenský úřad ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne doručení ohlášení provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis. Právo provozovat živnost vzniká již dnem ohlášení živnosti živnostenskému úřadu.

1.3.4. Služby poskytované v souladu s obecnými právními předpisy

Současný právní řád nezná jiné služby péče o děti předškolního věku a je-li péče zajišťována v zařízeních označených jako „dětské koutky, rodinná, rodičovská a mateřská centra, školičky“ apod., je poskytována pouze v režimu obecných právních předpisů bez konkrétního právního podkladu.

Těmito předpisy jsou zejména:

- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů;

- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska potravinového práva

- nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin – (jedná se o obecné zásady a požadavky potravinového práva);
- nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů + komoditní vyhlášky k tomuto zákonu;
- nařízení (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách;
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Konkrétní podmínky poskytování péče o děti v takovýchto zařízeních nejsou stanoveny žádným právním předpisem, ani nejsou na tuto činnost poskytovány dotace z veřejných rozpočtů.

V praxi to znamená, že žádný zvláštní právní předpis nestanoví, o kolik dětí může pečovat jedna pečující osoba, o kolik dětí může být pečováno v jednom okamžiku současně, jakou odbornou způsobilost má pečující osoba prokázat, neřeší otázku pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku, nestanoví ani, zda má být o děti pečováno na základě určitého programu či plánu činnosti. Stanovení těchto podmínek poskytování služby je čistě na poskytovateli této služby, neboť mu takovou povinnost žádný právní předpis neukládá.

Tato zařízení provozují v současné době převážně občanská sdružení či obecně prospěšné společnosti. Dalšími provozovateli takovýchto služeb péče o děti jsou zaměstnavatelé, kteří se rozhodnou nezřídit pro děti svých zaměstnanců mateřskou školu podle školského zákona, ale upřednostní zařízení tohoto typu, jehož zřízení je organizačně a finančně méně náročné, a mohou současně flexibilně reagovat na poptávku a požadavky ze strany rodičů. Tyto služby bývají poskytovány nekomerčně (tj. nejsou zřizovány za účelem zisku).

Pokud potencionální poskytovatel hodlá poskytovat takovýto typ péče v rámci občanského sdružení či obecně prospěšné společnosti, měl by postupovat v souladu s právními předpisy, které tuto oblast upravují, tj. zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, a o změně a doplnění některých zákonů. Případně obrátit se s žádostí o informace v případě občanských sdružení na Ministerstvo vnitra a v případě obecně prospěšných společností na Ministerstvo spravedlnosti.

Ačkoli lze tato zařízení v režimu obecných právních předpisů zřizovat, jsou přesto zřizována pouze omezeně. Důvody jsou následující.

Vzhledem k tomu, že neexistuje právní předpis, který by komplexně upravoval službu péče o děti mimo režim školského zákona a zákona o živnostenském podnikání, jsou poskytovatelé nuceni obracet se s žádostí o stanoviska na několik odpovědných orgánů zároveň. Ohledně

hygienických požadavků na provoz a zařízení je třeba obrátit se na příslušnou krajskou hygienickou stanici nebo na Hygienickou stanici hl. města Prahy či Odbor ochrany veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví ČR. Pro získání informací ohledně technických požadavků na prostory výše uvedeného zařízení je třeba obrátit se na místně příslušný stavební odbor městského či obecního úřadu. V případě potřeby výkladu norem z této oblasti je možné obrátit se na Ministerstvo pro místní rozvoj. Co se týče oblasti požární ochrany, je třeba obrátit se na Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, nebo na příslušný Hasičský záchranný sbor pro daný kraj či na Ministerstvo vnitra, kam věcně tato problematika spadá. Dále je třeba v případě památkově chráněných budov zmínit státní orgán památkové péče. (V praxi to znamená: stavební úřad doporučí, jak dále postupovat, tzn., jaké úpravy prostor by bylo vhodné provést a jaké další subjekty je nezbytné požádat o stanoviska z toho důvodu, aby se mohl v této věci vyjádřit a prostory pro péči o děti schválit. Těmito dalšími subjekty jsou zejména osoby odborně způsobilé v požární ochraně, orgány ochrany veřejného zdraví, tj. krajské hygienické stanice a případně další subjekty, např. státní orgán památkové péče).

S ohledem na neexistenci právní úpravy podmínek poskytování služeb péče o děti mimo režim školského zákona a zákona o živnostenském podnikání nemají tyto odpovědné orgány konkrétní právní oporu a jsou nuceny posuzovat každou záležitost případ od případu. Následkem toho pak bývají nároky jednotlivých úřadů na poskytovatele značně rozdílné a často jsou analogicky aplikovány předpisy, které se na ně z hlediska věcné působnosti nevztahují. Například co se týče prostorových, provozních a hygienických požadavků na takováto zařízení, která nejsou školami a školskými zařízeními zapsanými do rejstříku škol podle školského zákona a provozovny péče o děti podle zákona o živnostenském podnikání, se nevztahuje ust. § 7 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a příslušná hygienická vyhláška. Není tedy povinností poskytovatele této služby splnit podmínky tohoto právního předpisu.

Co se týče jednotlivých možných zřizovatelů takovýchto zařízení, objevují se rovněž nejasnosti, zda konkrétní potencionální zřizovatel může tuto činnost provozovat. V případě, že poskytovatelem je občanské sdružení, jak bylo výše zmíněno, často nebývá postupováno v souladu s vyjádřením Ministerstva vnitra v rámci mezirezortního připomínkového řízení k návrhu zákona o službách péče o děti v roce 2011. Podle § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. je z působnosti tohoto zákona vyloučeno sdružování k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání. Je tudíž nesporné, že hlavním cílem občanského sdružení nemůže být výdělečná činnost, či odborná činnost spjatá s výkonem povolání. Takovéto činnosti mohou mít charakter pouze činnosti vedlejší, která slouží k získávání finančních prostředků pro realizaci činnosti zájmové. Občanské sdružení ani jeho organizační jednotky s právní subjektivitou nelze proto z uvedeného hlediska ztotožňovat např. se zařízením sociálních služeb, nestátním zdravotnickým zařízením, soukromou školou či profesionálním uměleckým souborem, neboť by jejich „nezisková činnost“ v rámci hlavní (zájmové) činnosti vždy byla spojena s činností odbornou dle zvláštních zákonů. Obdobné vymezení charakteru spolků obsahuje též návrh občanského zákoníku, který rovněž předpokládá, že hlavní činností spolků může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen s tím, že podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolku být nemůže.

Nenastavení jasných kvalitativních požadavků na zajišťování péče právním předpisem může mít zároveň za následek skutečnost, že uživatelé, zpravidla rodiče, nemají v poskytování takovýchto služeb důvěru.

Jistým řešením by bylo formou metodického doporučení stanovit podmínky poskytování takovéto služby péče o děti ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí, a to ve spolupráci s dalšími odpovědnými rezorty. Zejména co se týče nastavení podmínek

poskytování služby, tj. především splnění podmínek obecných právních předpisů. Jednotlivé právní předpisy upravující například hygienu, požární ochranu, hospodaření s majetkem státu atd. spadají do gesce jednotlivých rezortů, které jsou oprávněny vydávat k tomuto stanoviska. V případě jakékoli nejasnosti by pak jednotlivé orgány na místní úrovni (např. hygienické stanice) či příslušné rezorty nebyly zahlceny množstvím žádostí o stanoviska. U orgánů na místní úrovni by pak stanoviska v téže věci nebyla odlišná.

Zároveň co se týče dalšího provozování jeslí jako příspěvkové organizace, viz kapitola 1.3.1., by byly dále stanoveny podmínky zřízení takového typu zařízení obcí či krajem³⁶, případně zřizování tohoto zařízení organizační složkou státu, pokud toto zařízení zřizuje pro děti svých zaměstnanců. Zároveň bude třeba stanovit možnost odměňování stávajících zaměstnanců jeslí po ukončení provozu těchto zařízení podle zákona o zdravotních službách. Tito pracovníci již neposkytují podle platné právní úpravy zdravotní péči, ačkoli mají odbornou způsobilost k výkonu zdravotnických povolání, příp. další (podle vázané živnosti péče o dítě do tří let věku v denním režimu). Příklady práce č. 2.19.13 (všeobecná sestra) přílohy nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě (poskytování ošetrovatelské péče prostřednictvím /formou/ ošetrovatelského procesu) tedy již nebudou pro platové zařazení zaměstnanců v jeslích použitelné. V souvislosti s tímto bude třeba doplnit i Katalog prací v jiné jeho části o nové povolání.

V případě stanovení konkrétních podmínek (např. počet dětí na pečovatelku apod.) formou metodik a doporučení nicméně není možné nastavit systém kontroly podmínek poskytování péče a sankce za neplnění podmínek poskytování péče. Současně v tomto případě také nelze umožnit zaměstnavatelům daňově zvýhodnit poskytování těchto služeb péče o děti svým zaměstnancům, jelikož by nebyla jasně definována činnost (právním předpisem), na kterou by zaměstnavatel uplatňoval daňové zvýhodnění. Definice daného typu služby péče o děti musí být pro účely zákona o daních z příjmů převzata z právní regulace upravující tento typ služby péče o děti. Ministerstvu financí z hlediska jeho gesce nepřísluší definovat dotčené služby péče o děti ve svých právních předpisech.

1. 4. Identifikace dotčených subjektů

Tato regulace se týká následujících subjektů:

- příjemci služeb péče o děti
 - rodiče s dětmi (i potencionální rodiče)
- pečující osoby v dětské skupině
- poskytovatelé služeb péče o děti
 - fyzické osoby
 - právnické osoby
- zaměstnavatelé
- územní samosprávné celky
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- orgány státní správy a samosprávy

1. 5. Popis cílového stavu

Cílem opatření je v souladu s programovým prohlášením vlády zvýšit místní i cenovou dostupnost služeb péče o děti prostřednictvím zavedení nového typu služby péče o dítě

³⁶V souladu s ust. § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která bude mimo jiné obsahovat vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti.

v dětské skupině, která upraví oblast péče o děti od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky dosud právně neregulovanou.

Za účelem nabytí právní jistoty všech poskytovatelů a příjemců služby je nezbytné regulací především definovat nový typ služby, stanovit okruh možných poskytovatelů, oprávnění k poskytování služby, úhradu za službu, stanovit podmínky, za jakých bude služba poskytována, stanovit povinnosti poskytovatele a kontrolu a sankce za nedodržení podmínek daných regulací.

Regulace zároveň umožní zapojit do poskytování péče o děti zaměstnavatele a prarodinné nestátní neziskové organizace. Cílem opatření je v souladu s výše uvedeným rovněž usnadnění udržení kontaktu rodiče se zaměstnáním v době péče o dítě a postupný vstup nebo návrat na trh práce s ohledem na jeho strategii v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života. Současně bude mít i pozitivní vliv na děti, o které bude pečováno tím, že budou stanoveny podmínky poskytování péče a rodič bude mít jistotu garance kvality služby. Zároveň rodič nebude muset rezignovat na svou rodičovskou roli v případě návratu na trh práce, ale bude moci zvolit adekvátní strategii pro sladění profesního, rodinného a osobního života. Rovněž toto opatření přispívá ke snížení rizika ohrožení chudobou a nedostatkem příjmů v případě, že rodič je delší dobu mimo trh práce.

Vznik nového typu služby péče o dítě v dětské skupině nelze právně upravit v rámci současného právního řádu, neboť cílem není vzdělávání dětí, jako je tomu v rámci mateřských škol, a účelem není zisk, jako je tomu v rámci provozování živností péče o děti. Nový typ služby se tedy vztahuje na oblast péče o děti mimo režim školských předpisů i mimo režim zákona o živnostenském podnikání.

V případě, že poskytovatel, který nenaplní znaky služby péče o dítě v dětské skupině podle právní regulace, a nebude postupovat podle platné legislativy upravující mateřské školy či tzv. péčově živnosti, bude moci poskytovat služby péče o děti v rámci obecných právních předpisů, viz kapitola 1.3.4.

1. 6. Zhodnocení rizika

V zájmu udržení profesního růstu a nabytých profesních kvalit a zkušeností je nutné rodiči vytvořit podmínky, aby si v průběhu péče o malé dítě mohl udržet kontakt se zaměstnáním a mohl se dál profesně rozvíjet. Zaměstnanci, kteří si udrží profesní kvalifikaci i po dobu péče o dítě, případně si ji zvýší, nebudou pro zaměstnavatele představovat riziko „neefektivní investice“. Návrat do zaměstnání pro ně bude snazší a zároveň se sníží negativní dopady na jejich možný profesní růst.

Vytvoření takovýchto podmínek by v konečném důsledku mělo vést ke snazší zaměstnatelnosti především žen a v neposlední řadě podpořit i ekonomickou soběstačnost rodin. Vzhledem k tomu, že v převážné míře pečují o malé dítě a dlouhodobě přerušují svou kariéru ženy, jsou to právě ony, kdo je z důvodu rodičovství vystaven zvýšeným obtížím na pracovním trhu a s tím spojené větší nezaměstnanosti. Výše citované skutečnosti tak logicky staví mladé rodiče před rozhodnutí, zda mít dítě/více dětí, nebo se věnovat ekonomické aktivitě. Přitom platí, že čím vyšší je vzdělání ženy, tím je pro oba rodiče toto rozhodnutí komplikovanější³⁷.

Nestavení určitých zásad a legislativní nezakotvení v právním řádu ve svém důsledku brání rozvíjení a využívání alternativních služeb péče o děti, zejména v prostředí, kde jsou služby péče o děti teritoriálně hůře dostupné.

Rovněž jak bylo uvedeno v kapitole 1. 3. 4., jednotlivé oblasti, které se dotýkají služby péče o děti provozované v souladu s obecnými právními předpisy, spadají do gesce

³⁷Zdroj: MPSV: Národní koncepce rodinné politiky. Praha, 2005.

jednotlivých rezortů. Zpřehlednění stávající problematiky nelze dosáhnout bez legislativního řešení. Možnost provozování služby péče o děti pouze formou metodického doporučení v rámci několika rezortů není trvalým řešením. Zejména také z toho důvodu, že předpisy v gescích jednotlivých rezortů podléhají změnám a není možné na tyto změny pružně reagovat v rámci metodického doporučení. Také zde chybí možnost subjektu, který hodlá službu provozovat, se proti rozhodnutí orgánu odvolat.

Je proto třeba stanovit podmínky pro provozování nové služby, čímž se rozšíří spektrum služeb péče o děti a zavede se určitá „alternativa“ která může napomoci řešit nedostatečnou kapacitu současných služeb péče o děti. Cíle bude dosaženo přijetím právní úpravy služby péče o dítě v dětské skupině.

2. Návrh variant řešení

Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (RIA) k návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů obsahovala návrhy variant řešení s cílem rozšířit spektrum služeb péče o děti, zvýšit tak místní i cenovou dostupnost služeb péče o děti a tím rodiči usnadnit udržení kontaktu se zaměstnáním, především po podobu rodičovské dovolené, a snazší vstup či návrat na trh práce.

Varianta první, tedy nulová, navrhovala nevytvářet novou právní úpravu ani žádné nelegislativní opatření na podporu rozvoje služeb péče o děti, a to tím, že budou dále vznikat služby péče o děti poskytované pouze v režimu obecných právních předpisů bez konkrétního právního podkladu a bez jednotného metodického vedení (současně bez vydání informačního či metodického materiálu).

Varianta druhá navrhovala rozšířit spektrum služeb péče o děti prostřednictvím zavedení nového typu služby hlídání a péče o dítě v dětské skupině, upravujícího podmínky pro činnost spočívající v pravidelné péči o dítě ve věku od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky mimo domácnost dítěte, v kolektivu dětí, mimo režim předpisů o školách a školských zařízeních.

Varianta třetí navrhovala rozšíření nabídky služeb péče o děti prostřednictvím navýšení kapacity mateřských škol o možnost umístění dětí od dvou let věku. Podrobné vymezení navrhované varianty je uvedeno na str. 26 a 27 v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace k návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Vymezení nákladů a přínosů této varianty je uvedeno na str. 33 – 35 a str. 39-40 uvedené Závěrečné zprávy.

Varianta čtvrtá navrhovala rozšíření služeb péče o děti prostřednictvím nelegislativních opatření, tj. nevytvářet novou právní úpravu v oblasti služeb péče o děti, ale rozšířit dostupnost služeb péče o děti nelegislativním opatřením - formou metodického vedení (včetně vydání metodického materiálu) pro služby péče o děti poskytované pouze v režimu obecných právních předpisů bez konkrétního právního podkladu.

Vláda svým usnesením ze dne 22. srpna 2012 č. 607 schválila realizovat variantu druhou, tj. rozšířit spektrum služeb péče o děti prostřednictvím zavedení nového typu služby hlídání a péče o dítě v dětské skupině. Současně na základě doporučení komise RIA, které je obsaženo v příloze stanoviska Legislativní rady vlády, bude současně realizováno podzákonné opatření, obsažené ve variantě čtvrté.

Návrh zákona tedy rozšiřuje spektrum služeb péče o děti prostřednictvím definování nového typu služby péče o dítě v dětské skupině, upravujícího podmínky pro činnost spočívající v pravidelné péči o dítě ve věku od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky mimo domácnost dítěte, v kolektivu dětí, mimo režim předpisů o školách a školských zařízeních. Rozšiřuje se tak spektrum služeb péče o děti, poskytovatelům se stanovují dosažitelné podmínky, které jsou však zároveň zárukou jisté kvality služby,

a rovněž se zajišťuje variabilita při poskytování nového typu služby. Rodičům s malými dětmi se tak umožňuje snadnější zapojení do pracovního procesu. Definování nového typu služby upravující oblast dosud právně neregulovanou stanoví konkrétní podmínky pro stávající poskytování služby pouze v režimu obecných právních předpisů bez konkrétního právního podkladu, což je nezbytné pro možné rozšíření služby s ohledem na zvýšení důvěry uživatelů v její existenci a fungování a oporu pro poskytovatele služby.

Obsahem služby péče o dítě v dětské skupině je zajištění bezpečnosti a základních potřeb dítěte (strava, využití doby pobytu v dětské skupině s cílem rozvíjet dovednosti a schopnosti dítěte, odpočinek). Služba péče o dítě v dětské skupině nezajišťuje vzdělávání dítěte, ale dítěti se poskytuje výchovná péče zaměřená na rozvoj schopností dítěte a jeho kulturních a hygienických návyků přiměřených věku dítěte v souladu s konceptem výchovy a péče o dítě.

Stanoví se okruh možných poskytovatelů služby, kterými jsou fyzické osoby a právnické osoby, jakožto zaměstnavatelé, a dále obce, kraje a nestátní neziskové organizace.

Stanoví se osobní způsobilost pečujících osob zahrnující i odbornou způsobilost (tj. vzdělání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře, sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách, učitele mateřské školy, profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky, lékaře, psychologa ve zdravotnictví, klinického psychologa a vychovatele).

Rovněž se stanoví, že o nejvíce 6 dětí současně může pečovat nejméně 1 pečující osoba, o 7 až 24 dětí současně pečují 2 pečující osoby. V případě, že se v dětské skupině pečuje o nejméně 13 dětí současně a alespoň 1 dítě je mladší dvou let, pečují v dětské skupině nejméně 3 osoby. Nejvyšší počet dětí v jedné dětské skupině bude činit 24 dětí.

Stanoví se hygienické požadavky na prostorové a provozní podmínky v prostorech, v nichž bude služba péče o dítě v dětské skupině poskytována, tj. minimální standard (při počtu do 4 dětí), přičemž v závislosti na zvyšujícím se počtu dětí se nároky na tyto požadavky zvyšují. Při počtu od 5 do 12 dětí budou upraveny v zákoně o dětské skupině, při počtu dětí od 13 do 24 se bude na prostory vztahovat hygienická vyhláška. Poskytovatel má možnost s ohledem na aktuální i měnící se poptávku poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině ve více dětských skupinách současně.

Stravování bude zajištěno poskytovatelem v dohodě s rodičem dítěte, včetně dohody o způsobu zajištění stravy. V případě kompletního zajištění stravování dětí přímo poskytovatelem musí být tato činnost v souladu s požadavky potravinového práva.

Péči lze poskytovat pouze dítěti, které se podrobilo zákonem uloženým pravidelným očkováním, nebo které má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Rovněž je vyžadována informace o zdravotním stavu dítěte a případných omezeních z něho vyplývajících, které by mohly mít vliv na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Při výskytu zdravotních problémů nebo příznaků onemocnění musí pečující osoba zajistit bezodkladně informování a předání dítěte rodiči dítěte nebo zajistit jeho lékařské ošetření. Ve všech místnostech, ve kterých je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, je zakázáno kouření. Stanoví se zákaz vstupu osob, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, do prostor, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

Poskytovatel bude povinen zpracovat a zpřístupnit vnitřní pravidla pro provoz a poskytování služby, uzavřít s rodičem písemnou smlouvu o poskytování služby a vést evidenci dětí v dětské skupině.

Služba péče o dítě v dětské skupině bude poskytována na nekomerčním základě a jejím účelem nebude generování zisku. Za poskytování služby tedy bude moci být požadována

úhrada maximálně ve výši zřizovacích a provozních nákladů na poskytnutí služby. Výše úhrady bude stanovena ve vnitřních pravidlech pro poskytování služby.

Oprávnění poskytovateli vzniká dnem zápisu do evidence poskytovatelů.

Evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině povede Ministerstvo práce a sociálních věcí a kontrolu podmínek poskytování služby bude zajišťovat Státní úřad inspekce práce, příslušný oblastní inspektorát práce nebo krajské hygienické stanice. Pro účely zápisu do evidence bude orgán ochrany veřejného zdraví vydávat stanovisko. Stanoví se rovněž správní delikty a sankce za porušení podmínek poskytování služby. Správní delikty bude projednávat Státní úřad inspekce práce, oblastní inspektoráty práce nebo krajské hygienické stanice.

Při definování nového typu služby péče o dítě v dětské skupině se vychází z faktu, že rodiče jako primární pečovatelé mají právo zvolit typ služby, který je v souladu s jejich potřebami a potřebami dítěte. Je tedy třeba zajistit odpovídající kvalitu služeb, neboť v současné době není výjimkou, že rodiče při nutnosti navrátit se na trh práce musí pro dítě zvolit službu, která ne zcela vyhovuje jejich představám či negarantuje odpovídající kvalitu.

V souvislosti s návrhem zákona bude zpracována novela příslušných právních předpisů, zejména zákona o daních z příjmů, která bude podporovat umožnění vstupu nebo návratu zaměstnance/zaměstnankyně po mateřské či rodičovské dovolené na trh práce zavedením daňových zvýhodnění, kterými budou zaměstnavatelé motivováni k zaměstnávání těchto skupin zaměstnanců, a zavedením slev na dani pro rodiče. Sleva na dani má podpořit rodiče dítěte, kteří za účelem zapojení se do výdělečné činnosti využijí služeb péče o děti předškolního věku - mateřské školy podle školského zákona nebo zařízení péče o děti předškolního věku, a to včetně dětské skupiny.

Zároveň bude za účelem posílení právní jistoty poskytovatelů i rodičů, jakožto příjemců služby při dosavadním právním stavu v oblasti služeb péče o děti, podporováno rozšíření služeb péče o děti prostřednictvím nelegislativních opatření, a to formou poskytování informací a metodického vedení pro služby péče o děti poskytované pouze v režimu obecných právních předpisů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí připraví v rámci projektu „Sladění práce a rodiny inspirované příklady dobré praxe v Evropě“³⁸ z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, prioritní osy „Mezinárodní spolupráce“, informační materiál zahrnující možnosti zřízení služeb péče o děti podle platného právního řádu ČR a

³⁸Cílem projektu je prostřednictvím spolupráce se zahraničními partnery v oblasti sladění pracovního a rodinného života získat zkušenosti v problematice možnosti úprav pracovních podmínek a rozvoje služeb péče o děti a využít těchto získaných příkladů dobré praxe k podpoře rozvoje českého trhu práce. Nové poznatky by měly vést k podpoře harmonizace pracovního, rodinného a osobního života zejména pro rodiče s dětmi při zapojení do pracovního procesu díky možnosti nastavení vyhovujících pracovních podmínek (pracovní doby, délky úvazku, místa výkonu práce apod.) a využití variabilních typů služeb péče o děti dle potřeb rodiny. S ohledem na současnou nedostatečnou kapacitou služeb péče o děti se předpokládá vytvoření nových míst a zapojení dalších osob do pracovního procesu díky implementaci nových typů služeb péče o děti v České republice. Vznik nových možností uspořádání výkonu práce podpoří růst zaměstnanosti a vytvoří lepší pracovní podmínky pro různé skupiny zaměstnanců. Inovativní opatření v oblasti služeb péče o děti budou pilotně ověřena žadatelem v rámci vlastní instituce, případně dalších spolupracujících organizací. V rámci projektu dojde k podpoře a rozvoji inovativní služby péče o děti, inspirované německou a rakouskou službou Kindergruppe, pro děti zaměstnanců žadatele, případně jiných organizačních složek státu, včetně rozvoje jejího vnitřního i venkovního zázemí, a dále ke vzniku dětského koutku pro příležitostné krátkodobé hlídání dětí. Další inovativní opatření v oblasti služeb péče o děti budou pilotně ověřena spolupracujícími organizacemi v ČR. V rámci spolupráce se zahraničními partnery budou rovněž diskutovány konkrétní možnosti úprav pracovních podmínek (např. pružné pracovní doby, délky pracovního úvazku, místa výkonu práce atd.) v praxi a pilotně ověřovány spolupracujícími organizacemi. Zároveň bude docházet k předávání know-how těchto příkladů dobré praxe dalším subjektům působícím v této oblasti.

základní postupy při poskytování služby péče o děti v rámci obecných právních předpisů, které zpracuje ve spolupráci s ostatními rezorty. Metodicky bude rovněž Ministerstvo práce a sociálních věcí tuto agendu zajišťovat.

Tento informační materiál bude zahrnovat popis existujících služeb péče o děti v právním řádu ČR, dále informace o postupu zřízení a následném provozu služeb péče o děti v režimu obecných právních předpisů pro jednotlivé typy poskytovatelů (tj. obce, kraje, nestátní neziskové organizace, zaměstnavatele, včetně organizačních složek státu), základní právní výklad z jednotlivých oblastí a stanoviska jednotlivých orgánů k dané problematice.

Informační materiál bude obsahovat informace zejména z oblastí:

- stravování (zajištění stravování podle stávajících předpisů či rodiči)
- stavební (posouzení prostor z hlediska předmětu činnosti a návrh úprav)
- hygienických, provozních a prostorových podmínek (péče o zdraví dětí, posouzení prostor)
- požární (posouzení prostor z hlediska bezpečnosti)
- finanční (možnosti financování podle jednotlivých typů poskytovatelů, financování z evropských fondů a jiných zdrojů, možnost pojištění, vedení účetnictví, možnost daňového zvýhodnění podle zákona o daních z příjmů).

Konkrétní právní normy jsou uvedeny v kapitole 1.3.4.

Současně bude materiál obsahovat čtyři modely zřízení služby péče o děti na základě obecných právních předpisů a možné příklady dobré praxe.

Materiál bude také, jak bylo výše zmíněno, obsahovat konkrétní informace o právním postavení jednotlivých poskytovatelů a jejich možnosti při poskytování služeb péče o děti v režimu obecných právních předpisů. Materiál bude dále obsahovat doporučení ohledně péče o děti, tj. dodržení počtu dětí na jednu pečující osobu, o kolik dětí má být pečováno v jednom časovém okamžiku, dodržení podmínky osobní a odborné způsobilosti pečující osoby, poskytování péče o děti podle výchovného konceptu, zavedení vnitřních pravidel pro poskytování péče, včetně denního režimu. Co se týče provozu, bude doporučeno dodržet v materiálu stanovené hygienické, provozní a prostorové podmínky a pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a majetku.

Na vypracování tohoto materiálu se budou podílet především, co se týče popisu služeb péče o děti v ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Co se týče hygienických požadavků na provoz a zařízení, bude za tuto část odpovědné Ministerstvo zdravotnictví, v oblasti stavebně technických požadavků upraví tuto oblast Ministerstvo pro místní rozvoj. Co se týče oblasti požární ochrany, je věcně odpovědné Ministerstvo vnitra (pod tento rezort spadá Generální ředitelství HZS ČR).

Poskytování souvisejících obecných informací ke službám péče o děti bude zajišťovat Ministerstvo práce a sociálních věcí v souladu s ust. § 9 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, podle kterého je ústředním orgánem státní správy pro oblast „péče o rodinu a děti“.

Materiál bude zveřejněn na stránkách MPSV s termínem do 30. 9. 2013. MPSV již nyní poskytlo základní informace o službách péče o děti v ČR a možnostech zřízení na www.mpsv.cz, v sekci Rodina a ochrana práv dětí.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3. 1. Vymezení skupin a oblastí dotčených regulací

Regulace se dotkne skupin zahrnujících

- rodiče s dětmi (jakožto příjemci služby), potenciální rodiče
- pečující osoby
- poskytovatele služeb péče o děti, kterými budou fyzické a právnické osoby jakožto zaměstnavatele, nestátní neziskové organizace, územní samosprávné celky (tj. obce a kraje),
- zaměstnavatele
- územní samosprávné celky
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- orgány státní správy a samosprávy (Státní úřad inspekce práce, orgány ochrany veřejného zdraví, stavební úřady apod.)

Vyhodnocení nákladů a přínosů je rovněž nezbytné z pohledu dopadů na veřejné rozpočty, ve vztahu k mezinárodní konkurenceschopnosti ČR, z pohledu dopadů na podnikatelské subjekty a na územní samosprávné celky. Vyhodnocení reflektuje rovněž sociální dopady, dopady na životní prostředí a dopady na rovnost žen a mužů.

3. 2. Identifikace nákladů a přínosů

Tato regulace se týká služeb péče o děti a jejím cílem je umožnit rodičům udržet si kontakt se zaměstnáním v době péče o dítě a rychlejší vstup nebo návrat na trh práce, zaměstnavatelům pružně reagovat na potřeby zaměstnanců v oblasti sladování profesního, rodinného a soukromého života.

Pro hodnocení nákladů a přínosů v souvislosti s dopady na veřejný rozpočet je

a) nejprve použit variantní kvalifikovaný odhad na základě modelové situace:

modelová situace pro hodnocení nákladů a přínosů:

zaměstnavatel bude poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině pro 12 dětí. Díky využití služby se bude moci vrátit do pracovního procesu 9 rodičů (6 rodičů s 1 dítětem, 3 rodiče se 2 dětmi) s tím, že 4 rodiče s 1 dítětem a 2 rodiče se 2 dětmi se vrátí na plný úvazek (měsíční hrubá mzda 20 000 Kč), 2 rodiče s 1 dítětem a 1 rodič se 2 dětmi se vrátí na částečný úvazek 0,4 (měsíční hrubá mzda 8 000 Kč). 3 z rodičů nově uplatní slevu na vyživované dítě.

Modelová situace vychází ze současných statistických údajů a dostupných výzkumů ohledně rodinného chování českých rodičů a podpory zaměstnavatelů při sladění pracovního a rodinného života svých zaměstnanců. Odhady byly propočítány za podmínek podle platné legislativy v roce 2012 a konzultovány s Ministerstvem financí.

b) použit realisticky stanovený odhad možného vývoje

Co se týče přínosů do veřejných rozpočtů, jsou brány v úvahu počty rodičů, kteří vstoupí nebo se navrátí na trh práce jakožto plátcí daní a pojistného a rovněž nové pečující osoby v dětských skupinách.

Pro stanovení reálného odhadu je použita výše uvedená modelová situace při kapacitě dětské skupiny 12 dětí (tj. navrácení 9 rodičů na trh práce s danými úvazky a mzdou, včetně uplatnění slevy na vyživované dítě). Rovněž se předpokládá, že 30 % rodičů, kteří se zapojí na trh práce, obsadí volná pracovní místa (jedná se o zprůměrovaný odhad, neboť míra obsazenosti pracovních míst rodičů na rodičovské dovolené je velmi odlišná, co se týče pracovních odvětví). Pečující osoby v dětské skupině obsadí vždy nová volná pracovní místa.

Při identifikaci nákladů a přínosů v souvislosti s možným zapojením rodičů na trh práce je třeba brát v úvahu počty rodičů, které vychází z počtu odmítnutých žádostí o umístění

dítěte v mateřské škole, které byly uvažovány pro děti starších tří let, a z počtu příjemců rodičovského příspěvku ve zvýšené výměře. Tzn., předpokládá se, že by se na trh práce nově zapojilo **55 000 rodičů**. V souvislosti s tím, že služba péče o dítě v dětské skupině bude poskytována dětem od 1 roku věku, je třeba vzít v úvahu počet dětí v populačním ročníku od jednoho do dvou let věku, tj. celkem cca 120000 dětí. Pokud bychom předpokládali, že více než desetina rodičů těchto dětí by vstoupila na trh práce, jedná se o dalších cca **12 000 rodičů**.

Celkový počet rodičů, kteří by se mohli nově zapojit na trh práce, činí podle stanoveného odhadu cca **67 000**. **Nicméně je nezbytné vzít v potaz, že určitá část rodičů má více dětí do věku 7 let. Počet rodičů, kteří by se na trh práce zapojili, je z tohoto důvodu nižší.**

Toto zohledňuje modelová situace, která předpokládá, že třetina rodičů umístí do dětské skupiny dvě děti ve věku do 7 let.

Identifikace a vyhodnocení nákladů a přínosů v souvislosti se zavedením daňových zvýhodnění, kterými budou zaměstnavatelé motivováni k zaměstnávání zaměstnance/zaměstnankyně po mateřské či rodičovské dovolené, a v souvislosti se zavedením slev na dani pro rodiče jakožto kompenzace nákladů, které rodiče vynaloží na služby péče o děti, je uvedeno v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace k novele předpisů v daňové oblasti.

3. 3. Náklady

3.3.1 Jednotlivé subjekty

Rodiče s dětmi (potencionální rodiče)

Náklady budou vznikat rodičům v souvislosti s úhradou nákladů služby péče o dítě v dětské skupině. Vzhledem k tomu, že návrh regulace předpokládá, že poskytovatel stanoví úhradu nákladů maximálně ve výši zřizovacích a provozních nákladů na poskytnutí služby nebudou náklady pro rodiče neúměrně vysoké. Jistý náklad vzniká rodiči v souvislosti s tím, že příspěvek formou nepeněžního plnění na služby péče o děti straně rodiče-zaměstnanec vstupuje do vyměřovacích základů pojistného a rovněž je odváděna daň z příjmů. Negativem tohoto opatření také může pro rodiče být skutečnost, že v případě, kdy ukončí pracovní poměr se zaměstnavatelem, jenž mu umožňuje využívat firemní zařízení dětské skupiny, nebude mít po ukončení tohoto poměru zajištěnou péči o děti.

Pečující osoby

Pečujícím osobám nevznikají žádné výrazné náklady. Náklady mohou vznikat pouze s prokázáním a doložením osobní a odborné způsobilosti v souvislosti s péčí o dítě v dětské skupině.

Poskytovatelé služby

Poskytovatelům služby vznikají náklady na zřízení a poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Mezi tyto náklady patří zejména úprava prostor, náklady na provoz (energie, úklid apod.), náklady spojené s personálním zabezpečením služby (především mzdy) a náklady na pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a majetku. Přičemž nelze přesně vyčíslit, jak finančně náročné bude pro jednotlivé poskytovatele dětskou skupinu zřídit a provozovat.

S ohledem na modelovou situaci, by náklady na zřízení a poskytování služby péče o dítě v dětské skupině o 12 dětech mohly činit 500 000 Kč (záleží ovšem na charakteru dostupných prostor), v případě ročního provozu 456 000 Kč.

Administrativní náklady vznikají poskytovatelům v souvislosti s povinností se zaevidovat a v souvislosti s povinností vést evidenci dětí, zpracovat vnitřní předpis a zajistit pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku.

Zaměstnavatelé

Náklady vznikají zaměstnavatelům, kteří nejsou přímo poskytovateli služby, v souvislosti s nepeněžním plněním, které poskytují svým zaměstnancům na zajištění služeb péče o děti. A to tím, že se tento příspěvek stává na straně zaměstnance zdanitelným nepeněžním příjmem.

Územní samosprávné celky

Územním samosprávným celkům nebudou navrhovanou regulací vznikat náklady přímo. Jisté náklady by mohly vzniknout pouze v případě, že by obec či kraj v rámci své politiky rozhodl zřizování a poskytování služby péče o dítě v dětské skupině finančně podporovat.

Těmto subjektům nevznikají žádné administrativní náklady, neboť agendu evidence bude zabezpečovat Ministerstvo práce a sociálních věcí a kontrolu bude provádět Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Pro výpočet nákladů byl v tomto případě použit realisticky stanovený odhad. Agendu budou zajišťovat 3 pracovníci na MPSV, přičemž 2 pracovníci budou zajišťovat proces evidence a 1 pracovník bude ještě dále kromě evidence zajišťovat záležitosti týkající se odvolání proti rozhodnutí – rozklad. Pracovníci zajišťující proces evidence by byli zařazeni v 8. platové třídě, kde se vychází z částky 30.000 Kč mzdových nákladů na jednoho pracovníka měsíčně (superhrubá mzda), tj. ročně celkem 360.000 Kč. Pracovník zajišťující dále odvolání proti rozhodnutí - rozklad by byl zařazen v 11. platové třídě, kde se vychází z částky 37.000 Kč, tj. ročně 444.000 Kč. Personální zajištění agendy pracovníky MPSV si vyžádá celkem 1,164 mil. Kč. Provozní náklady na jednoho pracovníka činí 100.000 Kč ročně (tj. celkem 300.000 Kč ročně).

Podle realisticky stanoveného odhadu budou výdaje na zajištění těchto činností činit cca 1,5 mil Kč ročně.

V souvislosti s rozšířením služeb péče o děti prostřednictvím nelegislativních opatření, tj. metodického vedení MPSV a vydáním informačního materiálu, se náklady oproti současnému stavu výrazně nezmění.

Výdaje činící především administrativní náklady ministerstev a dalších institucí v souvislosti s metodickým vedením této agendy jednotlivými rezorty, budou zabezpečeny ze stávající personální kapacity. Přičemž Ministerstvo práce a sociálních věcí bude tuto agendu zastřešovat. Příprava informačního materiálu bude hrazena z uvedeného projektu „Sladění práce a rodiny inspirované příklady dobré praxe v Evropě“ z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, prioritní osy „Mezinárodní spolupráce“. Při počtu 100 000 ks tohoto informačního materiálu by činil náklad na rozpočet projektu 500 000 Kč.

Výdaje na vytvoření a provoz evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině budou hrazeny ze zdrojů MPSV.

Orgány státní správy a samosprávy

Náklady budou vznikat v souvislosti s kontrolou podmínek poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, kterou bude zajišťovat Státní úřad inspekce práce a příslušný oblastní inspektorát práce, přičemž tato činnost bude zajištěna ze stávajících personálních zdrojů. Předpokládají se náklady se školením inspektorů příslušných inspektorátů práce cca. 80 tis. ročně.

Co se týče orgánů ochrany veřejného zdraví, orgánů, které řeší soulad se stavebními a požárními, případně dalšími předpisy, nebudou těmto subjektů vznikat v souvislosti se službou péče o dítě v dětské skupině žádné náklady.

3.3.2. Veřejné rozpočty

V souvislosti s rozšířením spektra služeb péče o děti prostřednictvím zavedení nového typu služby péče o dítě v dětské skupině se očekávají dopady na veřejný rozpočet v souvislosti s evidencí a kontrolou poskytovatelů služby, kterou bude zajišťovat Ministerstvo práce a sociálních věcí, viz výše.

Rovněž se očekává snížení ročních příjmů veřejného rozpočtu v souvislosti s daňovými úlevami pro zaměstnavatele zajišťující svým zaměstnancům péči o jejich děti a v souvislosti se slevami na dani pro rodiče-zaměstnance.

V případě uplatnění vynaložených nákladů zaměstnavatelem na zajištění péče o dítě zaměstnance do daňově účinných výdajů, a to i v případě nepeněžního příspěvku zaměstnavatele na zajištění péče o dítě zaměstnance poskytované jiným subjektem než zaměstnavatelem, stává se na straně zaměstnance tento příspěvek, zdanitelným nepeněžním příjmem, tj. příspěvek formou nepeněžního plnění na straně zaměstnance vstupuje do vyměřovacích základů pojistného a rovněž je odváděna daň z příjmů, v této souvislosti tedy jde o příjem do veřejného rozpočtu. **V konečném důsledku se ovšem zaměstnavateli zvýší daňově uznatelné náklady v souvislosti se zdaněním a zpojistněním poskytnutého nepeněžního příspěvku zaměstnanci, což je tedy dalším dopadem na veřejný rozpočet.**

Vzhledem k tomu, že službu péče o dítě v dětské skupině bude moci poskytovat jménem České republiky též organizační složka státu, která jménem České republiky zaměstnává rodiče dítěte, bude tato služba činností organizační složky státu. Výdaje za službu péče o děti budou tedy výdaji státního rozpočtu.

3. 4. Přínosy

3.4.1. Jednotlivé subjekty

Rodiče s dětmi (potencionální rodiče)

Náklady, které mohou vzniknout rodičům dětí v důsledku využití služeb, budou do jisté míry kompenzovány příjmy z výdělečné činnosti, neboť se předpokládá, že tuto službu budou využívat rodiče participující na trhu práce, kteří mj. zároveň uplatní slevu na dani z příjmů.

Kvalitativním přínosem, který není finančně ocenitelný, je prevence sociální izolace rodičů pečujících o děti. Přínosem je rovněž stanovení jasných podmínek pro poskytování služby a možnost zvolit strategii sladění pracovního, rodinného a osobního života, zlepšení finanční situace, jistota udržení pracovní pozice, zajištění hlídání dítěte po dobu časově kompatibilní s pracovní dobou a dostupnost služeb. Přínosem je rovněž v případě poskytování služby zaměstnavatelem umístění dětské skupiny v budově zaměstnavatele, resp. v její blízkosti a zajištění péče o dítě po dobu kompatibilní s pracovní dobou, což je přínosem i pro děti. Zároveň je pro děti přínosem i individuální přístup pečujících osob v případě nižšího počtu dětí a pobyt dětí v kolektivu.

Přínosem pro potencionální rodiče je především možnost využití služby péče o děti, které pro ně zřizuje zaměstnavatel. V případě, že zaměstnavatel umožní rodiči využít takovéto zařízení, má rodič snazší volbu při sladění profesního, rodinného a osobního života (tj. nebude muset do jisté míry volit mezi pracovní kariérou a rodičovstvím).

Pečující osoby

Pro pečující osoby je přínosem nabídka nových pracovních míst. Co se týče požadavků na odbornou způsobilost těchto osob, návrh zákona stanoví okruh možných odborných způsobilostí pečujících osob, není tedy striktně vyžadována pouze jedna odborná způsobilost. To znamená, že se umožní většímu okruhu osob stát se pečující osobou v dětské skupině bez nutnosti doplňovat či měnit odbornou způsobilost.

Poskytovatelé služby

Pro všechny poskytovatele služeb je kvalitativním přínosem možnost variability při zřizování služeb péče o děti vzhledem k jejich možnostem a aktuální i měnící se poptávce. Přínosem je rovněž stanovení jasných podmínek pro poskytování služby zákonem.

Zaměstnavatelé

Přínosem je pro zaměstnavatele větší zapojení rodičů na trh práce.

Náklady vzniklé na straně zaměstnavatelů jakožto poskytovatelů služby hlídání a péče o dítě v dětské skupině budou do jisté míry kompenzovány zavedením daňové uznatelnosti nákladů, tj. mezi náklady, které lze uznat jako výdaje použité na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů a které se odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené zákonem o daních z příjmů, budou zahrnuty i výdaje na zajištění služeb péče o děti.

Přínosem na straně zaměstnavatele je úspora v podobě udržení kvalifikované pracovní síly bez nutnosti investování do kvalifikace nového zaměstnance ve výši až 300 000 Kč/osobu a možnost udržení si zkušených zaměstnanců. Dále lze uvést rovněž motivaci a vyšší loajalitu zaměstnanců a zvýšení prestiže firmy.

Územní samosprávné celky

Územní samosprávné celky budou moci být jedny z poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině. Přínosem je větší dostupnost služeb péče o děti v daném regionu a nulová administrativní a finanční zátěž v případě, kdy bude zajištěna dostupnost služeb péče o děti skrze dětské skupiny dalšími subjekty, kterými jsou např. nestátní neziskové organizace či zaměstnavatelé.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvu práce a sociálních věcí vznikají přínosy v souvislosti s ukotvením nové služby péče o dítě v dětské skupině v právním řádu. Za současného stavu rovněž formou informačního materiálu a poskytnutí informací se sníží administrativní zátěž, která je způsobena nedostatečnou informovaností veřejnosti o službách péče o děti a roztržitostí této problematiky mezi více rezorty. (Přínosy vznikají také poskytováním služby péče o děti jakožto zaměstnavatelem, viz výše).

Orgány státní správy a samosprávy

Přínosem pro tyto subjekty je jasné nastavení podmínek poskytování péče, včetně požadavků na zřízení a prostory, a stanovení povinností pro jednotlivé subjekty.

3.4.2. Veřejné rozpočty

Základním přínosem rozšíření spektra služeb péče o děti prostřednictvím zavedení nového typu služby péče o dítě v dětské skupině je skutečnost, že se díky rozšíření nabídky služeb péče o děti umožní širší zapojení rodičů, především matek, na trh práce coby daňových poplatníků a poplatníků pojistného na sociální zabezpečení, státní politiku zaměstnanosti a pojistného na zdravotní pojištění a snížení deficitu PAYG penzijního systému. Rovněž vzniknou nová pracovní místa v souvislosti s poskytováním nového typu služby péče o dítě v dětské skupině, a díky tomu dojde k zapojení nových pečujících osob do pracovního procesu. Je ovšem třeba předpokládat, že část rodičů navracejících se na trh práce obsadí místa těchto pečujících osob.

Variantní kvalifikovaný odhad vychází z modelové situace 1 a celkového počtu rodičů i s dětmi od jednoho roku věku do dvou let ve výši podle následující tabulky. V tabulce je variantně zohledněn návrat rodiče buď na volné místo, nebo na místo, které je po dobu jeho absence na trhu práce obsazeno jinou osobou. Ve výsledných číslech je rovněž započítán přínos z daní a pojistného za nové pečující osoby, které obsadí vždy nová volná místa. Tabulka zároveň předpokládá, že desetina pečujících osob v dětských skupinách jsou rodiče vracející se na trh práce a tato desetina rodičů tedy také vždy obsadí volná pracovní místa.

	Míra obsazení pracovních míst, dosud neobsazených, rodiči vstupujícími do pracovního procesu										
	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%	
Počet rodičů nově zapojených na trh práce a využívajících dětskou skupinu (bez jedné desetiny pečujících osob*)	4 889	129,5	155,3	190,6	225,8	261,0	296,3	331,5	366,7	402,0	437,2
	9 778	240,2	310,7	381,2	451,6	522,1	592,5	663,0	733,4	803,9	874,4
	11 733	288,3	372,8	457,4	541,9	626,5	711,0	795,6	880,1	964,7	1 049,2
	14 667	360,4	466,0	571,7	677,4	783,1	888,8	994,5	1 100,2	1 205,9	1 311,5
	16 622	408,4	528,2	648,0	767,7	887,5	1 007,3	1 127,1	1 246,9	1 366,6	1 486,4
	24 444	600,6	776,7	952,9	1 129,0	1 305,2	1 481,3	1 657,5	1 833,6	2 009,8	2 185,9
	31 289	768,8	994,2	1 219,7	1 445,2	1 670,6	1 896,1	2 121,6	2 347,0	2 572,5	2 798,0
	43 022	1 057,0	1 367,0	1 677,1	1 987,1	2 297,1	2 607,1	2 917,1	3 227,2	3 537,2	3 847,2
	48 889	1 201,2	1 553,5	1 905,8	2 258,0	2 610,3	2 962,6	3 314,9	3 667,2	4 019,5	4 371,8
	58 667	1 441,4	1 864,2	2 286,9	2 709,7	3 132,4	3 555,2	3 977,9	4 400,7	4 823,4	5 246,2

Roční příjem veřejného rozpočtu je vyčíslen v mil. Kč.

* Jednu desetinu pečujících osob v dětských skupinách tvoří rodiče nově zapojení na trh práce.

V souvislosti s uvedenými propočty je dále třeba uvažovat současnou míru nezaměstnanosti a situaci na trhu práce obecně.

Podle realisticky stanoveného odhadu podle údajů uvedených v kapitole 3. 2., tj. modelové situace, kdy při určitém počtu dětských skupin se navrátí určitý počet rodičů, z nichž 30% obsadí volná pracovní místa, a při zapojení úměrného počtu nových pečujících osob, lze odhadovat přínosy v následujících čtyřech letech podle níže uvedené tabulky:

Rok	Počet rodičů, kteří budou nově využívat dětské skupiny (tj. roční nárůst)	Počet dětských skupin	Přínos do státního rozpočtu
2014	5 000	556	191 mil Kč
2015	10 000	1111	382 mil. Kč
2016	12 000	1333	457 mil. Kč
2017	10 000	1111	382 mil. Kč

Reálný stanovený odhad vychází z předpokládaného vývoje zájmu a možností při zřizování a poskytování služby péče o dítě v dětské skupině ze strany zřizovatelů. Současně reflektuje snížení porodnosti a v důsledku toho také možnost umístování dětí do předškolních zařízení typu mateřských škol a využití jiných typů služeb péče o děti.

Rok	Počet rodičů celkem, kteří budou využívat dětské skupiny	Přínos do státního rozpočtu
2014	5 000	191 mil. Kč
2015	15 000	573 mil. Kč
2016	27 000	1,03 mld. Kč
2017	37 000	1,41 mld. Kč

Rovněž lze očekávat, že se sníží počet příjemců dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi, neboť si rodič zvýší svůj příjem, který je posuzován jako rozhodný příjem pro posouzení nároku na tyto dávky.

Vzhledem k tomu, že službu péče o dítě v dětské skupině bude moci poskytovat jménem České republiky též organizační složka státu, která jménem České republiky zaměstnává rodiče dítěte, bude tato služba činností organizační složky státu. Úhrada za službu tedy bude příjmem státního rozpočtu.

Přínosem v souvislosti s realizací informačního materiálu je zvýšení jistoty při poskytování služby tím, že poskytovatelé i rodiče budou mít k dispozici modelové příklady i výklad některých stěžejních ustanovení.

3. 5. Souhrnné vyhodnocení nákladů a přínosů

Vyhodnocení nákladů a přínosů navrhované regulace obsahuje vyhodnocení výše zmíněných nákladů a přínosů dotčených subjektů a zároveň specifických dopadů, především ve vztahu k mezinárodní konkurenceschopnosti ČR a z pohledu dopadů na podnikatelské subjekty. Vyhodnocení reflektuje rovněž sociální dopady, dopady na životní prostředí a dopady na rovnost žen a mužů.

Subjekt	Náklady	Přínosy
Rodiče	<ul style="list-style-type: none"> - úhrada za službu péče o dítě v dětské skupině - příspěvek formou nepeněžního plnění na služby péče o děti na straně rodiče -zaměstnanec vstupuje do vyměřovacích základů pojistného a rovněž je odváděna daň z příjmů 	<ul style="list-style-type: none"> - kompenzace nákladů na služby příjmy z výdělečné činnosti, zároveň uplatnění slevy na dani z příjmů v souvislosti s využitím služby péče o děti (daňové úlevy) - větší dostupnost služby díky jasným podmínkám na zřízení a provoz - možnost širšího zapojení rodičů na trh práce - snížení rizika sociální izolace rodičů - sladění pracovního a rodinného života (nebudete třeba do jisté míry volit mezi profesní kariérou a rodičovstvím) - právní jistota v souvislosti s nastavením podmínek služby - větší jistota udržení pracovní pozice - umístění dětské skupiny přímo v budově zaměstnavatele, resp. v její blízkosti - zajištění péče o dítě po dobu časově kompatibilní s pracovní dobou
Pečující osoby	<ul style="list-style-type: none"> - náklady spojené s prokázáním a doložením osobní a odborné způsobilosti v souvislosti s péčí o dítě v dětské skupině 	<ul style="list-style-type: none"> - nabídka nových pracovních míst - více možných odborných způsobilostí pro poskytování péče o děti v dětské skupině
Poskytovatelé služby	<ul style="list-style-type: none"> - náklady se zřízením a poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (úprava prostor, náklady na provoz (energie, úklid apod.), náklad spojené s personálním zabezpečením služby (především mzdy) a náklady na pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a majetku (dle modelové situace by náklady na zřízení mohly činit 500 000 Kč, v případě provozu 456 000 Kč) - administrativní náklady spojené 	<ul style="list-style-type: none"> - možnost variability při zřizování služeb péče o děti vzhledem k jejich možnostem a aktuální i měnící se poptávce - stanovení jasných podmínek pro poskytování služby zákonem

	s povinností se zaevidovat a v souvislosti s povinností vést evidenci dětí, zpracovat vnitřní předpis a zajistit pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku	
Zaměstnavatelé	<ul style="list-style-type: none"> - náklady v souvislosti s nepeněžním plněním, které poskytují svým zaměstnancům na zajištění služeb péče o děti (příspěvek je na straně zaměstnance zdanitelným nepeněžním příjmem) 	<ul style="list-style-type: none"> - daňová uznatelnost nákladů spojená s poskytováním služby péče o děti či nákladů spojených s nepeněžním plněním zaměstnanci v souvislosti se zajištěním služby péče o děti - možnost širšího zapojení rodičů na trh práce - dřívější návrat kvalifikovaného personálu na trh práce - snížení nákladů na zaškolování nových pracovníků až o 300 000 Kč/osobu - možnost udržení nadaných a zkušených zaměstnanců-rodičů - zvýšení prestiže firmy - motivace a vyšší loajalita pracovníků
Územní samosprávné celky	<ul style="list-style-type: none"> - případné náklady spojené s rozhodnutím obce či kraje podporovat jiné subjekty v poskytování služby péče o dítě v dětské skupině 	<ul style="list-style-type: none"> - nulová administrativní, případně finanční zátěž - větší dostupnost služeb péče o děti v daném regionu
Ministerstvo práce a sociálních věcí	<ul style="list-style-type: none"> - náklady spojené s personálním a provozním zabezpečením agendy evidence poskytovatelů dětských skupin (cca 1,5 mil. Kč) - informační manuál pro potencionální poskytovatele (hrazeno z projektu) 	<ul style="list-style-type: none"> - snížení administrativní zátěže, která je způsobena nedostatečnou informovaností veřejnosti o službách péče o děti a roztržetostí této problematiky mezi více rezorty
Orgány státní správy a samosprávy	<ul style="list-style-type: none"> - náklady se školením inspektorů příslušných inspektorátů práce cca. 80 tis. ročně. 	<ul style="list-style-type: none"> - přínosem je, že orgánům ochrany veřejného zdraví, orgánům, které mají v kompetenci posuzovat soulad se stavebními a požárními, případně dalšími předpisy, nebudou vznikat významné náklady - jasné nastavení podmínek poskytování péče, včetně požadavků na zřízení a prostory,

		a stanovení povinností pro jednotlivé subjekty
--	--	--

Veřejné rozpočty

Náklady	Přínosy
<ul style="list-style-type: none"> - náklady na státní rozpočet v souvislosti s evidencí a kontrolou poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině budou činit cca 1,5 mil. Kč - náklady na státní rozpočet v souvislosti s výdaji spojenými s poskytováním služby státem - náklady na vydání informačního materiálu týkajícího se služeb péče o děti ve výši 500 000 Kč (hrazeno z projektu) - snížení ročních příjmů veřejného rozpočtu v souvislosti s daňovými úlevami pro zaměstnavatele zajišťující svým zaměstnancům péči o jejich děti a v souvislosti se slevami na dani pro rodiče-zaměstnance 	<ul style="list-style-type: none"> - při počtu rodičů, kteří vstupují na trh práce (30 % obsadí volná pracovní místa), a pečujících osob na nově vzniklá pracovní místa, přínos do veřejného rozpočtu podle realisticky stanoveného odhadu v následujících čtyřech letech: <ul style="list-style-type: none"> 2014 191 mil. Kč 2015 573 mil. Kč 2016 1,03 mld. Kč 2017 1,41 mld. Kč - přínos do veřejného rozpočtu v souvislosti s tím, že příspěvek formou nepeněžního plnění na straně zaměstnance vstupuje do vyměřovacích základů pojistného a rovněž je z něj odváděna daň z příjmů - očekávané snížení počtu příjemců dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi - přínosy do veřejného rozpočtu v souvislosti s úhradou od rodičů za využití služby jakožto zaměstnanců České republiky, snížení deficitu PAYG penzijního systému

Vzhledem k tomu, že službu péče o dítě v dětské skupině pro své zaměstnance bude moci poskytovat i organizační složka státu, bude tato služba činností organizační složky státu. Úhrada za službu tedy bude příjmem státního rozpočtu a výdaje za službu budou výdaji státního rozpočtu. Vše, co bude souviset s činností dětské skupiny, bude muset být narozpočtováno jak na straně příjmů, tak na straně výdajů.

Navrhovaná regulace přispívá v jistém smyslu k posílení konkurenceschopnosti ČR v souladu s vládou schválenou Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020, kde je v části „Zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání“ řečeno, že systém mateřských škol bude Ministerstvo práce a sociálních věcí doplňovat systémem alternativních forem. Zároveň v části Sladění rodinného života a pracovní kariéry ČR vykazuje v EU nejvyšší pokles zaměstnanosti žen v případě, že mají malé děti. Příčinou je nevhodně nastavená prorodinná politika a nedostatek dostupných a kvalitních služeb předškolní výchovy. Důsledkem je nevyužití lidského kapitálu žen, vysoká mzdová mezera mezi muži a ženami, snížený zájem o rodičovství obecně, což má jako celek i

negativní dopady na fiskální rovnováhu. Cílem tohoto projektu je zvýšit nabídku alternativních forem předškolní výchovy a tím podpořit sladění pracovního a rodinného života rodičů, udržení kontaktu s profesí v době péče o dítě a hladký návrat na trh práce podle osobních preferencí³⁹.

Zavedení nového typu služby péče o dítě v dětské skupině bude mít spíše pozitivní dopad na podnikatelské prostředí. Jak bylo výše uvedeno, zaměstnavatel si poskytnutím služby zaměstnanci udrží kvalifikovanou pracovní sílu, nebude nucen investovat nemalé finanční prostředky do kvalifikace nového zaměstnance a snáze si zajistí motivaci k práci a vyšší loajalitu těchto pracovníků. Zaměstnavatel poskytující služby péče o děti bude zároveň pro rodiče atraktivnější.

Co se týče sociálních dopadů, tak navrhovaná regulace bude mít pozitivní dopad na sociální prostředí. Vzhledem k definování podmínek poskytování služby budou nastavena jasná pravidla poskytování služby upravené regulací. Tím, že se rozšíří spektrum a snazší dostupnost služeb péče o děti, nebudou rodiče ohroženi ztrátou zaměstnání v případě, kdy nemají možnost využít služby péče o děti či zařízení typu mateřské školy.

Navrhovaná regulace nemá přímé dopady na životní prostředí. V jistém smyslu může mít pozitivní dopad na životní prostředí v případě umístění služby péče o dítě v dětské skupině na pracovišti rodiče.

Návrh zákona má za cíl rozšířit možnosti a škálu služeb péče o děti. Díky tomu budou moci rodiče lépe sladovat svůj pracovní, soukromý a rodinný život. Ženy jsou v naprosté většině pečovatelkami o malé děti (např. rodičovský příspěvek pobíralo v roce 2010 pouze 1,6 % mužů), zároveň je zaměstnanost žen nižší než zaměstnanost mužů a rovněž rozdíl v odměňování žen a mužů v České republice je druhý nejvyšší v Evropské unii (dle údajů Eurostat je to 25,5 %). Tím, že bude ženám umožněno lépe sladovat svůj pracovní, soukromý a rodinný život a rychleji se vracet na trh práce, zlepší se také jejich postavení na trhu práce, což bude mít pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.

V rámci ESF **OP Lidské zdroje a zaměstnanost** se mezi podporovanými aktivitami objevuje podpora sladování pracovního a rodinného života. Jedná o podporu a rozvoj služeb péče o děti za účelem sladění pracovního a rodinného života jejich rodičů. Mělo by jít o financování personálního zajištění finančně a teritoriálně dostupných služeb péče o děti předškolního a mladšího školního věku.

Negativní dopady, které vzniknou zavedením opatření v oblasti daňové, tj. budou ovšem kompenzovány zaměstnáním většího počtu rodičů za strany těchto zaměstnavatelů, kteří budou poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině, jakožto poplatníků daní a pojistného.

Při hodnocení nákladů a přínosů vyvstává rovněž otázka porovnání poskytované péče v dětské skupině a poskytování vzdělávání v mateřské škole v souvislosti s tím, jaké náklady přináší „poskytování vzdělávání“ oproti poskytování péče. Vzhledem k nákladům, které byly zmíněny v předchozí kapitole, vychází částka na zabezpečení péče v dětské skupině cca 456 tis. ročně při péči o 12 dětí, tj. přibližně 40 tis. ročně na dítě. Podle údajů obsažených v Hodnocení dopadů regulace k návrhu věcného záměru zákona vychází částka na jedno dítě v MŠ cca 55 tis. (při součtu výdajů státního a rozpočtu a zřizovatelů). Nicméně třídy mateřských škol bývají naplněny do počtu 24 dětí (případně 28). Při současné situaci je takovýto počet dětí v jedné třídě standardem.

³⁹ Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020.

4. Návrh řešení

Vzhledem k tomu, že vláda svým usnesením ze dne 22. března 2012 č. 607 schválila návrh věcného záměru zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, rozhodla realizovat rozšíření spektra péče o děti formou nové právní úpravy služby péče o dítě v dětské skupině.

Návrh regulace zahrnuje nový typ služby péče o dítě v dětské skupině, upravujícího podmínky pro činnost spočívající v pravidelné péči o dítě od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky mimo domácnost dítěte, v kolektivu dětí, mimo režim předpisů o školách a školských zařízeních. Zároveň tím, že se vymezují požadavky na poskytování služby, budou mít poskytovatelé i rodiče právní jistotu při provozování i využívání této služby.

Tím, že se stanoví hygienické a provozní požadavky s definováním minimálního standardu a tyto požadavky porostou úměrně počtu dětí, bude pro poskytovatele snazší tuto službu zřídit a provozovat. Rozšiřuje se tak spektrum služeb péče o děti a poskytovatelům se zajišťuje větší variabilita a rodičům s malými dětmi se umožňuje snadnější zapojení do pracovního procesu.

Evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině povede Ministerstvo práce a sociálních věcí a kontrolu plnění podmínek poskytování služby bude zajišťovat Státní úřad inspekce práce, příslušný oblastní inspektorát práce nebo krajské hygienické stanice. Výdaje na zajištění těchto činností budou činit cca 1,5 mil Kč ročně.

Součástí je zároveň novelizace zákona o daních z příjmů v podobě zavedení daňové uznatelnosti nákladů zaměstnavatele vynaložených na zajištění služeb péče o děti svých zaměstnanců a v podobě slevy na dani z příjmů pro rodiče, kteří využijí služeb péče o děti v souvislosti se zapojením na trh práce.

Zároveň bude za účelem posílení právní jistoty poskytovatelů i rodičů, jakožto příjemců služby při dosavadním právním stavu v oblasti služeb péče o děti, podporováno rozšíření služeb péče o děti prostřednictvím nelegislativních opatření, a to formou poskytování informací a metodického vedení pro služby péče o děti poskytované pouze v režimu obecných právních předpisů.

Přijetí právní úpravy poskytování služby péče o dítě v dětské skupině si vyžádá v nové právní úpravě vymezení

- pojmu „služba péče o dítě v dětské skupině“,
- poskytovatele služby,
- úhrady služby,
- vznik, změna a zánik oprávnění,
- podmínek pro získání oprávnění,
- evidence poskytovatelů,
- povinností poskytovatele,
- podmínek poskytování služby,
- pečujících osob,
- počtu pečujících osob v dětské skupině,
- počtu dětí v dětské skupině a počet dětských skupin,
- stravování,
- ochrany zdraví,
- vnitřních pravidel a plánu výchovy a péče,

- pojištění odpovědnosti za škodu,
- smlouvy mezi poskytovatelem a rodičem,
- evidence dětí,
- kontroly,
- správních deliktů,
- hygienických požadavků stanovených na prostorové a provozní podmínky v prostorech, v nichž bude služba péče o dítě v dětské skupině poskytována (bude upraveno prováděcím právním předpisem).

Úprava hygienických požadavků stanovených na prostorové a provozní podmínky v prostorech, v nichž bude služba péče o dítě v dětské skupině poskytována, si vyžádá také novelizaci ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti se zákazem kouření ve všech místnostech, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, v souvislosti s doplněním prostor, kde je stanoven zákaz vstupu pro osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, o prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině je třeba novelizovat ustanovení § 8 a § 15 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s úpravou situace při výskytu zdravotních problémů nebo příznaků onemocnění dítěte je nezbytné novelizovat ustanovení § 7 odst. 3 a § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vymezení týkající se kontroly poskytování péče a povinností poskytovatele si vyžádá novelizaci zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled níže uvádí zakotvení služby péče o dítě v dětské skupině v systému služeb péče o děti v České republice, současně s vymezením okruhů poskytovatelů a podmínek, za kterých je možné služby poskytovat. Přehled uvádí definici služby, účel služby, podmínky poskytování péče, okruh zřizovatelů a poskytovatelů, povinnosti zřizovatelů a poskytovatelů péče, evidenci, kontrolu, případné sankce apod.

Název opatření	Služba péče o dítě v dětské skupině	Mateřská škola	Vázaná živnost „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“	Volná živnost, obor činnosti č. 72 „Mimoškolní výchova a činnost, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“	Volná živnost, obor činnosti č. 79 „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“
Právní úprava	Samostatná nová právní úprava	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon)	Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon)	Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon)	Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon)
Věková kategorie dětí/ péče v domácnosti či v zařízení	Od jednoho roku věku dítěte do zahájení povinné školní docházky dítěte, v kolektivu dětí, mimo domácnost dítěte	Zpravidla od tří let věku dítěte do zahájení povinné školní docházky dítěte, v zařízení	Od 0 let věku dítěte do tří let věku dítěte, v zařízení (provozovně) i v domácnosti dítěte	Od tří let věku dítěte, v zařízení (provozovně)	Individuální péče o děti nad tři roky věku dítěte v rodinách, dále příležitostně, krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do tří let věku)
Hlavní účel zřizování a provozování (z pohledu vytváření zisku)	Provozována neziskově, účelem je poskytování služby hlídání a péče o děti	Provozována neziskově, účelem je poskytování vzdělávání	Ziskově	Ziskově	Ziskově
Financování služby	Poskytovatel, rodič (plánovaná daňová uznatelnost nákladů)	Zřizovatel, stát (tj. neinvestiční dotace MŠMT), rodič, možná daňová uznatelnost nákladů	Ten, kdo službu využívá (zpravidla rodič)	Ten, kdo službu využívá (zpravidla rodič)	Ten, kdo službu využívá (zpravidla rodič)
Zřizovatelé (provozovatelé)	Fyzické osoby a právnické osoby jakožto zaměstnavatelé (tj. i fyzické osoby a právnické osoby, které jsou podnikateli dle obchodního zákoníku), kteří zřizují dětskou skupinu pro děti svých zaměstnanců, obce, kraje, nestátní neziskové organizace	Kraje, obce a dobrovolné svazky obcí, registrované církve a náboženské společnosti a ostatní právnické nebo fyzické osoby. Zřizovatelem může být také stát; v takovém případě plní funkci zřizovatele jménem státu k tomu určené ministerstvo	Fyzické a právnické osoby (s výjimkou subjektů, kterým zákon neumožňuje podnikání dle živnostenského zákona, např. organizačních složek státu)	Fyzické a právnické osoby (s výjimkou subjektů, kterým zákon neumožňuje podnikání dle živnostenského zákona, např. organizačních složek státu)	Fyzické a právnické osoby (s výjimkou subjektů, kterým zákon neumožňuje podnikání dle živnostenského zákona, např. organizačních složek státu)

		(Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí nebo Ministerstvo zahraničních věcí)			
Vznik oprávnění	Oprávnění poskytovateli vzniká dnem zápisu do evidence poskytovatelů.	Oprávnění vzniká zápisem do rejstříku škol a školských zařízení, tj. vzniká právo poskytovat vzdělávání a školské služby a vydávat doklady o vzdělání	Oprávnění provozovat živnost vzniká dnem ohlášením živnosti	Oprávnění provozovat živnost vzniká dnem ohlášením živnosti	Oprávnění provozovat živnost vzniká dnem ohlášením živnosti
Evidence	Evidenci poskytovatelů vede Ministerstvo práce a sociálních věcí.	Krajský úřad vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách s výjimkou níže uvedených. MŠMT vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních zřízených ministerstvem a registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. Rejstřík školských právnických osob vede MŠMT.	Živnostenský rejstřík vede živnostenský úřad.	Živnostenský rejstřík vede živnostenský úřad.	Živnostenský rejstřík vede živnostenský úřad.
Úhrada od rodičů	Úhrada ze strany rodiče stanovená poskytovatelem a ošetřená smluvně, maximálně však ve výši zřizovacích a provozních nákladů na	Stanovena prováděcím předpisem. Rodič max. 50 % skutečných průměrných neinvestičních nákladů právnické osoby. Předpis	Smluvně.	Smluvně.	Smluvně.

	poskytnutí služby, s možností nestanovení úhrady.	stanovuje možnosti osvobození od úplaty.			
Personální zabezpečení	Pečující osoby splňující osobní způsobilost, součástí níž je i odborná způsobilost (tj. vzdělání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky nebo zdravotnického záchranáře, sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách, učitele mateřské školy, profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky, odborná kvalifikace podle zvláštního právního předpisu, lékaře, psychologa ve zdravotnictví, klinického psychologa, vychovatele).	Pedagogové s kvalifikací učitel předškolní výchovy.	Fyzické osoby, prostřednictvím kterých je podnikatel povinen zajistit výkon živnosti, musí splnit odbornou způsobilost (tj. vzdělání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky nebo zdravotnického záchranáře, sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách) ⁴⁰ .	Není stanoveno.	Není stanoveno.
Počet pečujících osob	O nejvíce 6 dětí současně v dětské skupině pečuje nejméně 1 pečující osoba, o 7 až 24 dětí současně v dětské skupině pečují nejméně 2 pečující osoby. V případě, že se v dětské skupině pečuje o nejméně 13 nejvíce 24 dětí současně a alespoň jedno z těchto dětí je mladší dvou let, pečují v dětské skupině nejméně 3 pečující osoby.	Počet je stanoven tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadalo 20 dětí z běžných tříd či 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením.	Není stanoven.	Není stanoven.	Není stanoven.
Počet dětí ve	Počet dětí stanovuje	Třída se naplňuje do počtu	Není stanoven. Je však	Není stanoven. Je však třeba	Není stanoven.

⁴⁰Podle novely živnostenského zákona, která se nyní nachází ve třetím čtení, se doplňuje další odborná způsobilost podnikatele i osob, kterými je podnikatel povinen zajistit výkon živnosti, a to o učitele mateřské školy a o profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

<p>skupině (kolektivu)</p>	<p>poskytovatel. Počet dětí je limitován hygienickými, provozními a prostorovými požadavky. V jedné dětské skupině může být nejvíce 24 dětí.</p> <p>Poskytovatel má možnost s ohledem na aktuální i měnící se poptávku poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině ve více dětských skupinách současně.</p>	<p>24 dětí (lze navýšit až na 28), v případě dětí s postižením do počtu 19 dětí (lze pak navýšit na 24 dětí). MŠ s jednou třídou má nejméně 15 dětí, MŠ se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 18 dětí ve třídě. Je-li v obci pouze jedna mateřská škola s jednou třídou, má nejméně 13 dětí, jediná MŠ v obci se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 16 dětí ve třídě. Nejvyšší povolený počet dětí se zapisuje do rejstříku škol a školských zařízení.</p>	<p>třeba dodržet příslušné hygienické, provozní a prostorové požadavky (např. minimální počet m² na 1 dítě), které do určité míry mohou ovlivnit počet dětí.</p>	<p>dodržet příslušné hygienické, provozní a prostorové požadavky (např. minimální počet m² na 1 dítě), které do určité míry mohou ovlivnit počet dětí.</p>	
<p>Hygienické, prostorové a provozní požadavky</p>	<p>Stanoven minimální standard (při počtu do 4 dětí), přičemž v závislosti na zvyšujícím se počtu dětí se zvyšují nároky na hygienické, prostorové i provozní požadavky (při počtu do 12 dětí budou upraveny v prováděcím právním předpise), při počtu od 13 do 24 dětí se bude na prostory vztahovat vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 (hygienická vyhláška).</p>	<p>Konkrétní požadavky stanovuje vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 (hygienická vyhláška).</p>	<p>Konkrétní požadavky stanovuje vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 (hygienická vyhláška).</p>	<p>Konkrétní požadavky stanovuje vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 (hygienická vyhláška).</p>	<p>Konkrétní požadavky nejsou stanoveny.</p>
<p>Stravování</p>	<p>Zajištěno poskytovatelem</p>	<p>Organizace a rozsah</p>	<p>V případě zajištění</p>	<p>V případě zajištění</p>	<p>V případě zajištění</p>

	<p>v dohodě s rodičem dítěte, včetně dohody o způsobu zajištění stravy (individuálně ze strany rodiče, nebo ze strany poskytovatele). V případě zajištění stravování dětí poskytovatelem musí být tato činnost v souladu s požadavky potravinového práva.</p>	<p>školního stravování dětí a úplata za školní stravování se řídí vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování.</p>	<p>stravování dětí podnikatelem musí být tato činnost v souladu s požadavky potravinového práva.</p>	<p>stravování dětí podnikatelem musí být tato činnost v souladu s požadavky potravinového práva.</p>	<p>stravování dětí podnikatelem musí být tato činnost v souladu s požadavky potravinového práva.</p>
<p>Péče o zdraví</p>	<p>Péči lze poskytovat pouze dítěti, které se podrobilo zákonem uloženým pravidelným očkováním, nebo které má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Při výskytu zdravotních problémů nebo příznaků onemocnění musí pečující osoba zajistit bezodkladně informování a předání dítěte rodiči dítěte nebo zajistit jeho lékařské ošetření. Ve všech místnostech, ve kterých je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, je zakázáno kouření. Stanovuje se zákaz vstupu osob, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, do prostor, v nichž je poskytována služba</p>	<p>Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo zákonem uloženým pravidelným očkováním, nebo které má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. K předcházení vzniku a šíření chorob je zařízení povinno zajistit oddělení dítěte, které vykazuje známky akutního onemocnění a zajistit dohled zletilé fyzické osoby. Zákon č. 379/2005 Sb. zakazuje ve všech vnitřních a vnějších prostorách škol a školských zařízení kouření. Zákaz vstupu pro osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu, nebo jiných návykových látek tento</p>	<p>Povinnost přijmout dítě, které se podrobilo zákonem uloženým pravidelným očkováním, nebo které má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci, není uložena⁴¹. Zákaz kouření v provozovně ani zákaz vstupu pro osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu, nebo jiných návykových látek tento zákon explicitně nestanovuje.</p>	<p>Povinnost přijmout dítě, které se podrobilo zákonem uloženým pravidelným očkováním, nebo které má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci, není uložena. Zákaz kouření v provozovně ani zákaz vstupu pro osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu, nebo jiných návykových látek tento zákon explicitně nestanovuje.</p>	<p>Není stanoveno. Péče v rámci této živnosti je poskytována zpravidla v domácnosti dítěte. Pokud je tato živnost provozována jinde než v domácnosti dítěte, není stanovena povinnost přijmout dítě, které se podrobilo zákonem uloženým pravidelným očkováním, nebo které má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci, není uložena. Zákaz kouření v provozovně ani zákaz vstupu pro osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu, nebo jiných</p>

⁴¹ MZ uvažuje v připravované novele zákona č. 258/200 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, o zavedení stejné povinnosti co se týče očkování jako u mateřských škol. Současně se plánuje zrušit povinnost zajistit oddělení nemocného dítěte a plánuje se zavedení povinnosti informovat zákonného zástupce a předat mu nemocné dítě.

	péče o dítě v dětské skupině.	zákona explicitně nestanovuje.			návykových látek tento zákon explicitně nestanovuje.
Vnitřní pravidla	Poskytovatel je povinen mít zpracovaná a zveřejněná vnitřní pravidla pro provoz a poskytování služby.	Mateřská škola je povinna vést dokumentaci, jejíž součástí je i školní řád nebo vnitřní řád, výroční zprávy o činnosti.	Není stanoveno.	Není stanoveno.	Není stanoveno.
Program	Péče je poskytována na základě plánu výchovy a péče, který poskytovatel musí zpracovat a zveřejnit na přístupném místě.	Vzdělávání se uskutečňuje podle školních (rámcových) programů.	Není stanoveno.	Není stanoveno.	Není stanoveno.
Přijetí dítěte (smlouva, rozhodnutí)	Poskytovatel uzavírá s rodičem písemnou smlouvu o poskytování péče.	Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy je vydáváno zákonnému zástupci na základě žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání.	Není stanoveno.	Není stanoveno.	Není stanoveno.
Evidence dětí	Poskytovatel je povinen vést evidenci dětí v dětské skupině.	Dokumentace mateřské školy mimo jiné obsahuje evidenci dětí.	Není povinností. (Pro účely daňové postačí doklady o příjmu od rodičů).	Není povinností.	Není povinností.
Kontrola	Kontrolu plnění podmínek provádí Státní úřad inspekce práce, oblastní inspektoráty práce nebo krajské hygienické stanice. Pro účely zápisu do evidence bude orgán ochrany veřejného zdraví vydávat stanovisko, že prostory dětské skupiny jsou upraveny v souladu s požadavky zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině či hygienické vyhlášky.	Hodnocení mateřské školy se uskutečňuje jako vlastní hodnocení a hodnocení Českou školní inspekcí. Kontrolu hygienických podmínek provádí orgán ochrany veřejného zdraví.	Živnostenský úřad provádí kontrolu pouze z hlediska živnostenského zákona. Kontrola poskytování péče není prováděna. Kontrolu hygienických podmínek provádí orgán ochrany veřejného zdraví.	Živnostenský úřad provádí kontrolu pouze z hlediska živnostenského zákona. Kontrola poskytování péče není prováděna. Kontrolu hygienických podmínek provádí orgán ochrany veřejného zdraví.	Živnostenský úřad provádí kontrolu pouze z hlediska živnostenského zákona. Kontrola poskytování péče není prováděna.
Delikty a sankce v souvislosti	Stanoví se správní delikty a sankce za porušení podmínek	Delikty a sankce stanoveny ve školském zákoně, dále	Delikty a sankce jsou stanoveny pouze	Delikty a sankce jsou stanoveny pouze	Delikty a sankce jsou stanoveny pouze

<p>s poskytováním služby</p>	<p>poskytování služby. Správní delikty projednává Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce a krajské hygienické stanice.</p>	<p>např. ve smyslu zákona o sociálně právní ochraně, či ve smyslu zákona o přestupcích.</p>	<p>v souvislosti s provozováním živnosti podle živnostenského zákona či v souvislosti s dalšími právními předpisy (např. zákon o přestupcích, přestupky na úseku).</p>	<p>v souvislosti s provozováním živnosti podle živnostenského zákona či v souvislosti s dalšími právními předpisy (např. zákon o přestupcích).</p>	<p>v souvislosti s provozováním živnosti podle živnostenského zákona či v souvislosti s dalšími právními předpisy (např. zákon o přestupcích).</p>
<p>Daňový režim</p>	<p>Náklady na provoz vlastních zařízení na poskytování služby péče o dítě v dětské skupině budou daňově uznatelné, daňově uznatelné budou rovněž nepeněžní příspěvky zaměstnavatele na zajištění péče o dítě zaměstnance poskytované jiným subjektem než zaměstnavatelem podle návrhu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. V případě uplatnění vynaložených nákladů zaměstnavatelem na zajištění péče o dítě zaměstnance do daňově účinných výdajů, a to i v případě nepeněžního příspěvku zaměstnavatele na zajištění péče o dítě zaměstnance poskytované jiným subjektem než zaměstnavatelem, stává se na straně zaměstnance tento příspěvek zdanitelným nepeněžním příjmem.</p>	<p>V současné době je daňový režim podle tabulky níže. V rámci návrhu novely zákona o daních z příjmů, realizované v souvislosti s návrhem věcného záměru zákona o dětské skupině, se navrhuje mezi náklady daňově uznatelné zahrnout rovněž náklady na zřízení vlastní firemní mateřské školy a i v případě využití nepeněžních příspěvků u této služby bude stejný daňový režim na straně zaměstnavatelů jako u dětské skupiny.</p>	<p>V současné době je daňový režim podle tabulky níže. V rámci návrhu novely zákona o daních z příjmů, realizované v souvislosti s návrhem zákona o dětské skupině, se navrhuje v případě využití nepeněžních příspěvků u této služby stejný daňový režim na straně zaměstnavatelů jako u dětské skupiny.</p>	<p>V současné době je daňový režim podle tabulky níže. V rámci návrhu novely zákona o daních z příjmů, realizované v souvislosti s návrhem zákona o dětské skupině, se navrhuje v případě využití nepeněžních příspěvků u této služby stejný daňový režim na straně zaměstnavatelů jako u dětské skupiny.</p>	<p>V současné době je daňový režim podle tabulky níže. V rámci návrhu novely zákona o daních z příjmů, realizované v souvislosti s návrhem zákona o dětské skupině, se navrhuje v případě využití nepeněžních příspěvků u této služby stejný daňový režim na straně zaměstnavatelů jako u dětské skupiny.</p>

Služby péče o děti z hlediska zákona o daních z příjmů:

paragraf	forma plnění	zaměstnanec	zaměstnavatel	zařízení (provoz)	pozn.
6 odst. 9 písm. d)	Nepeněžní	osvobozen	není daňově uznatelným výdajem (§ 25 odst. 1 písm. h) bod 2	zařízení služby péče o děti smluvně od jiného subjektu	FKSP
6 odst. 9 písm. d)	Nepeněžní	osvobozen	není daňově uznatelným výdajem (§ 25 odst. 1 písm. h) bod 2	vlastní firemní zařízení služby péče o děti, nikoli mateřská škola dle školského zákona	FKSP (kolektivní smlouva)
§ 24 odst. 2 písm. j bod 3	Nepeněžní	neбудe osvobozen /jedná se o zdanitelný příjem dle § 6 odst. 1 písm. d), vstupuje do vyměř. základů na pojistné/	je daňově uznatelným výdajem (§ 24 odst. 2 písm. j bod 3)	vlastní firemní mateřská škola podle školského zákona	zam. výhoda § 3 odst. 3 a § 6, tzv. cena obvyklá
§ 25 odst. 1 písm. h) bod 2	Peněžní	zdanitelný příjem ze závislé činnosti /poplatek považován za zdanitelný příjem dle § 6 odst. 1 písm. d), vstupuje do vyměř. základů na pojistné/	není daňově uznatelným výdajem (§ 25 odst. 1 písm. h) bod 2	zařízení služby péče o děti provozované jinými subjekty	(např. ze sociálního fondu)
pouze § 24 odst. 2 písm. j) bod 5	Peněžní	zdanitelný příjem ze závislé činnosti /poplatek považován za zdanitelný příjem dle § 6 odst. 1 písm. d), vstupuje do vyměřovacích základů na pojistné/	je daňově uznatelným výdajem pouze podle § 24 odst. 2 písm. j) bod 5	zařízení služby péče o děti provozované jinými subjekty	

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Orgánem, který je určen k implementaci předmětného návrhu, je Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Ministerstvem financí a Ministerstvem zdravotnictví.

Dopad regulace se dotkne především rodičů dětí tím, že se jim umožní udržet si kontakt se zaměstnáním po dobu mateřské a rodičovské dovolené a rychlejší vstup nebo návrat na trh práce, včetně možnosti zvolení strategie při sladění profesního, rodinného a osobního života. Dojde rovněž ke zlepšení jejich finanční situace a snížení rizika jejich sociální izolace v době mateřské a rodičovské dovolené.

Vzhledem k tomu, že předložená úprava je navrhována s cílem umožnit rodičům udržet si kontakt se zaměstnáním v době péče o dítě a umožnit jim vstup nebo návrat na trh práce a volbu strategie v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života tím, že se rozšíří spektrum služeb péče o děti, je rodičům ponechána svobodná volba rozhodnutí, zda službu využijí. Rovněž je na rozhodnutí subjektů, zda budou služby poskytovat. Co se týče daňových opatření, je taktéž na rozhodnutí subjektů, jimž jsou určena, zda jich využijí.

6. Přezkum účinnosti regulace

Z hlediska kritérií přezkumu účinnosti, která jsou dána Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace, bude přezkum účinnosti regulace proveden po 3 letech po účinnosti zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Služba péče o dítě v dětské skupině bude rovněž předmětem statistického zjišťování.

7. Konzultace a zdroje dat

V oblasti koncipování opatření a Hodnocením dopadů regulace k návrhu věcného záměru zákona probíhala průběžně konzultační jednání se všemi aktéry v oblasti rodinné politiky a dalších souvisejících politik. Konzultace byly realizovány zejména se zástupci ostatních rezortů (mj. Ministerstvem financí a Ministerstvem zdravotnictví), rodičů, zaměstnavatelů, územních samosprávných celků a nestátních neziskových organizací.

Připomínky byly dále uplatněny a návrhy vzneseny na jednáních v rámci kulatých stolů, konference k rodinné politice dne 30. listopadu 2010 a v rámci dalších jednání s jednotlivými subjekty všech výše zmíněných aktérů. Obdržené podněty a připomínky byly průběžně vyhodnocovány.

Tato problematika byla zpracována nejprve v návrhu věcného záměru zákona o službách péče o děti a následně v návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a chůvě a o změně souvisejících zákonů, který obsahoval následující opatření:

- I. Poskytovatel vzájemné rodičovské výpomoci – vytvoření nového typu služby péče o děti poskytované rodičem, který zároveň osobně, celodenně a řádně pečuje o vlastní dítě do 7 let věku;
- II. Dětská skupina – vytvoření nového typu služby nepřiležitostné a nekrátkodobé péče o děti poskytované v režimu i mimo režim zákona o živnostenském podnikání v zařízení péče o děti;
- III. Úprava odborné způsobilosti osob pečujících v režimu zákona o živnostenském podnikání nepřiležitostně a nekrátkodobě o děti do zahájení povinné školní docházky v jejich domácnosti-chůva;
- IV. Podpora služeb v rámci vázané živnosti péče o děti;
- V. Zavedení daňové uznatelnosti nákladů zaměstnavatele v souvislosti s poskytováním služeb péče pro děti svých zaměstnanců a podpora rodičů v oblasti zdaňování příjmů v podobě slevy na dani z příjmů při zajištění péče o děti v souvislosti s návratem na trh práce;
- VI. Zrušení bezplatnosti posledního roku předškolního vzdělávání;
- VII. Zvýšení procenta maximální možné finanční spoluúčasti zákonných zástupců dítěte na úhradě neinvestičních nákladů na předškolní vzdělávání.

Materiál byl zpracován ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí, Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Materiál prošel mezirezortním připomínkovým řízením v termínu od 10. 3. do 31. 3. 2011.

Projednávání návrhu věcného záměru zákona o službách péče o děti na 81. zasedání Legislativní rady vlády (dále jen „LRV“) dne 9. 6. 2011 bylo, na základě návrhu stanoviska LRV a zpravodajské zprávy přednesené v úvodu jednání, přerušeno na návrh Ministerstva práce a sociálních věcí za účelem rozhodnutí o dalším postupu. LRV doporučila následující dvě varianty řešení:

1. návrh věcného záměru zákona v této podobě nepředkládat a zvolit cestu novelizace stávajících právních předpisů, nebo

2. návrh věcného záměru zákona přepracovat ve smyslu uvedených připomínek a přepracované znění návrhu znovu předložit LRV.

Z následných jednání Ministerstva práce a sociálních věcí s příslušnými rezorty v záležitosti realizace opatření novelizací stávajících právních předpisů vyplynulo, že opatření IV., V. VI. a VII. lze realizovat novelizací stávajících právních předpisů, nicméně realizace opatření I., II. a III. vyžaduje novou právní úpravu.

Opatření IV. je řešeno v rámci již schválené novely zákona o živnostenském podnikání, která se v současné době nachází ve druhém čtení PSP ČR (účinnost novely byla stanovena prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení).

Opatření V. však vzhledem k fázi projednávání návrhu zákona o změně zákonů v souvislosti se zřízením jednoho inkasního místa již nebylo možné do tohoto návrhu zákona začlenit.

Realizace opatření VI. a VII. byla projednávána s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, přičemž Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy předložilo varianty řešení těchto opatření a navrhlo dále o těchto opatřeních jednat. Opatření VI. bylo následně realizováno pozměňovacím poslaneckým návrhem k novele školského zákona, ovšem pouze dílčím způsobem, tj. zpoplatněním předškolního vzdělávání dětí v posledním ročníku MŠ, které mají odklad povinné školní docházky. Realizace opatření VII. byla následně Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy odmítnuta.

V souladu s připomínkami LRV bylo ustoupeno od realizace opatření I. vzhledem ke skutečnosti, že takovýto soukromoprávní vztah lze uzavřít již dnes podle občanského zákoníku, a bez nastavení mechanismu veřejnoprávní kontroly tedy postrádá zavedení nového opatření smysl.

Opatření II., III. a rovněž opatření V. z důvodu výše uvedeného bylo realizováno prostřednictvím nového návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a chůvě a o změně souvisejících zákonů.

Návrh věcného záměru zákona o dětské skupině a chůvě a o změně souvisejících zákonů byl dne 11. září 2011 předložen vládě k projednání a rovněž zaslán předsedkyni LRV. Návrh věcného záměru zákona obsahoval tato opatření:

- I. Dětská skupina – nová služba nepřítelostné a nekrátkodobé péče o děti poskytované v režimu i mimo režim zákona o živnostenském podnikání v zařízení;
- II. Chůva - úprava odborné způsobilosti osob pečujících v režimu zákona o živnostenském podnikání nepřítelostné a nekrátkodobě o děti do zahájení povinné školní docházky v jejich domácnosti;
- III. Daňová opatření - zavedení daňové uznatelnosti nákladů zaměstnavatele v souvislosti s poskytováním služeb péče pro děti svých zaměstnanců a podpora rodičů v oblasti zdaňování příjmů v podobě slevy na dani z příjmů při zajištění péče o děti v souvislosti s návratem na trh práce.

Projednávání návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a chůvě a o změně souvisejících zákonů bylo na 88. zasedání LRV konaném dne 6. října 2011 na základě návrhu stanoviska LRV přerušeno za účelem přepracování materiálu ve smyslu připomínek LRV. LRV uplatnila připomínku k tomuto věcnému záměru zákona zejména v tom smyslu, že upravuje podmínky pro dva odlišné režimy činností, tj. v režimu i mimo režim zákona o živnostenském podnikání.

LRV doporučila následující varianty řešení:

1. vyjmout služby péče o děti z režimu živností a upravit je samostatně jako služby svého druhu na komerční i nekomerční bázi v nové právní úpravě, nebo

2. služby péče o děti upravit zvlášť pro oblast mimo režim živnostenského zákona, a dále upravit stávající podmínky služeb péče o děti v režimu živnostenského zákona (např. živnost vázanou „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ upravit na živnost vázanou „Péče o dítě do zahájení povinné školní docházky v denním režimu“), nebo
3. služby péče o děti upravit pouze pro oblast mimo režim zákona o živnostenském podnikání, zatímco na bázi živností je ponechat ve stávající úpravě.

Po konzultaci se zástupci LRV byl návrh věcného záměru zákona upraven a v souladu s novým obsahem tento návrh nazván „Věcný záměr zákona o dětské skupině a o změně souvisejících zákonů“ a přeložen vládě k projednání. Vládou byl předložený návrh schválen.

Navrhovaná opatření byla rovněž projednávána na zasedání Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života, který je pracovním orgánem Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.

Při koncipování opatření a Hodnocení dopadů regulace k návrhu věcného záměru zákona byla využita data Eurostatu, ÚIV, ÚZIS, ČSÚ, výzkumy VÚPSV, vládní materiály (schválené usnesením vlády, Národní program reforem na rok 2013, Strategie Evropa 2020 apod.) a materiály jiných příslušných rezortů, platné právní předpisy apod.

Návrh zákona prošel mezirezortním připomínkovým řízením v termínu od 22. 1. do 18. 2. 2013. V rámci tohoto řízení byly uplatněny zásadní i doporučující připomínky. Do upraveného návrhu zákona byly z velké části zapracovány připomínky Odboru kompatibility ÚV, Úřadu pro ochranu osobních údajů, Ministerstva financí, Ministerstva kultury, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva zemědělství, Ministerstva vnitra, Karlovarského kraje, Jihomoravského kraje. Rovněž v rámci tohoto řízení proběhly konzultace s některými nepovinnými připomínkovými místy. Byly akceptovány některé připomínky například Národního centra pro rodinu, společnosti Edenred, Národního institutu pro děti a rodinu a Zdravotnického zařízení městské části Praha 4.

Vyhodnocení dopadů návrhu zákona

Soulad s ústavním pořádkem ČR

Návrh zákona je v plném souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s článkem 32 odst. 1, 5 a 6 Listiny základních práv a svobod (usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb.), podle kterého jsou rodičovství a rodina pod ochranou zákona. Rodičům, kteří pečují o děti, je zaručeno právo na pomoc státu, přičemž podrobnosti stanoví zákon. Návrh zákona přispívá k naplnění zásad stanovených v čl. 26, 29, 30 a 32 Listiny základních práv a svobod.

Soulad s mezinárodními smlouvami a právem EU

Návrh zákona reflektuje závazky České republiky vyplývající z Úmluvy OSN o právech dítěte (vyhlášena pod č.104/1991 Sb.) zejména čl. 18 odst. 2 a 3, podle kterých jsou smluvní státy povinny poskytovat rodičům potřebnou pomoc při plnění jejich úkolů výchovy dětí, zabezpečovat rozvoj institucí, zařízení a služeb péče o děti a činit všechna potřebná opatření k tomu, aby bylo zabezpečeno právo dětí pracujících rodičů využívat služeb a zařízení péče o děti. K tomuto článku lze odkázat i na aktuální Závěrečná doporučení **Výboru OSN pro práva dítěte**, která byla přijata po projednání Třetí a čtvrté periodické zprávy České republiky o plnění závazků vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte v Ženevě dne 31. 5. 2011. Výbor pro práva dítěte ve svých závěrečných doporučeních kromě jiného vyzval, aby Česká republika poskytla nezbytné služby pro rodiče s malými dětmi a potřebnou sociální podporu rodičům tak, aby všichni rodiče mohli realizovat svou primární odpovědnost za výchovu dítěte. Návrh věcného záměru zákona koresponduje současně s Úmluvou o odstranění všech forem diskriminace žen (vyhlášena pod č. 62/1987Sb.).

Předložený návrh zákona koresponduje také s článkem 10 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (č. 120/1976 Sb.), podle něhož by nejširší možná ochrana a pomoc měla být poskytnuta rodině, která je přirozenou a základní jednotkou společnosti, zvláště k jejímu založení a po dobu, kdy odpovídá za péči a výchovu nezletilých dětí. Návrh věcného záměru zákona dále přispívá k naplnění závazků, které Česká republika převzala ratifikací Evropské sociální charty (č. 14/2000 Sb. m. s.), konkrétně článku 16 a článku 17 této charty. Podle článku 16 Evropské sociální charty se smluvní státy s cílem zajistit nezbytné podmínky pro plný rozvoj rodiny, která je základní jednotkou společnosti, zavazují podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny, dávek novomanželům, a jinými vhodnými prostředky. Článek 17 pak speciálně upravuje právo matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu, když stanoví, že s cílem zajistit účinné uplatnění práva matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu se smluvní strany zavazují přijmout všechna vhodná a potřebná opatření vedoucí k tomuto cíli, včetně zřizování nebo provozování vhodných institucí nebo služeb.

Konkrétně se v čl. 11 odst. 2 písm. c) Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen ukládá smluvním státům povinnost přijmout potřebná opatření **k prosazení poskytování nezbytných doplňkových sociálních služeb, umožňujících rodičům spojit rodinné povinnosti s pracovními povinnostmi a účastí na veřejném životě, zejména podporováním zřizování a rozvoje sítě zařízení péče o děti**, a to za účelem zabránění diskriminace žen z důvodů manželství nebo mateřství a zajištění jejich reálného práva na práci.

Předmětná problematika se dotýká ochrany osobních údajů, kterou upravuje Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Předložený návrh věcného záměru zákona je s touto směrnicí v souladu.

Návrh zákona je rovněž v souladu se Směrnicí Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS; návrh zákona přispívá k naplnění cílů směrnice, zejména k rozvoji příležitostí pro částečný pracovní úvazek na základě přijatelném pro zaměstnavatele i zaměstnance a usnadnění přístupu k částečnému pracovnímu úvazku na všech úrovních v podniku. Návrh zákona je rovněž v souladu se Směrnicí Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení.

Návrh zákona současně není v rozporu s ustanoveními práva EU upravujícími hospodářskou soutěž (Pravidla hospodářské soutěže čl. 101 a násl. Smlouvy o fungování EU), neboť upravuje službu péče o dítě v dětské skupině představující nový typ činnosti, který v České republice není dosud právně upraven. Předmětem činnosti je výchovná péče zaměřená na rozvoj schopností dítěte a jeho kulturních a hygienických návyků přiměřených věku dítěte, nikoli vzdělávání dětí, jako je tomu v rámci mateřských škol. Služba bude poskytována na nekomerčním základě a jejím účelem nebude generování zisku, jak je tomu v rámci provozování živností péče o děti. Služba má tedy jiný charakter činnosti než vzdělávací služba dítěte v rámci mateřské školy a než komerční služba v rámci živností péče o děti.

Daňová opatření jsou zaváděna pro všechny právně upravené typy služeb péče o děti v České republice, nezakládají tedy veřejnou podporu.

V rámci práva EU se na upravovanou oblast dále vztahuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, a dále Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Předložený návrh zákona není s těmito směrnicemi v rozporu.

Návrh zákona je v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin a s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin.

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána; návrh zákona přispívá k naplnění cílů obsažených v Úmluvě MOP č. 122 o politice zaměstnanosti (č. 490/1990 Sb.).

Předložený návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a **není v rozporu s právem Evropské unie**. Přijetí návrhu zákona přispěje k naplňování mezinárodních závazků České republiky. Mezinárodní smlouvy a právní předpisy EU, kterých se předmětná problematika týká, jsou:

- Sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte
- Vyhláška č. 120/1976 Sb., o Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech
- Sdělení č. 14/2000 Sb. m. s., o Evropské sociální chartě
- Vyhláška č. 62/1987 Sb., o Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen
- Sdělení č. 57/2001 Sb. m. s., o přijetí Opčního protokolu k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,
- Směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS,
- Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení,
- Pravidla hospodářské soutěže (čl. 101 a násl. Smlouvy o fungování EU).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin.

Ekonomické dopady

V souvislosti se zavedením služby péče o dítě v dětské skupině se očekávají náklady na státní rozpočet především v souvislosti s evidencí poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině, které bude zabezpečovat Ministerstvo práce a sociálních věcí, budou činit cca **1,5 mil. Kč** a s kontrolou podmínek poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, která bude svěřena Státnímu úřadu inspekce práce a příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, přičemž tato činnost bude zajištěna ze stávajících personálních zdrojů. Předpokládají se náklady se školením inspektorů příslušných inspektorátů práce cca **80 tis. ročně**. Výdaje na vytvoření a provoz evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině budou hrazeny ze zdrojů MPSV. Současně tyto výdaje nebudou důvodem k požadavku na navýšení rozpočtu kapitoly 313 – MPSV a budou hrazeny v rámci schváleného výdajového rámce a střednědobého výhledu. Současně v případě, že se službu hlídání a péče o dítě v dětské skupině rozhodne poskytovat organizační složka státu, případně státní příspěvková organizace, příslušné výdaje budou hrazeny v rámci jejího schváleného rozpočtu a nebude žádat o navýšení rozpočtu příslušných kapitol.

Náklady na státní rozpočet v souvislosti s výdaji spojenými s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině organizačními složkami státu není možné blíže specifikovat.

Rovněž se očekává snížení ročních příjmů veřejného rozpočtu v souvislosti s daňovými úlevami pro zaměstnavatele zajišťující svým zaměstnancům péči o jejich děti a v souvislosti se slevami na dani pro rodiče-zaměstnance.

Rodičům vznikají náklady za úhradu za službu péče o dítě v dětské skupině a v souvislosti s příspěvkem formou nepeněžního plnění na služby péče o děti od zaměstnavatele, kdy tento příspěvek na straně rodiče-zaměstnance vstupuje do vyměřovacích základů pojistného a rovněž je odváděna daň z příjmů.

Pečujícími osobám vznikají náklady spojené s prokázáním a doložením osobní a odborné způsobilosti v souvislosti s péčí o dítě v dětské skupině.

Poskytovatelům služby vznikají náklady se zřízením a poskytováním služby hlídání a péče o děti v dětské skupině (úprava prostor, náklady na provoz (energie, úklid apod.), náklady spojené s personálním zabezpečením služby (především mzdy) a náklady na pojištění

odpovědnosti za škodu na zdraví a majetku (dle modelové situace by náklady na zřízení mohly činit 500 000 Kč, v případě provozu 456 000 Kč), administrativní náklady spojené s povinností se zaevizovat a v souvislosti s povinností vést evidenci dětí, zpracovat vnitřní předpis a zajistit pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví či majetku.

Zaměstnavatelům vznikají náklady v souvislosti s nepeněžním plněním, které poskytují svým zaměstnancům na zajištění služeb péče o děti (příspěvek je na straně zaměstnance zdanitelným nepeněžním příjmem).

V souvislosti se zavedením služby péče o dítě v dětské skupině se očekávají také přínosy do veřejných rozpočtů.

Co se týče přínosů do veřejných rozpočtů, jsou brány v úvahu počty rodičů, kteří vstoupí nebo se navrátí na trh práce jakožto plátcí daní a pojistného a rovněž nové pečující osoby v dětských skupinách.

Pro stanovení reálného odhadu je použita modelová situace⁴² při kapacitě dětské skupiny 12 dětí (tj. navrácení 9 rodičů na trh práce s danými úvazky a mzdou, včetně uplatnění slevy na vyživované dítě). Rovněž se předpokládá, že 30 % rodičů, kteří se zapojí na trh práce, obsadí volná pracovní místa (jedná se o zprůměrovaný odhad, neboť míra obsazenosti pracovních míst rodičů na rodičovské dovolené je velmi odlišná, co se týče pracovních odvětví). Pečující osoby v dětské skupině nebo personál mateřské školy obsadí vždy nová volná pracovní místa.

V souvislosti s možným zapojením rodičů na trh práce je třeba brát v úvahu počty rodičů, které vychází z počtu odmítnutých žádostí o umístění dítěte v mateřské škole, které byly uvažovány pro děti starších tří let, a z počtu příjemců rodičovského příspěvku ve zvýšené výměře. Tzn., předpokládá se, že by se na trh práce nově zapojilo **55 000 rodičů**. V souvislosti s tím, že služba péče o dítě v dětské skupině bude poskytována dětem od 1 roku, je třeba vzít v úvahu počet dětí v populačním ročníku od jednoho do dvou let věku, tj. celkem cca 120 000 dětí. Pokud bychom předpokládali, že více než desetina rodičů těchto dětí by vstoupila na trh práce, jedná se o dalších cca **12 000 rodičů**.

Celkový počet rodičů, kteří by se mohli nově zapojit na trh práce, činí podle stanoveného odhadu cca **67 000**. **Nicméně je nezbytné vzít v potaz, že určitá část rodičů má více dětí do věku 7 let. Počet rodičů, kteří by se na trh práce zapojili, je z tohoto důvodu nižší.**

Toto zohledňuje modelová situace, která předpokládá, že třetina rodičů umístí do dětské skupiny dvě děti ve věku do 7 let.

⁴²Zaměstnavatel bude poskytovat službu hlídání a péče o dítě v dětské skupině pro 12 dětí. Díky využití služby se bude moci vrátit do pracovního procesu 9 rodičů (6 rodičů s 1 dítětem, 3 rodiče se 2 dětmi) s tím, že 4 rodiče s 1 dítětem a 2 rodiče se 2 dětmi se vrátí na plný úvazek (měsíční hrubá mzda 20 000 Kč), 2 rodiče s 1 dítětem a 1 rodič se 2 dětmi se vrátí na částečný úvazek 0,4 (měsíční hrubá mzda 8 000 Kč). 3 z rodičů nově uplatní slevu na vyživované dítě.

Modelová situace vychází ze současných statistických údajů a dostupných výzkumů ohledně rodinného chování českých rodičů a podpory zaměstnavatelů při sladění pracovního a rodinného života svých zaměstnanců. Odhady byly propočítány za podmínek podle platné legislativy v roce 2012 a konzultovány s Ministerstvem financí.

Podle realisticky stanoveného odhadu podle uvedené modelové situace, kdy při určitém počtu dětských skupin se navrátí určitý počet rodičů, z nichž 30% obsadí volná pracovní místa, a při zapojení úměrného počtu nových pečujících osob, lze odhadovat přínosy v následujících čtyřech letech podle níže uvedené tabulky:

Rok	Počet rodičů, kteří budou nově využívat dětské skupiny (tj. roční nárůst)	Počet dětských skupin	Přínos do státního rozpočtu
2014	5 000	556	191 mil Kč
2015	10 000	1111	382 mil. Kč
2016	12 000	1333	457 mil. Kč
2017	10 000	1111	382 mil. Kč

Reálný stanovený odhad vychází z předpokládaného vývoje zájmu a možností při zřizování a poskytování služby hlídání a péče v dětské skupině ze strany zřizovatelů. Současně reflektuje snížení porodnosti a v důsledku toho také možnost umístování dětí do předškolních zařízení typu mateřských škol a využití jiných typů služeb péče o děti.

Rok	Počet rodičů celkem, kteří budou využívat dětské skupiny	Přínos do státního rozpočtu
2014	5 000	191 mil. Kč
2015	15 000	573 mil. Kč
2016	27 000	1,03 mld. Kč
2017	37 000	1,41 mld. Kč

Přínos do veřejného rozpočtu vzniká také v souvislosti s tím, že příspěvek formou nepeněžního plnění na straně zaměstnance vstupuje do vyměřovacích základů pojistného a rovněž je z něj odváděna daň z příjmů. Přínosem je také očekávané snížení počtu příjemců dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi. Přínosy do veřejného rozpočtu v souvislosti s úhradou od rodičů za využití služby jakožto zaměstnanců organizační složky státu.

V souvislosti s výše uvedenými propočty je dále třeba uvažovat současnou míru nezaměstnanosti v ČR a situaci na trhu práce v ČR obecně.

Ekonomickým přínosem na straně rodičů je možnost zvýšení příjmu v případě návratu na trh práce při možnosti využití služby péče o dítě v dětské skupině a zároveň uplatnění slevy na dani z příjmů v souvislosti s využitím služby péče o děti (daňové úlevy). Současně rodičům vznikají i přínosy neekonomického charakteru.

Pečujícím osobám vznikají ekonomické přínosy v souvislosti s nabídkou nových pracovních míst a v souvislosti s lepším uplatněním skrze více možných odborných způsobilostí pro poskytování péče o děti v dětské skupině.

Přínosem pro poskytovatele je možnost variability při zřizování služeb péče o děti vzhledem k jejich možnostem a aktuální i měnící se poptávce a stanovení jasných podmínek pro poskytování služby zákonem, což povede k finanční úspoře.

Přínosem pro zaměstnavatele je daňová uznatelnost nákladů spojená s poskytováním služby péče o děti či nákladů spojených s nepeněžním plněním zaměstnanci v souvislosti se zajištěním služby péče o děti, dřívější návrat kvalifikovaného personálu na trh práce, snížení nákladů na zaškolování nových pracovníků až o 300 000 Kč/osobu a mimo jiné možnost udržení nadaných a zkušených zaměstnanců-rodíčů.

Přínosem na straně orgánů státní správy je snížení administrativní zátěže, která je způsobena nedostatečnou informovaností veřejnosti o službách péče o děti a roztržičností této problematiky mezi rezorty a na straně orgánů státní správy a samosprávy nebudou vznikat významné náklady s posuzováním podmínek poskytování péče, včetně požadavků na zřízení a prostory.

Vzhledem k tomu, že službu péče o dítě v dětské skupině pro své zaměstnance bude moci poskytovat i organizační složka státu, bude tato služba činností organizační složky státu. Úhrada za službu tedy bude příjmem státního rozpočtu a výdaje za službu budou výdaji státního rozpočtu. Vše, co bude souviset s činností dětské skupiny, bude muset být narozpočtováno jak na straně příjmů, tak na straně výdajů.

Poskytování služby péče o dítě v dětské skupině nekonkuruje jiným hospodářským činnostem, neboť upravuje službu péče o dítě v dětské skupině představující nový typ činnosti, který v České republice není dosud právně upraven. Předmětem činnosti je výchovná péče zaměřená na rozvoj schopností dítěte a jeho kulturních a hygienických návyků přiměřených věku dítěte, nikoli vzdělávání dětí, jako je tomu v rámci mateřských škol. Služba péče o dítě v dětské skupině bude poskytována na nekomerčním základě a jejím účelem nebude generování zisku, jak je tomu v rámci provozování živností péče o děti. Služba péče o dítě v dětské skupině má tedy jiný charakter činnosti než vzdělávací služba dítěte v mateřské škole a než komerční služba v rámci živností péče o děti.

Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Návrh zákona představuje nový zvláštní zákon, na jehož základě bude pro zákonem vymezený účel prováděno v nezbytném rozsahu zpracování osobních údajů, včetně citlivých údajů, a to při zohlednění práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů (§ 5 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů). Veřejné zpracování osobních údajů bude prováděno pouze v rámci vedení evidence poskytovatelů, která bude podle zákona zpřístupněna rovněž v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, avšak s výjimkou osobních údajů, jejichž zveřejnění by mohlo nepřiměřeně narušit soukromí a osobní život subjektu údajů (zejména s výjimkou údaje o místě trvalého pobytu poskytovatele).

Návrh zákona upravuje povinnost poskytovatelů vést evidenci dětí. Poskytovatel vede evidenci dětí za účelem zajištění kvality poskytované péče, provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a pro účely kontroly podmínek poskytování péče podle tohoto zákona a jiných právních předpisů.

Návrh zákona upravuje situaci, kdy je nezbytné poskytnout údaje o zdravotním stavu dítěte. Pokud by informace nebyly personálu dětské skupiny známy, mohlo by dojít k ohrožení zdraví dětí, o které je pečováno. Vzhledem k tomu, že poskytovatel přebírá po dobu péče o dítě odpovědnost za zajištění bezpečnosti a zdraví dítěte, je nezbytné, aby o zdravotním stavu měl odpovídající informace, zejména zásadní zdravotní informace (př. diabetes, alergie, epilepsie). Může nastat i situace, kdy se musí řešit akutní stav (tj. vitální

indikace) a tyto informace jsou pro poskytnutí neodkladné péče nezbytné (a jejich neznalost by mohla být pro dítě život ohrožující). V těchto případech není možné spoléhat se na to, že rodiče budou pokaždé k zastížení. V případě, že by toto nebylo v právní úpravě obsaženo, každý poskytovatel i rodič by přistupoval k řešení zajištění bezpečnosti dětí rozdílně. Informace o zdravotním stavu dítěte bude poskytovat rodič, a to především na základě vyjádření lékaře.

Ačkoli poskytování služby péče o dítě v dětské skupině se odlišuje od poskytování vzdělávání v mateřské škole, zajištění bezpečnosti a zdraví dětí musí být zajištěno obdobně (viz ustanovení týkající se obsahu školní matriky - školský zákon § 28 odst. 2 g) a § 28 odst. 3 c). Pokud jde o údaj o zdravotním stavu dítěte, je nezbytné, aby byl tento údaj dostupný též pečující osobě, která pak může s plným vědomím potřeb dítěte poskytovat dítěti adekvátní péči, a nikoli pouze ve smlouvě, jelikož smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a její obsah je přístupný toliko smluvním stranám, tzn. poskytovateli a rodiči dítěte.

Zhodnocení korupčních rizik.

Tato úprava nepředpokládá žádná korupční rizika.

Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Návrh zákona není v rozporu s principem rovného zacházení s muži a ženami, neboť se vztahuje na ženy i muže rovnocenně. **Z hlediska principů rovnosti mužů a žen je návrh zákona neutrální** (návrh respektuje směrnici Rady 79/7/EHS a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání) a vztahuje se stejně na obě pohlaví. Návrh zákona má za cíl rozšířit možnosti a škálu služeb péče o děti. Díky tomu budou moci rodiče lépe sladovat svůj pracovní, soukromý a rodinný život. Ženy jsou v naprosté většině pečovatelnkami o malé děti (např. rodičovský příspěvek pobíralo v roce 2010 pouze 1,6 % mužů), zároveň je zaměstnanost žen nižší než zaměstnanost mužů a rovněž rozdíl v odměňování žen a mužů v České republice je druhý nejvyšší v Evropské unii (dle údajů Eurostat je to 25,5 %). Tím, že bude ženám umožněno lépe sladovat svůj pracovní, soukromý a rodinný život a rychleji se vracet na trh práce, zlepší se také jejich postavení na trhu práce, což bude mít pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.

Ostatní dopady

Zavedení nového typu služby péče o dítě v dětské skupině bude mít pozitivní dopad na podnikatelské prostředí. Zaměstnavatel si poskytnutím služby zaměstnanci udrží kvalifikovanou pracovní sílu, nebude nucen investovat nemalé finanční prostředky do kvalifikace nového zaměstnance a snáze si zajistí motivaci k práci a vyšší loajalitu těchto pracovníků. Zaměstnavatel poskytující služby péče o děti bude zároveň pro rodiče atraktivnější.

Návrh zákona podporuje umožnění vstupu nebo návratu zaměstnance/zaměstnankyně po mateřské či rodičovské dovolené na trh práce zavedením daňových zvýhodnění, kterými budou zaměstnavatelé motivováni k zaměstnávání těchto skupin zaměstnanců, a zavedením slev na dani pro rodiče jakožto kompenzace nákladů, které rodiče vynaloží na služby péče o děti.

Návrh zákona nemá dopady na životní prostředí.

V rámci ESF **OP Lidské zdroje a zaměstnanost** se mezi podporovanými aktivitami objevuje podpora sladování pracovního a rodinného života. Jedná o podporu a rozvoj služeb péče o děti za účelem sladění pracovního a rodinného života jejich rodičů. Mělo by jít o

financování personálního zajištění finančně a teritoriálně dostupných služeb péče o děti předškolního a mladšího školního věku.

II.

Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace (RIA) k zavedení slevy na dani z titulu umístění dítěte v mateřské škole a v zařízení péče o děti předškolního věku

Identifikace problému a cílů, kterých má být dosaženo a dále rizik spojených s nečinností.

Cílem návrhu je daňově podpořit rychlejší návrat rodiče pečujícího o dítě předškolního věku na trh práce formou roční slevy na dani limitované aktuální výší minimální mzdy stanovené pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou k počátku příslušného zdaňovacího období a neupravené s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti, podle zákoníku práce. Sleva na dani má podpořit rodiče dítěte, kteří za účelem zapojení se do výdělečné činnosti využijí služeb péče o děti předškolního věku - mateřské školy podle školského zákona nebo zařízení péče o děti předškolního věku, a to včetně dětské skupiny. Je koncipována jako podpora rodin s dětmi nikoliv jako selektivní podpora pouze toho z rodičů, který se na trh práce vrací. I s ohledem na situaci na trhu práce není tedy podmínkou pro uplatnění slevy na dani ekonomická aktivita obou rodičů dítěte.

A. Návrh variant řešení

Varianta 0:

Podle této varianty nebude na straně rodiče pečujícího o dítě předškolního věku splněn cíl daňově podpořit jeho návrat na trh práce, využije-li přitom služeb péče o děti předškolního věku - mateřské školy podle školského zákona nebo zařízení péče o děti předškolního věku, a to včetně dětské skupiny

Varianta 1:

Tato varianta umožní daňově podpořit návrat rodiče pečujícího o dítě předškolního věku na trh práce, který přitom využije služeb péče o děti předškolního věku - mateřské školy podle školského zákona nebo zařízení péče o děti předškolního věku, a to včetně dětské skupiny

B. Zhodnocení variant (přínosů a nákladů) a výběr nejvhodnějšího řešení

Varianta 0:

Klady: Nedojde ke zvýšení administrativní náročnosti na straně zaměstnavatelů při ročním vypořádání daňové povinnosti resp. u finančních úřadů možným nárůstem počtu podaných příznání k dani z příjmů fyzických osob.

Zápory: Při zachování stávajícího znění nebude na straně rodiče pečujícího o dítě předškolního věku daňově podpořen jeho návrat na trh práce.

Varianta 1:

Klady: Zavedením slevy na dani bude rodič pečující o dítě předškolního věku daňově podpořen jeho návrat na trh práce.

Zápory: Dojde ke zvýšení administrativní náročnosti na straně zaměstnavatelů při ročním vypořádání daňové povinnosti resp. u finančních úřadů možným nárůstem počtu podaných příznání k dani z příjmů fyzických osob.

Zavedení slevy na dani by mělo mít mírně negativní dopad na veřejné rozpočty, které však nelze kvantifikovat. Snížený výběr daně z důvodu zavedení slevy na dani bude kompenzován

zvýšením výběru daně z příjmů fyzických osob souvisejícím s návratem rodiče pečujícího o dítě na trh práce.

C. Vyhodnocení

Ministerstvo financí doporučuje variantu 1.

Dopady	Varianta 1
Přínosy	
Daňová podpora návratu rodiče na pracovní trh	+
Náklady	
Vzroste administrativní náročnost	-

Pozn.: Znaménko + znamená pozitivní hodnocení varianty, znaménko – znamená negativní hodnocení varianty

Hlavním důvodem pro přijetí varianty 1 je splnění cíle tj. daňově podpořit návrat rodiče pečujícího o dítě předškolního věku na trh práce, který přitom využije služeb péče o děti předškolního věku - mateřské školy podle školského zákona nebo zařízení péče o děti předškolního věku, a to včetně dětské skupiny.

Možné dopady na veřejné rozpočty:

Pro výpočet předpokládaných dopadů do veřejných rozpočtů byl jako základní výchozí propočet zvolen určitý „mix“ vstupů v rámci modelové situace pro dětskou skupinu (9 rodičů, 12 dětí ve skupině), tj. s určenou výší příjmů, počtu umístěných dětí od jednoho rodiče, různými variantami uplatnění slev na dani včetně daňového zvýhodnění na dítě a přechodu do daňového bonusu a u OSVČ i výši výdajů ovlivňujících základ daně.

Zaměstnavatel bude poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině pro 12 dětí. Díky využití služby se bude moci vrátit do pracovního procesu 9 rodičů (6 rodičů s 1 dítětem, 3 rodiče se 2 dětmi) s tím, že 4 rodiče s 1 dítětem a 2 rodiče se 2 dětmi se vrátí na plný úvazek (měsíční hrubá mzda 20 000 Kč), 2 rodiče s 1 dítětem a 1 rodič se 2 dětmi se vrátí na částečný úvazek 0,4 (měsíční hrubá mzda 8 000 Kč).

Modelová situace vychází ze současných statistických údajů a dostupných výzkumů ohledně rodinného chování českých rodičů a podpory zaměstnavatelů při sladění pracovního a rodinného života svých zaměstnanců.

Modelová situace vychází ze stejného počtů rodičů a dětí v dětské skupině (9 a 12) s tím, že počítá se dvěma rodiči jako s osobami samostatně výdělečně činnými s jedním dítětem a s ročním příjmem 480 000 Kč a 750 000 Kč.

Zadání:

9 rodičů z toho:

3 rodiče 1 dítě - měsíční mzda 20 000 Kč

2 rodiče 2 děti - měsíční mzda 20 000 Kč

1 rodič 1 dítě - měsíční mzda 8 000 Kč

1 rodič 2 děti - měsíční mzda 8 000 Kč

1 rodič 1 dítě - osoba samostatně výdělečně činná - roční příjem 480 000 Kč

1 rodič 1 dítě - osoba samostatně výdělečně činná - roční příjem 750 000 Kč

Rodič uplatňuje základní slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na dítě a za rok 2014 nově slevu na úhradu nákladů na péči o dítě předškolního věku, přičemž ve všech modelových případech činí tato úhrada více než 8 000 Kč, resp. ve všech případech je čerpáno 8 000 Kč.

Srovnání výpočtu roční daně u rodiče s 1 dítětem při měsíční mzdě 20 000 Kč :

Výpočet roční daně:	
Před (za rok 2013)	Po (za rok 2014)
Hrubá mzda240 000 Kč Kč	Hrubá mzda240 000
plus pojistné 25 %60 000 Kč Kč	plus pojistné 25 %60 000
plus pojistné 9 %21 600 Kč Kč	plus pojistné 9 %21 600
Superhrubá mzda (ZD) 321 600 Kč	Superhrubá mzda (ZD)321 600
Základ daně (zaokrouhl.)321 600 Kč	Základ daně (zaokrouhl.)321 600 Kč
Vypočtená daň 15 %48 240 Kč	Vypočtená daň 15 %48 240 Kč
mínus sleva na poplatníka24 840 Kč	mínus sleva na poplatníka24 840 Kč
xxxxxxxxxx	mínus sleva na výdaje8 000 Kč
Daň. zvýhod. (sleva na dani).....13 404 Kč	Daň. zvýhod. (sleva na dani).....13 404 Kč
Skuteč. sražená daň11 346 Kč	Skuteč. sražená daň3 346 Kč
Daň. zvýhod.(daňový bonus)0 Kč	Daň. zvýhod.(daňový bonus) 0 Kč

Srovnání výpočtu roční daně u rodiče se 2 dětmi při měsíční mzdě 20 000 Kč :

Výpočet roční daně:	
Před (za rok 2013)	Po (za rok 2014)
Hrubá mzda240 000 Kč Kč	Hrubá mzda240 000
plus pojistné 25 %60 000 Kč Kč	plus pojistné 25 %60 000
plus pojistné 9 %21 600 Kč Kč	plus pojistné 9 %21 600
Superhrubá mzda (ZD) 321 600 Kč	Superhrubá mzda (ZD) 321 600

Kč	
Základ daně (zaokrouhl.)321 600 Kč	Základ daně (zaokrouhl.)321 600 Kč
Vypočtená daň 15 %48 240 Kč	Vypočtená daň 15 % 48 240 Kč
mínus sleva na poplatníka24 840 Kč	mínus sleva na poplatníka24 840 Kč
xxxxxxxxxx	mínus sleva na výdaje z 16 000 Kč.....0 Kč
Daň. zvýhod. (sleva) z 26 808 Kč.....23 400 Kč	Daň. zvýhod. (sleva) z 26 808 Kč.....0 Kč
Skuteč. sražená daň0 Kč	Skuteč. sražená daň0 Kč
Daň. zvýhod.(daňový bonus)3 408 Kč	Daň. zvýhod.(daňový bonus).....26 808 Kč

Srovnání výpočtu roční daně u rodiče s 1 dítětem při měsíční mzdě 8000 Kč :

Výpočet roční daně:	
Před (za rok 2013)	Po (za rok 2014)
Hrubá mzda96 000 Kč	Hrubá mzda96 000 Kč
plus pojistné 25 %24 000 Kč	plus pojistné 25 %24 000 Kč
plus pojistné 9 % 8 640 Kč	plus pojistné 9 %8 640 Kč
Superhrubá mzda (ZD)128 640 Kč	Superhrubá mzda (ZD)128 640 Kč
Základ daně (zaokrouhlený)128 600 Kč	Základ daně (zaokrouhl.)128 600 Kč
Vypočtená daň 15 %19 290 Kč	Vypočtená daň 15 %19 290 Kč
mínus sleva na popl. z 24 840 Kč.....19 290 Kč	mínus sleva na popl. z 24 840 Kč....19 290 Kč
xxxxxxxxxx	mínus sleva na výdaje z 8000 Kč.....0 Kč
Daň. zvýhod. (sleva)..... 0 Kč	Daň. zvýhod. (sleva)..... 0 Kč
Skuteč. sražená daň0 Kč	Skuteč.. sražená daň0 Kč
Daň. zvýhod.(daňový bonus)13 404 Kč	Daň. zvýhod.(daňový bonus)13 404 Kč

Srovnání výpočtu roční daně u rodiče se 2 dětmi při měsíční mzdě 8000 Kč :

Výpočet roční daně:	
Před (za rok 2013)	Po (za rok 2014)
Hrubá mzda 96 000 Kč	Hrubá mzda96 000 Kč
plus pojistné 25 %24 000 Kč	plus pojistné 25 %24 000 Kč
plus pojistné 9 %8 640 Kč	plus pojistné 9 %8 640 Kč
Superhrubá mzda (ZD)128 640 Kč	Superhrubá mzda (ZD)128 640 Kč
Základ daně (zaokrouhlený)128 600 Kč	Základ daně (zaokrouhl.)128 600 Kč
Vypočtená daň 15 %19 290 Kč	Vypočtená daň 15 %19 290 Kč

mínus sleva na poplat. z 24 840 Kč 19 290 Kč	mínus sleva na poplat. z 24 840 Kč ... 19 290 Kč
xxxxxxxxxx	mínus sleva na výdaje z 16 000 Kč.....0 Kč
Daň. zvýhod. (sleva) z 26 808 Kč.....0 Kč	Daň. zvýhod. (sleva) z 26 808 Kč..... 0 Kč
Skuteč. sražená daň0 Kč	Skuteč.. sražená daň0 Kč
Daň. zvýhod.(daňový bonus)26 808 Kč	Daň. zvýhod.(daňový bonus).....26 808 Kč

Srovnání výpočtu roční daně u rodiče (OSVČ) s 1 dítětem při ročním příjmu 480 000 Kč:

Výpočet roční daně:	
Před (za rok 2013)	Po (za rok 2014)
Příjem 480 000 Kč	Příjem480 000 Kč
mínus paušál. náklady 60%288 000 Kč	mínus paušál. náklady 60%288 000 Kč
Základ daně192 000 Kč	Základ daně192 000 Kč
Základ daně (zaokrouhlený)192 000 Kč	Základ daně (zaokrouhl.)192 000 Kč
Vypočtená daň 15 %28 800 Kč	Vypočtená daň 15 %28 800 Kč
mínus sleva na poplatníka 24 840 Kč	mínus sleva na poplatníka24 840 Kč
xxxxxxxxxx	mínus sleva na výdaje z 8 000 Kč.....3 960 Kč
Daň. zvýhod. (sleva) z 13 404 Kč.....3 960 Kč	Daň. zvýhod. (sleva) z 13 404 Kč0 Kč
Skuteč. sražená daň 0 Kč	Skuteč. sražená daň0 Kč
Daň. zvýhod.(daňový bonus)9 714 Kč	Daň. zvýhod.(daňový bonus).....13 404 Kč

Srovnání výpočtu roční daně u rodiče (OSVČ) s 1 dítětem při ročním příjmu 750 000 Kč:

Výpočet roční daně:	
Před (za rok 2013)	Po (za rok 2014)
Příjem750 000 Kč	Příjem750 000 Kč
mínus skuteč. náklady350 000 Kč	mínus skuteč. náklady350 000 Kč
Základ daně400 000 Kč	Základ daně 400 000 Kč
Základ daně (zaokrouhl.)400 000 Kč	Základ daně (zaokrouhl.)400 000 Kč
Vypočtená daň 15 %60 000 Kč	Vypočtená daň 15 %60 000 Kč
mínus sleva na poplatníka 24 840 Kč	mínus sleva na poplatníka24 840 Kč
xxxxxxxxxx	mínus sleva na výdaje.....8 000 Kč
Daň. zvýhod. (sleva) z 13 404 Kč.....13 404 Kč	Daň. zvýhod. (sleva)z 13 404 Kč13 404 Kč
Skuteč. sražená daň21 756 Kč	Skuteč. sražená daň 13 756 Kč
Daň. zvýhod. (daňový bonus)0 Kč	Daň. zvýhod. (daňový bonus).....0 Kč

Závěr:

Vzhledem ke konstrukci slevy na dani lze konstatovat, že nízkopříjmoví poplatníci (např. se mzdou 10 300 Kč měsíčně) za určitých okolností nebudou (ani částečně) z této slevy profitovat. Je však třeba vzít v úvahu i to, že vzhledem k tomu, že ti z rodičů, kteří se i přes tuto okolnost vrátí na trh práce, získají nárok na daňové zvýhodnění na dítě (týká se zejména rodičů samoživitelů, protože v úplných rodinách může nastat situace, kdy si daňové zvýhodnění na dítě uplatňuje druhý z manželů za předpokladu, že je na trhu práce), které může nabývat (zejména u nízkopříjmových skupin poplatníků) podoby daňového bonusu.

V rámci modelové situace při návratu 9 rodičů do pracovního procesu bude v roce 2014 v rámci jedné dětské skupiny se 12 dětmi při uplatnění slevy na úhradu nákladů na péči odvedeno na dani z příjmů fyzických osob o 16 000 Kč méně než v roce 2013. Na daňovém bonusu v této dětské skupině bude v roce 2014 oproti roku 2013 čerpáno ze státního rozpočtu o 23 400 Kč více.

Celkově je tedy ve vztahu k jedné dětské skupině předpokládán dopad do rozpočtů v částce 39 400 Kč, přičemž při předpokládaném počtu zřízených dětských skupin v roce 2014 v počtu 556 lze určit celkový dopad za první rok realizace ve výši 21 906 400 Kč. Tento dopad, vzhledem k tomu, že daňové zvýhodnění, resp. čerpání bonusu se zohledňuje v rámci měsíčních záloh a sleva na dani v rámci daňového přiznání, promítá se v prvním roce realizace zhruba stejným poměrem do roku 2014, tak do roku 2015. Pro stanovení odhadovaného celkového dopadu v roce 2015 pak je nutné zohlednit jak další nárůst v počtu dětských skupin (odhadován na počet 1111), tak i uplatnění slevy rodiči již zapojenými na trhu práce, kterým je rovněž umožněno návrhem slevu uplatnit (sleva na dani není selektivní, tudíž není poskytována pouze rodičům, kteří umístí dítě pouze v zařízení, které je zřizováno podle zákona o dětské skupině, ale je plošná, tzn. tuto slevu uplatní i poplatníci, kteří využijí nebo již využívají jiné zařízení péče o dítě předškolního věku).

Pro stanovení výše možných odpočtů části skupiny rodičů chystajících se, nebo již využívajících jiných zařízení péče o dítě, je vycházeno ze statistického údaje kdy pro rok 2011 bylo ve věku 0-7 let 885 120 dětí předškolním věku. Při uplatnění max. možné slevy, tj. 8 000 Kč a s ohledem na aktuální obsazenost stávajících kapacit zařízení péče na úrovni cca. 2 %, je pak předpoklad rozpočtového dopadu této části v objemu 141 619 200 Kč.

Celkově pak lze předpokládat rozpočtový dopad v roce 2015 v částce 174 459 100 Kč. tj. zhruba 174,5 mil. Kč. Tento dopad bude v následujících letech (2016 a 2017) v závislosti s rostoucím počtem zřizovaných dětských skupin mírně růst.

D. Implementace a vynuovení

Navrhované změny budou provedeny formou novely zákona o daních z příjmů. Vynuovení nově stanovených pravidel bude probíhat standardně prostřednictvím správce daně. Ke kontrole dodržování povinností stanovených právním předpisem jsou příslušní správci daní z příjmů.

E. Přezkum účinnosti

Účinnost přijatých změn bude ověřována v praxi s tím, že kontrola fungování nové právní úpravy bude prováděna pracovníky finančních úřadů.

F. Dotčené subjekty

Fyzické i právnické osoby.

G. Konzultace

Problematika byla konzultována s Ministerstvem práce a sociálních věcí.

III.

Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace (RIA) k zavedení daňové uznatelnosti výdajů/nákladů na provoz zařízení péče o děti předškolního věku u zaměstnavatele

Identifikace problému a cílů, kterých má být dosaženo a dále rizik spojených s nečinností.

Cílem návrhu je daňově podpořit rychlejší návrat rodiče pečujícího o dítě předškolního věku na trh práce. Tomu se přizpůsobuje daňové řešení na straně zaměstnavatele.

A. Návrh variant řešení

Varianta 0:

Výdaje (náklady), popř. příspěvky poskytované zaměstnavatelem na provoz zařízení péče o děti předškolního věku jeho zaměstnanců při zachování současně platné úpravy nejsou daňově uznatelné. U zaměstnance se v daném případě jedná o příjem osvobozený od daně.

Varianta 1:

Výdaje (náklady), popř. příspěvky poskytované zaměstnavatelem na provoz zařízení péče o děti předškolního věku jeho zaměstnanců budou v případě navrhované úpravy daňově uznatelné. U zaměstnance se bude jednat o příjem, který obdobně jako mzda bude podléhat dani z příjmu a zpojistnění (sociální a zdravotní). I v případě této legislativní úpravy zůstává zaměstnavateli možnost uplatnit tyto výdaje (náklady) či příspěvky na provoz zařízení péče o děti předškolního věku jako nedaňové.

Varianta 2:

Legislativní úprava ustanovení § 24 odst. 2 písm. zw) umožňující daňovou uznatelnost výdajů/nákladů na provoz zařízení péče o děti předškolního věku, případně příspěvků na provoz těchto zařízení u zaměstnavatele a současně u zaměstnance tento příjem osvobodit od daně, by založila výjimku z platné právní úpravy, aniž k tomu vláda dala pokyn. Na vládní prioritu uvedené oblasti je reagováno slevou na dani z tohoto titulu u zaměstnance. Toto řešení tak zajišťuje, aby u zaměstnavatele dotčené plnění vedle mzdy, pokud je hrazeno z daňových výdajů, mělo shodný daňový a pojistný režim jako mzdové plnění.

B. Zhodnocení variant (přínosů a nákladů) a výběr nejvhodnějšího řešení

Varianta 0:

Klady: Žádné.

Zápory: U zaměstnavatele se bude nadále jednat o výdaje, o které si nelze snížit základ daně a nedojde k vytvoření podmínek pro rozvoj pracovního trhu (zejména pro návrat rodiče pečujícího o dítě v předškolním věku).

Varianta 1:

Klady: U zaměstnavatele se jedná o formu podpory zaměstnanců pracovat. Jedná se o výdaje, které jsou daňově uznatelné a budou snižovat základ daně.

Zápory: U zaměstnance se jedná o příjem, který podléhá zdanění a zpojistnění.

Varianta 2:

Klady: Pro zaměstnavatele i zaměstnance výhodná varianta řešení.

Zápory: Nevýhodné z hlediska dopadů na státní rozpočet.

Dopady	Varianty		
	varianta 0	varianta 1	varianta 2
cash flow zaměstnavatele	0	-	+
cash flow zaměstnance	0	-	+
administrativní náročnost	0	+	+
podpora zaměstnanosti-programové prohlášení vlády	0	+	+
státní rozpočet	0	+	-
výjimky v ZDP	0	+	-

Pozn.: Znaménka +, - a 0 znamenají intenzitu dopadu ve srovnání s nulovou variantou, v případě dopadů na cash flow znaménko - znamená vyšší zatížení, varianta + znamená nižší zatížení. V případě podpory zaměstnanosti a výjimek znaménko + označuje výhodnější variantu oproti stávající úpravě, naopak znaménko - znamená méně výhodnou variantu.

C. Vyhodnocení

Ministerstvo financí doporučuje variantu 1.

Variantu 2 zamítá ze dvou důvodů

1. negativní dopad na SR a
2. zamezení nežádoucí výjimky.

Možné dopady na veřejné rozpočty:

Propoččet nákladů a inkasa veřejných rozpočtů vychází z předpokladu, že:
- roční provozní náklady činí 456 000 Kč (viz bod 3.3.1. důvodové zprávy) a celkové investiční náklady činí 500 000 Kč;
- pořizovaný hmotný majetek, resp. jeho technické zhodnocení bude zařazeno v 5. odpisové skupině (doba odpisování 30 let) a ostatní inventář nesplňuje hranici pro hmotný majetek, tj.

částka vyšší než 40 tis. Kč, roční odpisy jsou pak při rovnoměrném způsobu odpisování od 2. roku 17 000 Kč. Celková výše nákladů souvisejících s provozem jedné dětské skupiny (12 dětí) činí 473 000 Kč;

- při 100% obsazenosti činí měsíční náklady na 1 dítě 3 285 Kč, což lze považovat za cenu obvyklou pro účely § 6 odst. 3 ZDP.

1. Pouze z hlediska dopadů na cash flow zaměstnavatele daňová uznatelnost výdajů/nákladů na dětskou skupinu znamená zvýšení celkového inkasa veřejných rozpočtů včetně inkasa pojistného z každých 100 Kč o 8,54 Kč (viz tabulka). Snížení inkasa DPPO nahrazuje a celkové kladné saldo zajišťuje pojistné hrazené zaměstnavatelem.

Předpokládané zvýšení inkasa veřejných rozpočtů při počtu 1000 dětských skupin (po 12 dětech) v případě, že rodiče nebudou hradit žádné náklady, by činilo 40 394 200 Kč. Z toho vyplývá, že při 50% spoluúčasti rodičů, tj. 1 643 Kč měsíčně, by zvýšení inkasa činilo polovinu uvedené částky, tj. 20 197 100 Kč.

V prvním roce účinnosti zákona, kdy se předpokládá 556 dětských skupin, by se jednalo o částku 22 459 175 Kč, při výše uvedené spoluúčasti rodičů 11 229 588 Kč, tj. cca. 11,3 mil. Kč s rozpočtovým dopadem do roku 2015.

2. a) Z hlediska celkových dopadů na veřejné rozpočty, tj. včetně DPFO a pojistného hrazené zaměstnanci je celkové inkaso z každých 100 Kč vyšší o 20,64 Kč, oproti variantě daňové neuznatelnosti dotčených výdajů/nákladů, a to za předpokladu, že u zaměstnance bude také efektivně dodaněno, tzn., že nebude pokryto základní slevou na dani. Za tohoto předpokladu činí zvýšení inkasa 97 627 200 Kč v situaci, kdy se rodiče nepodílejí na úhradě nákladů.

V prvním roce účinnosti zákona, kdy se předpokládá 556 dětských skupin, by se jednalo o částku 54 280 723 Kč, tj. cca. 54,3 mil. Kč s rozpočtovým dopadem do roku 2015.

b) Pokud by var. a) byla pokryta základní slevou na dani, je stále efekt kladný a to částkou 0,54 Kč na každých 100 Kč výdajů/nákladů; tj. z výše předpokládané částky provozních výdajů (po zahrnutí odpisů) a počtu dětských skupin by se jednalo o částku 2 554 200 Kč. V prvním roce účinnosti zákona, kdy se předpokládá 556 dětských skupin, by se jednalo o částku 1 420 135 Kč, tj. cca. 1,4 mil Kč s rozpočtovým dopadem v roce 2015.

Lze shrnout, že navrhovaná daňová uznatelnost dotčených výdajů/nákladů u zaměstnavatele zajišťuje za předpokladu 100% využití kapacity dětských skupin vyšší inkaso daní a pojistného než v případě jejich daňové neuznatelnosti.

Příloha

Zaměstnavatel				Zaměstnanec			Celkem
Náklady daňového subjektu	Pojistné 34 %	Náklady celkem	Vliv na DPPO	15 % SHM daň	4,5 % zdravotní pojištění	6,5 % sociální pojištění	
100	34	134	-25,46	20,1 (134*0,15)	4,5	6,5	39,64
Nedaňové	0	0	19	0	0	0	19
Daňové náklady var. I zaměstnanec finálně daní	34		-25,46 (rozdíl +8,54)	20,1	4,5	6,5	39,64
Daňové náklady var. II zaměstnanec finálně nedaní	34		-25,46 (rozdíl +8,54)	0	4,5	6,5	19,54

D. Implementace a vynuocování

Navrhované změny budou provedeny formou novely zákona o daních z příjmů. Vynuocování nově stanovených pravidel bude probíhat standardně prostřednictvím správce daně. Ke kontrole dodržování povinností stanovených právním předpisem jsou příslušní správci daní z příjmů.

E. Přezkum účinnosti

Účinnost přijatých změn bude ověřována v praxi s tím, že kontrola fungování nové právní úpravy bude prováděna pracovníky finančních úřadů.

F. Dotčené subjekty

Právnícké i fyzické osoby.

G. Konzultace

Problematika byla konzultována s Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Zvláštní část

K části první

K § 1 a § 2

Hlavním záměrem nově navrhované úpravy je vytvořit nástroj, který umožní návrat rodičů do pracovního procesu a odstraní překážku v podobě absence služeb, které by představovaly záruku péče o dítě za zákonem vymezených podmínek. Rodičům se tak umožní udržení kontaktu se zaměstnáním v době péče o dítě a postupný návrat nebo vstup na trh práce s ohledem na jejich strategii při sladění profesního, rodinného a osobního života.

Vymezuje se stěžejní pojem navrhované úpravy, služba péče o dítě v dětské skupině, spočívající v poskytování pravidelné péče o dítě mimo režim školských předpisů. Služba se poskytuje mimo domácnost dítěte, po dobu, kdy rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte (dále jen „rodič dítěte“) nemůže sama o dítě pečovat zejména proto, že je zaměstnaná nebo jinak výdělečně činná. Navrhovaná právní úprava má za cíl nastavit dosud právně neupravené podmínky péče o děti v kolektivu dětí, tj. mimo domácnost dítěte, poskytované mimo režim škol a školských zařízení, které zajistí odpovídající kvalitu péče.

Kolektiv dětí je věkově smíšený od jednoho roku věku dítěte do zahájení povinné školní docházky. V případě výrazných věkových rozdílů v rámci jedné dětské skupiny bude metodicky doporučeno diferencovat kolektiv na mladší a starší děti. V dětské skupině je zajištěna zejména bezpečnost a základní potřeby dítěte, kterými jsou strava a aktivní využití času stráveného v dětské skupině. V rámci času stráveného v dětské skupině je dítěti nabízeno rozvíjení jeho dovedností a schopností a návyků s ohledem na jeho věkové a individuální odlišnosti. Současně je dítěti umožněn odpočinek. V dětské skupině není zajišťováno vzdělávání dítěte ve smyslu školského zákona. Veškeré výchovné působení a péče o děti v dětské skupině je poskytováno v souladu s poskytovatelem zpracovaným a schváleným plánem výchovy a péče o dítě, který má za cíl zajištění kvality péče, rozvoje schopností dítěte a jeho kulturních a hygienických návyků přiměřených věku dítěte.

K § 3

Poskytovatelem může být jak zaměstnavatel rodiče, který poskytuje služby péče o děti svým zaměstnancům, tak další zákonem stanovené subjekty. Další subjekty (obce, ústavy, vysoké školy apod.) poskytují služby péče o děti rodičům dětí především za účelem podpory rodiče při vstupu nebo návratu na trh práce. Poskytování služby péče o dítě v dětské skupině má mimo jiné usnadnit rodiči aktivně se zapojit na trh práce. Toto opatření je směřováno i na rodiče, kteří jsou například v evidenci uchazečů o zaměstnání, navštěvují rekvalifikační kurz, zvyšují si kvalifikaci, uvažují o zahájení samostatné výdělečné činnosti či jiným způsobem se hodlají na trh práce zapojit. Opatření je také zaměřeno na rodiče, kteří se připravují na svou profesní dráhu (tj. studují).

Umožňuje se poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině pro rodiče zaměstnavatele, pokud se tento zaměstnavatel dohodne s jiným poskytovatelem na podmínkách, za nichž bude služba poskytována také jeho zaměstnancům.

K § 4

Za účelem zajištění kvality péče lze službu péče o dítě v dětské skupině poskytovat pouze na základě oprávnění, které vzniká zápisem fyzické osoby nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů. Mezi tyto podmínky se také řadí povinnost požádat o zápis do evidence

poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

K § 5

Poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je možné za předpokladu, že jsou splněny zákonem stanovené podmínky. Podmínkou pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je především podání písemné žádosti o zápis fyzické osoby nebo právnické osoby do evidence poskytovatelů ministerstvu. Dále bude vyžadováno prokázání práva k užívání prostor, v nichž bude služba péče o dítě v dětské skupině poskytována, zajištění stavebně technických a hygienických požadavků na prostory, v nichž bude služba péče o dítě v dětské skupině poskytována, a hygienických požadavků na provoz služby péče o dítě v dětské skupině a rovněž odborná a zdravotní způsobilost fyzické osoby, která bude vykonávat činnost přímo působící na dítě spočívající v hlídání a péči o dítě či bezúhonnost fyzické osoby nebo právnické osoby, která bude poskytovat služby péče o dítě v dětské skupině a fyzické osoby, který bude vykonávat činnost přímo působící na dítě spočívající v hlídání a péči o dítě.

Odborná způsobilost umožňuje volbu mezi více kvalifikacemi obsahově souvisejícími s péčí o dítě za účelem dostupnosti výkonu této činnosti pro široký okruh osob. Kromě odborných způsobilostí z oblasti nelékařských profesí, sociální oblasti a pedagogické oblasti je jednou z možných odborných kvalifikací i profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky.

Autorizujícím orgánem pro profesní kvalifikaci chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky je ministerstvo. Proces autorizace se zajišťuje podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání).

K § 6

Služba bude poskytována na nekomerčním základě a jejím účelem nebude generování zisku. Na úhradě nákladů souvisejících se službou péče o dítě v dětské skupině se může podílet rodič dítěte. Výše úhrady pak bude muset být upravena v písemné smlouvě uzavřené mezi poskytovatelem a rodičem dítěte. Poskytovatel stanoví kritéria, na základě kterých stanoví pro konkrétní případ výši úhrady nákladů.

Mezi náklady souvisejícími se službou péče o dítě v dětské skupině, tj. zřizovací a provozní náklady, patří zejména náklady na úpravy prostor, pořízení vybavení dlouhodobého a krátkodobého hmotného majetku a drobného spotřebního materiálu, náklady na mzdy pečujících osob (včetně povinných odvodů) a náklady na běžný provoz dětské skupiny (tj. energie, úklid, výměna prádla atd.).

Poskytovatel zajistí dostatečnou průkaznost hospodaření a financování služby péče o dítě v dětské skupině, a to v rámci povinností, které mu stanoví účetní a daňové předpisy. Za účelem efektivní kontroly hospodaření a financování služby péče o dítě v dětské skupině bude poskytovatel povinen vést účetní záznamy týkající se poskytování služby péče o dítě v dětské skupině odděleně od ostatního účetnictví.

K § 7

S ohledem na zachování kvality péče a možnosti pečujících osob zajistit výchovnou činnost v kolektivu dětí v souladu s plánem výchovy a péče se stanoví maximální počet dětí, o které je pečováno současně. Maximální počet dětí je stanoven shodně s § 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky 43/2006 Sb., podle kterého se třída mateřské školy naplňuje do počtu 24 dětí.

Poskytovatel má možnost s ohledem na aktuální i měnící se poptávku poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině v několika skupinách současně.

Nejvyšší počet dětí, o které může být v jednom časovém okamžiku pečováno nejméně jednou pečující osobou, byl vymezen s ohledem na zachování kvality péče a možnosti pečující osoby zajistit výchovnou činnost v souladu s plánem výchovy a péče a zároveň zajistit bezpečnost dětí. Takto stanovený nejnižší počet pečujících osob na nejvyšší počet dětí umožní pečujícím osobám věnovat se dětem individuálně. Současně s počtem dětí je nezbytné zohlednit i věk dětí, o které je pečováno. Vzhledem k určitým specifikům péče o děti do dvou let, je třeba zohlednit zejména počet těchto dětí v jedné dětské skupině.

Poskytovateli se umožňuje rovněž flexibilně reagovat na poptávku po službě poskytování péče o děti v dětské skupině a zajistit adekvátní péči odpovídajícím počtem pečujících osob. Poskytovateli je samozřejmě umožněno navýšit počet pečujících osob nad rámec stanovený zákonem.

K § 8

Stravování je zajištěno poskytovatelem po dohodě s rodičem dítěte, včetně dohody o způsobu zajištění stravy.

Individuální stravování představuje donášení stravy rodičem dítěte a poskytovatel zajistí uchování, případný ohřev a podávání stravy v souladu s požadavky ochrany zdraví dětí s vyloučením možného vzniku alimentárních onemocnění.

V případě zajištění stravování poskytovatelem se na tuto činnost vztahují právní předpisy upravující požadavky potravinového práva, především nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin a zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K § 9

Pokud dojde k výskytu příznaku onemocnění dítěte, musí být rodiče dítěte neprodleně informováni a dítě jim předáno nebo musí být zajištěno příslušné poskytnutí zdravotní péče tak, aby nebylo ohroženo zdraví dítěte nebo nevzniklo riziko zhoršení jeho zdravotního stavu.

K § 10

Právní úprava stanoví jasná pravidla pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině jak pro rodiče, tak pro poskytovatele. Zároveň se stanoví povinnost zpracovat vnitřní pravidla pro poskytování této služby. Tato povinnost vyplývá z nutnosti ukotvení provozních a organizačních záležitostí souvisejících s fungováním dětské skupiny (tj. vymezení otevírací doby, formy stravování, podoby denního režimu a dalších záležitostí), které poslouží zároveň k informování rodičů o podmínkách poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

S ohledem na zajištění kvality péče, rozvoje schopností dítěte a jeho kulturních a hygienických návyků, přiměřených věku dítěte se zavádí podmínka vypracování plánu výchovy a péče. Plán výchovy a péče na rozdíl od vnitřních pravidel upravuje základní obsah

aktivit v dětské skupině. Aktivity v dětské skupině mají za cíl formovat osobnost dítěte a zajistit základní podmínky péče o dítě, tj. zabezpečit fyzickou i psychickou stránku osobnosti, psychickou i fyzickou pohodu. Plán výchovy a péče zpracuje poskytovatel služby.

K § 11

Pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je nezbytné vést evidenci o dětech, které tvoří dětskou skupinu. Stanoví se, v jakém rozsahu musí poskytovatel evidenci zajišťovat. Součástí evidence je i písemná smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Pokud jsou některé z požadovaných údajů evidence obsaženy v písemné smlouvě, nebudou se tyto skutečnosti už nově pro účely evidence zjišťovat. Evidence je vedena za účelem zajištění kvality péče a provozních a organizačních záležitostí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Body a), d), a e) evidence jsou vedeny spolu s písemnou smlouvou o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině za účelem kontroly podmínek poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a zároveň jsou uchovávány po ukončení poskytování služby pro účely následné kontroly, přičemž se stanoví délka jejich uchování.

K § 12

Stanoví se určitý preventivní prvek ve vztahu k potenciálně vzniklé škodě v souvislosti s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině. Povinnost uzavření pojistné smlouvy se týká pojištění veškerých záležitostí souvisejících s poskytováním služby péče o dítě v dětské skupině z důvodu ochrany zdraví a majetku. Výběr pojišťovny, rozsah a výše pojistného plnění je ponechána na uvážení a rozhodnutí poskytovatele služby.

K § 13

Služba péče o dítě v dětské skupině se poskytuje na základě písemné smlouvy uzavřené mezi poskytovatelem a rodičem dítěte. Stanoví se podstatné náležitosti smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Přílohou smlouvy jsou vnitřní pravidla a plán výchovy a péče. Smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině upravuje občanskoprávní vztah mezi poskytovatelem služby a jejím příjemcem, tj. rodičem dítěte a stanoví rámec pro řešení všech záležitostí souvisejících s poskytováním služby. Současně je smlouva součástí evidence dětí vedené poskytovatelem za účelem možnosti kontroly podmínek poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

K § 14 a § 15

Stanoví se technické a hygienické požadavky na prostory a provoz, tak, aby plně respektovaly potřeby dítěte, jeho zdravý vývoj a charakter činnosti péče o dítě a zároveň zajišťovaly ochranu zdraví dětí (např. snížení rizika šíření některých přenosných onemocnění).

V dětské skupině do 12 dětí se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz prováděcím právním předpisem.

V případě, že je pečováno o více než 12 dětí současně, stanoví se hygienické požadavky na prostory a provoz obdobně, jako je tomu u zařízení typu mateřských škol, neboť třída mateřské školy se podle § 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky 43/2006 Sb., naplňuje od počtu 13 dětí.

K § 16 až 20

Za účelem zajištění kvality péče lze službu péče o dítě v dětské skupině poskytovat pouze na základě oprávnění, které vzniká zápisem fyzické osoby nebo právnické do evidence poskytovatelů. V souvislosti s tím, že poskytovatel při zřizování služby péče o děti v dětské skupině reaguje na aktuální situaci a poptávku po službách péče o děti, zákon nestanovuje maximální počet možných oprávnění na poskytování služby péče o děti v dětské skupině pro

jednoho poskytovatele. Nelze tedy vyloučit, že poskytovatel bude mít oprávnění pro provozování více dětských skupin. Mezi podmínky vzniku oprávnění se také řadí povinnost podat žádost o zápis do evidence poskytovatelů ministerstvu. Stanoví se náležitosti žádosti, včetně povinnosti doložit některé skutečnosti doklady.

K žádosti nemusí být doložen vždy

a) originál (např. bude přiložen opis pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu),

b) doklad, který si vyžádá oprávněný orgán sám (např. ministerstvo si samo vyžádá výpis z Rejstříku trestů za účelem doložení bezúhonnosti podle § 5).

Jednou z povinností poskytovatele je oznámit ministerstvu všechny změny týkající se údajů obsažených v žádosti a změny v souvisejících dokumentech a náležitě tyto změny doložit.

Současně se stanoví, kdy ministerstvo zruší nebo pozastaví oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

Zároveň se neumožňuje převod oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině v případě úmrtí fyzické osoby nebo zániku organizační složky státu nebo právnické osoby. V těchto případech oprávnění zaniká. Tato úprava je navrhována shodně se zákonem č. 106/2008 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů, jelikož do současné doby nepůsobilo neumožnění převodu registrace (a následně zánik) v kontinuálním poskytování sociálních služeb žádné překážky.

Opatření zavádí evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině. Účelem evidence je zpřístupnění informací o jednotlivých poskytovatelích služby a rovněž o službách jako takových v daném místě široké veřejnosti. Evidence rovněž slouží pro kontrolu plnění podmínek poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Uchovávání dokumentace evidence poskytovatele po ukončení činnosti daného poskytovatele slouží pro účely následné kontroly. Agendu evidence zajišťuje ministerstvo.

K § 21

Stanoví se předmět kontroly poskytování služby péče o dítě v dětské skupině tak, aby byla zajištěna kvalita služby, bezpečnost a potřeby dětí a jejich zdravý vývoj, provozní a organizační záležitosti a další podmínky poskytování péče. Kontrolu hygienických požadavků na stravování dle § 8 a hygienických požadavků na prostory a provoz dle § 15, budou provádět krajské hygienické stanice.

K § 22 až 24

Za účelem zajištění odpovídající kvality služby péče o dítě v dětské skupině se stanoví správní delikty a sankce za porušení podmínek jejího poskytování a zároveň se stanoví orgány odpovědné za výkon těchto činností v prvním a druhém stupni projednávání.

K § 25

Úprava textu přechodného ustanovení se navrhuje vzhledem ke skutečnosti, že řada současných poskytovatelů péče o děti bude od účinnosti tohoto zákona naplňovat znaky poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, ovšem tito poskytovatelé nebudou schopni naplnit podmínky zákona ze dne na den, aniž by museli svou činnost přerušit. Za tím účelem se navrhuje v případě, že fyzická osoba nebo právnická osoba poskytuje péči o dítě obdobnou službě péče o dítě v dětské skupině, jako bude vymezovat navrhovaná právní úprava, povinnost podat žádost o zápis do evidence poskytovatelů do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Přechodné období je požadováno především z důvodu zajištění nezbytných vyjádření dotčených orgánů, tj. zajištění stanovisek orgánu ochrany veřejného zdraví, osob způsobilých

v požární ochraně, stavebního úřadu apod., a také s tím související případné úpravy prostor, v nichž je služba péče o dítě v dětské skupině poskytována.

K § 26

Ministerstvo se zmocňuje k vydání vyhlášky, která stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí.

K části druhé (§ 27)

K bodu 1

Navrhovanou právní úpravu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je třeba promítnout do příslušného ustanovení zákona o inspekci práce, které vymezuje postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů. Tato úprava je nutná, neboť návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině předpokládá kontrolu plnění podmínek a povinností stanovených pro vznik oprávnění a pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině orgány inspekce práce, tedy Státním úřadem inspekce práce a oblastními inspektoráty práce.

K bodu 2

Podle návrhu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině provádějí kontrolu plnění podmínek a povinností stanovených pro vznik oprávnění a pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině Státní úřad inspekce práce a příslušné inspektoráty práce. V tomto rozsahu je též rozšířena působnost Státního úřadu inspekce práce a oblastních inspektorátů práce v § 3 odst. 1 zákona č. 251/2001 Sb.

K části třetí (§ 28)

K bodu 1

Povinnost splnění hygienických požadavků stanovených § 7 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je vztažena na poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině, pokud se jedná o dětskou skupinu nad 12 dětí.

K bodu 2

Stravovací služby vyjmenované v § 23 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se rozšiřují o dětskou skupinu.

Způsob stravování dítěte bude dohodnut mezi rodičem (zákonným zástupcem dítěte) a poskytovatelem služby a bude součástí smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

K bodu 3

Povinnost přijetí pouze dítěte, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci, v souladu s ustanovením § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného

zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se vztahuje na poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině.

K části čtvrté (§ 29)

K bodu 1

Výčet prostor, kde se zakazuje kouřit v souladu s § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se doplňuje o prostory, kde se poskytuje služba péče o dítě v dětské skupině.

K bodu 2

Na konci § 15 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se doplňuje písm. f), které zakazuje vstup osob zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek do všech prostor, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

K části páté (§ 30)

K bodu 1 (§ 6 odst. 9 písm. d))

Jedná se o zpřesnění pojmu „předškolní zařízení“ a převzetí pojmu používaného pro zařízení určené pro péči o děti předškolního věku.

K bodu 2 (§ 24 odst. 2 písm. zw))

Z vládou schváleného věcného záměru zákona o dětské skupině vyplývá, že výdaje (náklady) na provozování dětské skupiny, případně obdobného zařízení péče o děti předškolního věku, mají být daňově uznatelné. Proto se navrhuje výslovné doplnění úpravy v § 24, podle které budou výdaje (náklady) na provoz těchto zařízení daňově uznatelné. Obdobně budou posuzovány také příspěvky na provoz těchto zařízení zajišťovaný jinými subjekty pro děti zaměstnanců zaměstnavatele, který tyto příspěvky bude poskytovat.

I nadále však zůstane možnost uplatnit dotčené výdaje (náklady) nedaňově, což představuje výhodnější postup pro zaměstnavatele z hlediska dopadu na jeho cash flow, neboť v takovém případě bude toto nepeněžní plnění na straně zaměstnance od daně osvobozeno díky navrhovanému doplnění § 6 odst. 9 písm. d). V případě daňové uznatelnosti dotčených plateb na straně zaměstnavatele se bude u zaměstnance jednat o jeho zdanitelný příjem, který podléhá veřejnoprávnímu pojistnému a tím zakládá další výdaje/náklady na straně zaměstnavatele s negativním dopadem na jeho cash flow.

Navrhovaná úprava také snižuje administrativní zatížení, neboť do kolektivní smlouvy, popř. vnitřního předpisu zaměstnavatele nebo pracovní či jiné smlouvy, nebude nutné uvádět práva zaměstnanců týkající se možné podpory provozu nebo příspěvků pro zařízení péče o děti předškolního věku zaměstnavatelem.

Navrhovaná úprava se nevztahuje na výdaje/náklady na pořízení objektů sloužících pro provoz dětské skupiny, popřípadě na výdaje/náklady na úpravu stávajících objektů, které budou mít charakter technického zhodnocení. Tyto výdaje/náklady nejsou jednorázovým

daňovým výdajem/nákladem, ale jsou výdajem/nákladem, který bude uplatňován postupně ve formě odpisů hmotného majetku podle § 24 odst. 2 písm. a), resp. podle § 24 odst. 2 písm. v) ZDP.

K bodu 3 (§ 25 odst. 1 písm. h) bod 2)

Podle platné právní úpravy nelze výdaje/náklady na provoz předškolních zařízení z důvodu výslovné blokace v ustanovení § 25 odst. 1 písm. h) bod 2 podpořené ještě úpravou v písmenu k), uplatnit jako daňové. Tato výslovná blokace neumožňuje použít ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) bod 5, podle kterého jsou daňově uznatelné mj. výdaje/náklady na pracovní a sociální podmínky zaměstnanců vynaložené na práva zaměstnanců vyplývající z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu, pracovní nebo jiné smlouvy, pokud zákon nestanoví jinak. Jedinou výjimku v této oblasti představují podnikové mateřské školky zapsané ve školském rejstříku, které jsou považovány za vzdělávací zařízení a výdaje na jejich provoz lze tak uplatnit jako daňové podle § 24 odst. 2 písm. j) bod 3.

K bodu 4 (§ 25 odst. 1 písm. k)

Doplnění odkazu na § 24 odst. 2 písm. zw) potvrzuje, že restrikce v daňové neuznatelnosti se netýká provozu zařízení péče o děti předškolního věku.

K bodu 5 (§ 35ba odst. 1 písm. g))

Navrhovaná právní úprava reaguje na nový zákon o dětské skupině. Cílem úpravy je daňově podpořit rychlejší návrat rodiče pečujícího o děti předškolního věku na trh práce formou slevy na dani. Vzhledem k tomu, že tato právní úprava se bude vztahovat i na rodiče, kteří již na trhu práce jsou, není poskytnutí slevy na dani omežováno právě podmínkou návratu rodiče na trh práce. Sleva na dani je tedy koncipována jako podpora rodin s dětmi nikoliv jako selektivní podpora pouze toho z rodičů, který se na trh práce vrací. I s ohledem na situaci na trhu práce tedy není podmínkou pro uplatnění slevy na dani ekonomická aktivita obou rodičů dítěte.

Za tímto účelem se navrhuje zavést novou slevu na dani z příjmů fyzických osob za umístění dítěte pro poplatníka, který za účelem poskytnutí péče o děti předškolního věku (max. do sedmi let) využije služeb mateřské školy podle školského zákona nebo zařízení péče o děti předškolního věku, a to včetně dětské skupiny.

Podmínky a výše slevy jsou upraveny v novém ustanovení § 35bb.

K bodu 6 (§ 35ba odst. 2)

S ohledem na cíl nové právní úpravy zákona o dětské skupině se u daňového nerezidenta navrhuje umožnit uplatnění nové slevy za umístění dítěte v mateřské škole podle školského zákona nebo v zařízení péče o děti předškolního věku obdobným způsobem jako u dalších daňových úlev tj. za podmínky, že mu na území České republiky poplyne nejméně 90 % příjmů.

K bodu 7 (§ 35bb)

Navrhuje se nové ustanovení § 35bb – Sleva za umístění dítěte upravující slevu za umístění dítěte, zejména její výši a podmínky jejího uplatnění.

Pro snížení daně se navrhuje uplatnit výdaje prokazatelně vynaložené za umístění dítěte v předmětném zařízení v daném zdaňovacím období. Přitom ale poplatník (rodič) s příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů tyto částky nebude současně moci uplatnit jako daňový výdaj.

Daňová úleva bude náležet na vyživované dítě podle § 35c odst. 6 zákona o daních z příjmů žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, tzn. na dítě vlastní, osvojené nebo v

péči nahrazující péči rodičů a také na dítě druhého z manželů, s výjimkou vnuka nebo vnuka druhého z manželů. Toto omezení se navrhuje s ohledem na skutečnost, že nová právní úprava má podpořit rodiče dítěte, kteří za účelem zapojení se do výdělečné činnosti využijí služeb péče o děti. Bude-li např. dítě, vnuk nebo vnuk druhého z manželů prarodiči rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů, mohl by při splnění zákonných podmínek předmětnou slevu uplatnit i tento prarodič. Vnukem je zde myšlena i vnučka, neboť je vycházeno ze stejné konstrukce jako v ustanovení § 35c odst. 6 zákona, kde také není nerozlišováno mezi vnukem a vnučkou.

Navrhuje se, aby bylo možné uplatnit tuto slevu na dani na každé dítě umístěné ve zmíněném zařízení s tím, že výše slevy na každé z dětí bude limitována aktuální výší minimální mzdy (obdobně jako je tomu u daňového zvýhodnění).

Navrhuje se, aby výdaje vynaložené během kalendářního roku na péči o dítě v předškolním věku mohl uplatnit na totéž dítě formou slevy na dani pouze jeden rodičů obdobně, jako je tomu u daňového zvýhodnění.

K bodu 8 (§ 35c odst. 4)

Z důvodu přesunu legislativní zkratky minimální mzdy do nového ustanovení § 35ba odst. 1 písm. g) se v § 35c odst. 4 tato část věty zrušuje.

K bodu 9 (§ 38g odst. 2)

S ohledem na cíl nové právní úpravy zákona o dětské skupině se u daňového nerezidenta navrhuje umožnit uplatnění nové slevy za umístění dítěte obdobným způsobem jako u dalších daňových úlev tj. za podmínky, že mu na území České republiky poplyne nejméně 90 % příjmů. To znamená u zaměstnance prostřednictvím přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

K bodu 10 (§ 38h odst. 6)

Vzhledem k tomu, že půjde o roční slevu na dani, se v § 38h odst. 6 doplňuje, že k této slevě zaměstnavatel u zaměstnance přihlédne až při ročním zúčtování záloh.

K bodu 11 (§ 38h odst. 13)

S ohledem na cíl nové právní úpravy zákona o dětské skupině se u daňového nerezidenta navrhuje umožnit uplatnění nové slevy za umístění dítěte obdobným způsobem jako u dalších daňových úlev tj. za podmínky, že mu na území České republiky poplyne nejméně 90 % příjmů. Za tímto účelem se upřesňuje, že u tohoto zaměstnance zaměstnavatel k této slevě nemůže při ročním zúčtování přihlédnout.

K bodu 12 (§ 38k odst. 5)

Vzhledem k tomu, že půjde o roční slevu na dani, se v § 38k odst. 5 se doplňuje, že k této slevě zaměstnavatel u zaměstnance přihlédne až při ročním zúčtování záloh.

K bodu 13 (§ 38k odst. 5 písm. j))

Za účelem možnosti uplatnění slevy za umístění dítěte u zaměstnavatele v rámci ročního zúčtování záloh se navrhuje doplnit prohlášení poplatníka.

K bodu 14 (§ 38l odst. 2 písm. f))

Definuje se průkaz a jeho náležitosti, na základě kterého při ročním zúčtování záloh zaměstnaný rodič doloží u svého zaměstnavatele nárok na uplatnění slevy za umístění dítěte v mateřské škole podle školského zákona nebo v zařízení.

K § 31

Navržené přechodné ustanovení zajišťuje v případě nabytí účinnosti nového zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů v průběhu zdaňovacího období, aby si poplatník v tomto zdaňovacím období mohl zohlednit pro účely výpočtu roční slevy za umístění dítěte i výdaje za umístění dítěte v předmětném zařízení v období od počátku zdaňovacího období, ve kterém nabude účinnost tento zákon do dne nabytí účinnosti zákona.

K části šesté (§ 32)

Navrhuje se nabytí účinnosti zákona ke dni 1. září 2014 s ohledem na nezbytnou dobu legisvakance zákona současně korespondující se začátkem nového školního roku, kdy je umístění dětí do předškolních zařízení nejnaléhavější.

V Praze dne 2. ledna 2014

předseda vlády

Ing. Jiří Rusnok v. r.

ministr práce a sociálních věcí

Ing. František Koníček v. r.

Platná znění částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Platné znění zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce

ČÁST PRVNÍ

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Tento zákon upravuje zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů ~~a pracovních podmínek~~, **pracovních podmínek a služby péče o dítě v dětské skupině**, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností.

ČÁST DRUHÁ

PŮSOBNOST A PŘÍSLUŠNOST ÚŘADU A INSPEKTORÁTŮ

§ 3

(1) Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování povinností vyplývajících z

- a) právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům, příslušnému odborovému orgánu nebo radě zaměstnanců nebo zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci²⁾ práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům,
- b) právních předpisů stanovících pracovní dobu a dobu odpočinku,
- c) právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce,
- d) právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a právních předpisů o bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení,
- e) právních předpisů o zaměstnávání zaměstnankyň, mladistvých zaměstnanců³⁾, zaměstnanců pečujících o děti, jakož i zaměstnanců, kteří prokázali, že převážně sami dlouhodobě pečují o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost)^{3a)},
- f) právních předpisů upravujících výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětmi⁴⁾,

g) právního předpisu, který stanoví povinnost uskutečnit veřejnou výzvu nebo výběrové řízení na obsazení místa úředníka nebo na obsazení místa vedoucího úředníka územního samosprávného celku, jakož i to, zda veřejná výzva nebo výběrové řízení byly provedeny včetně jejich průběhu⁷⁵⁾,-,

h) právního předpisu upravujícího péči o dítě v dětské skupině⁷⁶⁾.

(2) Úřad a inspektoráty rovněž kontrolují dodržování

a) kolektivních smluv⁵⁾ v částech, ve kterých jsou upraveny individuální pracovněprávní nároky zaměstnanců vyplývající z právních předpisů, jakož i vnitřních předpisů podle § 305 zákoníku práce,

b) vnitřních předpisů vydaných podle zákoníku práce^{6a)}, jestliže zakládají práva zaměstnanců.

(3) Úřad a inspektoráty vykonávají kontrolu také v případech stanovených zvláštními právními předpisy⁹⁾.

⁷⁶⁾ **Zákon č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.**

Platné znění zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví

DÍL 2

Podmínky pro výchovu, vzdělávání a zotavení dětí a mladistvých, podmínky vnitřního prostředí stavby a hygienické požadavky na venkovní hrací plochy pro hry dětí

§ 7

Hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních a školských zařízení, zařízení sociálně výchovné činnosti a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

(1) Školy a školská zařízení⁹⁾ zapsaná do školského rejstříku¹⁰⁾, s výjimkou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských poradenských zařízení a zařízení školního stravování, a dále zařízení sociálně výchovné činnosti a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc^{10a)} (dále jen "zařízení pro výchovu a vzdělávání") jsou povinny zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky upravené prováděcím právním předpisem na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid a nakládání s prádlem. Povinnost uvedenou ve větě první má i osoba provozující živnost péče o dítě do 3 let věku v denním režimu a osoba provozující živnost výchova a mimoškolní vzdělávání, je-li živnost provozována v provozovně, **a dále poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, pokud se jedná o dětskou skupinu nad 12 dětí.**

(2) Režim dne zohledňující věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých, podmínky jejich pohybové výchovy a otužování, podmínky odborného výcviku a učební praxe, režim stravování včetně pitného režimu upraví zařízení pro výchovu a vzdělávání v provozním řádu.

(3) K předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění je zařízení pro výchovu a vzdělávání povinno zajistit oddělení dítěte nebo mladistvého, kteří vykazují známky akutního onemocnění, od ostatních dětí a mladistvých a zajistit pro ně dohled zletilé fyzické osoby.

Další podmínky provozování stravovacích služeb

§ 23

(1) Stravovací službou je výroba, příprava nebo rozvoz pokrmů provozovatelem potravinářského podniku za účelem jejich podávání v rámci provozované hostinské živnosti, ve školní jídelně, ²¹⁾ menze, v **dětské skupině**⁷⁵⁾, při stravování osob vykonávajících vojenskou činnou službu, fyzických osob ve vazbě a výkonu trestu, v rámci zdravotních a sociálních služeb včetně lázeňské péče, při stravování zaměstnanců, podávání občerstvení a při podávání pokrmů jako součásti ubytovacích služeb a služeb cestovního ruchu.

(2) Pokrmem je potravina včetně nápoje, kuchyňsky upravená studenou nebo teplou cestou nebo ošetřená tak, aby mohla být přímo nebo po ohřevu podána ke konzumaci v rámci stravovací služby.

(3) Stravovací službu může osoba, která ji provozuje, poskytovat pouze v provozovně, která vyhovuje hygienickým požadavkům na umístění, stavební konstrukci, prostorové a dispoziční uspořádání, zásobování vodou, vytápění, osvětlení, odstraňování odpadních vod, větrání a vybavení upraveným přímo použitelnými předpisy Evropské unie na úseku potravinového práva.

(4) Provozovatel potravinářského podniku provozující stravovací službu je povinen zajistit, aby fyzické osobě se zdravotním postižením byl umožněn vstup do stravovací části provozovny v doprovodu vodícího nebo asistenčního psa. Fyzická osoba se zdravotním postižením je povinna na požádání provozovatele potravinářského podniku provozujícího stravovací službu, jeho zaměstnance nebo jiné fyzické osoby, která vykonává v provozovně činnost pro tohoto provozovatele, předložit doklad o výcviku psa.

(5) Provozovatel potravinářského podniku provozující stravovací službu je povinen nejpozději v den jejího zahájení písemně oznámit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví den zahájení činnosti, její předmět a rozsah a umístění provozoven, významnou změnu v předmětu nebo rozsahu činnosti nejpozději v den této změny, jakož i den ukončení provozu stravovací služby. Právní osoba v oznámení dále uvede obchodní firmu, sídlo a právní formu; fyzická osoba oprávněná k podnikání podle zvláštních právních předpisů obchodní firmu a bydliště.

75) Zákon č./2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

§ 50

Zařízení poskytující péči o dítě do 3 let věku v denním režimu nebo předškolní zařízení **nebo poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině** mohou přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

Platné znění zákona č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Zákaz kouření

§ 8

(1) Zakazuje se kouřit

a) na veřejných místech, kterými jsou

1. veřejnosti volně přístupné uzavřené prostory;
2. veřejnosti volně přístupné vnitřní prostory budov státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků;
3. veřejnosti volně přístupné vnitřní prostory zařízení zřízených státem nebo územními samosprávnými celky;
4. veřejnosti volně přístupné vnitřní prostory finančních institucí;
5. dopravní prostředky veřejné silniční a drážní dopravy a městské hromadné dopravy;
6. veřejnosti volně přístupné vnitřní prostory budov související s veřejnou dopravou;
7. kryté nástupiště, přístřešky a čekárny veřejné silniční a drážní dopravy a městské hromadné dopravy,

s výjimkou stavebně oddělených prostor ke kouření vyhrazených a při pobytu osob trvale větraných do prostor mimo budovu,

b) ve vnějších i vnitřních prostorách všech typů škol a školských zařízení⁷⁾, **a dále ve vnitřních prostorách, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině,**

c) ve vnitřních prostorách nekuřáckých zařízení a ve vnitřních prostorách vyhrazených pro nekuřáky v zařízeních s vyhrazenými prostory,

d) v uzavřených zábavních prostorách, jako jsou kina, divadla, výstavní a koncertní sítě, dále ve sportovních halách a prostorách, kde jsou pořádána pracovní jednání s výjimkou zvláštních, stavebně oddělených prostor ke kouření vyhrazených se zajištěným dostatečným větráním podle požadavků stanovených zvláštním právním předpisem⁴⁾,

e) ve vnitřních prostorách zdravotnických zařízení všech typů, s výjimkou uzavřených psychiatrických oddělení nebo jiných zařízení pro léčbu závislostí, ve kterých je dovoleno kouřit pouze v prostorách stavebně oddělených, ke kouření vyhrazených a při pobytu osob trvale větraných do prostor mimo budovu,

(2) Ve vnitřních prostorách budov užívaných státními orgány, orgány územních samosprávných celků, zařízení zřízených státem nebo územním samosprávným celkem poskytujících veřejné služby a finančních institucí včetně jejich zařízení společného stravování jsou osoby pověřené jejich řízením povinny zajistit, aby osoby byly v těchto budovách chráněny před škodami působenými kouřením. Ustanovení odstavce 1 tím není dotčeno.

(3) U vstupu do zařízení společného stravování provozovaného na základě hostinské činnosti⁵⁾ je jeho provozovatel povinen viditelně označit, aby byla zajištěna informovanost osob před vstupem do zařízení, zda jde o

a) nekuřácké zařízení; musí být označeno grafickou značkou „Kouření zakázáno“ (obrázek č. 1 přílohy),

b) kuřácké zařízení; musí být označeno grafickou značkou „Kouření povoleno“ (obrázek č. 2 přílohy), nebo

c) zařízení s vyhrazenými prostory; musí být označeno grafickou značkou „Stavebně oddělené prostory pro kuřáky a nekuřáky“ (obrázek č. 3 přílohy) a zároveň prostory, v nichž je kouření zakázáno, musí být označeny grafickou značkou „Kouření zakázáno“ (obrázek č. 1 přílohy) a prostory, v nichž je kouření povoleno, musí být označeny grafickou značkou „Kouření povoleno“ (obrázek č. 2 přílohy).

Vzhled grafických značek je upraven v příloze tohoto zákona. Velikost grafických značek „Kouření zakázáno“ a „Kouření povoleno“ musí být nejméně 12 cm x 16 cm. Velikost grafické značky „Stavebně oddělené prostory pro kuřáky a nekuřáky“ musí být nejméně 16 cm x 24 cm.

(4) Kuřácká zařízení a zařízení s vyhrazenými prostory, v nichž je kouření povoleno, musí mít zajištěné dostatečné větrání podle požadavků stanovených zvláštním právním

předpisem⁴). Zařízení s vyhrazenými prostory musí mít prostory, v nichž je kouření povoleno, stavebně odděleny od prostor, v nichž je kouření zakázáno.

§ 15

Zákaz vstupu pro osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

Osobám, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek²⁾ a jsou ve stavu, v němž bezprostředně ohrožují sebe nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, se zakazuje vstupovat do

- a) všech veřejných prostor, kde by mohly způsobit sobě nebo jiné osobě škodu nebo vzbudit veřejné pohoršení,
- b) veškerých prostředků veřejné dopravy,
- c) veřejně přístupných prostor budov souvisejících s veřejnou dopravou,
- d) přístřešků zastávek a nástupišť veřejné silniční a drážní dopravy a městské hromadné dopravy,
- e) prostor, kde probíhají sportovní akce; pořadatel sportovní akce je povinen zajistit zabránění vstupu těmto osobám,
- f) všech prostor, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.**

Platné znění zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

§ 6

Příjmy ze závislé činnosti

(1) Příjmy ze závislé činnosti jsou

- a) plnění v podobě
 - 1. příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,

2. funkčního požitku,

b) příjmy za práci

1. člena družstva,
2. společníka společnosti s ručením omezeným,
3. komanditisty komanditní společnosti,

c) odměny

1. člena orgánu právnické osoby,
2. orgánu právnické osoby,
3. likvidátora,

d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává.

(2) Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je dále označen jako "zaměstnanec", plátce příjmu jako "zaměstnavatel". Zaměstnavatelem je i poplatník uvedený v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3, u kterého zaměstnanci vykonávají práci podle jeho příkazů, i když příjmy za tuto práci jsou na základě smluvního vztahu vypláceny prostřednictvím osoby se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí. Z hlediska dalších ustanovení zákona se takto vyplácený příjem považuje za příjem vyplácený poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3. V případě, že v úhradách zaměstnavatele osobě se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí je obsažena i částka za zprostředkování, považuje se za příjem zaměstnance nejméně 60 % z celkové úhrady.

(3) Příjmy podle odstavce 1 se rozumějí příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoli, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo jiná osoba a zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru anebo spočívají v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance nebo v jeho prospěch. Příjmem se rozumí rovněž částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnuté plnění, kromě jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor, bytu nebo rodinného domu, v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu 2 let bezprostředně před jeho koupí, nižší, než je cena

a) určená podle zákona upravujícího oceňování majetku nebo cena, kterou účtuje jiným osobám,

b) stanovená podle odstavce 6 v případě poskytnutí motorového vozidla k používání pro služební i soukromé účely,

c) stanovená nařízením vlády v případě bezplatných nebo zlevněných jízdenek poskytnutých zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob zaměstnanci a jeho rodinným příslušníkům.

(4) Příjmy zúčtované nebo vyplacené plátcem daně jsou samostatným základem daně pro zdanění daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně, jedná-li se o příjmy podle odstavce 1 plynoucí na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč, a zaměstnanec u tohoto plátce daně

nepodepsal prohlášení k dani podle § 38k odstavce 4, 5 nebo 7 anebo nevyužije-li postup podle § 36 odst. 7.

(5) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 4 ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílním základem daně) podle § 5 odst. 2.

(6) Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jde-li o najaté vozidlo, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta daň z přidané hodnoty, pro účely tohoto ustanovení se o tuto daň zvýší. Je-li částka, která se posuzuje jako příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla, nižší než 1 000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce více motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel používaných pro služební i soukromé účely. Vstupní cenou vozidla se pro účely tohoto ustanovení rozumí vstupní cena uvedená v § 29 odst. 1 až 9.

(7) Za příjmy ze závislé činnosti se nepovažují a předmětem daně, kromě příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 odst. 4, dále nejsou

a) náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, do výše stanovené nebo umožněné zvláštním právním předpisem⁵⁾ pro zaměstnance zaměstnavatele, který je uveden v § 109 odst. 3 zákoníku práce, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách; jiné a vyšší náhrady, než stanoví tento zvláštní právní předpis, jsou zdanitelným příjmem podle odstavce 1,

b) hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů na udržování osobních ochranných a pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, jakož i hodnota poskytovaných stejnokrojů, včetně příspěvků na jejich udržování, dále hodnota pracovního oblečení, určeného zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání, včetně příspěvku na jeho udržování,

c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel,

d) náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce,

e) povinná plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce stanovená právním předpisem.

(8) Hradí-li zaměstnavatel zaměstnanci výdaje (náhrady) podle odstavce 7 písm. b) až

d) paušální částkou, považují se tyto výdaje za prokázané do výše paušálu stanoveného zvláštními předpisy nebo paušálu uvedeného v kolektivní smlouvě, ve vnitřním předpise zaměstnavatele, v pracovní nebo jiné smlouvě za předpokladu, že výše paušálu byla zaměstnavatelem prokazatelně stanovena na základě kalkulace skutečných výdajů. Stejným způsobem postupuje zaměstnavatel při stanovení paušálu v případech, kdy dojde ke změně podmínek, za nichž byl paušál stanoven. Jde-li o paušál za použití vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce zaměstnance, které by jinak byly odpisovány, uzná se jen do výše, v jaké by zaměstnavatel uplatňoval odpisy srovnatelného hmotného majetku při rovnoměrném odpisování v dalších letech odpisování.

(9) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny

a) nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na rekvalifikaci zaměstnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost³³⁾; toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem, jakož i na další peněžní plnění poskytovaná v této souvislosti zaměstnancům,

b) hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů,

c) hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,

d) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb,^{6a)} ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ve formě možnosti používat rekreační, zdravotnická a vzdělávací zařízení, ~~předškolní zařízení~~ **zařízení péče o děti předškolního věku**, závodní knihovny, tělovýchovná a sportovní zařízení nebo ve formě příspěvku na kulturní pořady a sportovní akce; jde-li však o poskytnutí rekreace včetně zájezdů, je u zaměstnance z hodnoty nepeněžního plnění od daně osvobozena v úhrnu nejvýše částka 20 000 Kč za kalendářní rok. Jako plnění zaměstnavatele zaměstnanci se posuzuje i plnění poskytnuté pro rodinné příslušníky zaměstnance,

e) zvýhodnění poskytovaná zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek,

f) příjmy ze závislé činnosti vykonávané na území České republiky, plynoucí poplatníkům daně z příjmů fyzických osob, kteří jsou daňovými nerezidenty, od zaměstnavatelů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, pokud časové období související s výkonem této činnosti nepřesáhne 183 dnů v jakémkoliv období 12 měsíců po sobě jdoucích, a to s výjimkou příjmů z

1. osobně a veřejně vykonávané činnosti umělce, sportovce, artisty nebo spoluúčinkující osoby a
2. činnosti vykonávané ve stálé provozovně,

g) hodnota nepeněžního bezúplatného plnění poskytovaného z fondu kulturních a sociálních potřeb podle příslušného předpisu,^{6a)} u zaměstnavatelů, na které se tento předpis nevztahuje, hodnota nepeněžního bezúplatného plnění poskytovaného za obdobných podmínek ze sociálních fondů nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění, anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to až do úhrnné výše 2000 Kč ročně u každého zaměstnance,

h) peněžní plnění za výstrojní a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil a naturální náležitosti poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾ zvláštní požitky poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštního právního předpisu^{6b)} a náhrada majetkové újmy podle zvláštního právního předpisu.6c)

ch) náhrady za ztrátu na služebním příjmu poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle právních předpisů účinných do 31. prosince 2005,

i) hodnota přechodného ubytování, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům v souvislosti s výkonem práce, pokud obec přechodného ubytování není shodná s obcí, kde má zaměstnanec bydliště, a to maximálně do výše 3 500 Kč měsíčně,

j) mzdové vyrovnání vyplácené podle zvláštních předpisů^{6d)} ve výši rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění,

k) náhrada za ztrátu na důchodu přiznaná podle zákoníku práce za dobu před 1. lednem 1989 a vyplácená po 31. prosinci 1992,

l) příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy,

m) zvláštní příplatek nebo příplatek za službu v zahraničí poskytovaný v cizí měně podle zvláštních právních předpisů vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů^{6e)} vyslaným v rámci jednotky mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů mimo území České republiky po dobu působení v zahraničí,

n) odstupné podle vyhlášky č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci, vyplácené pracovníkům přeřazeným nebo uvolněným ze zdravotních důvodů pro pracovní riziko, nemoc z povolání, pracovní úraz nebo onemocnění vznikající nebo se zhoršující vlivem pracovního prostředí,

o) příjmy do výše 500 000 Kč poskytnuté zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav,⁶⁵⁾ za předpokladu, že tyto příjmy jsou vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo ze sociálního fondu za obdobných podmínek u zaměstnavatelů, na které se předpis o fondu kulturních a sociálních potřeb nevztahuje nebo ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů,

p) platba zaměstnavatele v celkovém úhrnu nejvýše 30 000 Kč ročně jako

1. příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijní společnosti, příspěvek zaměstnavatele na doplňkové penzijní spoření poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijní společnosti,
2. příspěvek na penzijní pojištění poukázaný ve prospěch jeho zaměstnance na penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění, na základě smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem a institucí penzijního pojištění, nebo na základě jinak sjednané účasti zaměstnance na penzijním pojištění, za podmínky, že byla sjednána výplata plnění z penzijního pojištění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let, a dále za podmínky, že právo na plnění z penzijního pojištění má zaměstnanec, a v případě smrti zaměstnance jiná osoba, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na penzijní pojištění, nebo
3. příspěvek na pojistné, které hradí zaměstnavatel pojišťovně za zaměstnance na jeho pojištění pro případ dožití nebo pro případ smrti nebo dožití, nebo na důchodové pojištění, a to i při sjednání dřívějšího plnění v případě vzniku nároku na starobní důchod, nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, nebo v případě, stane-li se zaměstnanec invalidním ve třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění, nebo v případě smrti (dále jen „soukromé životní pojištění“), na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky podle zákona upravujícího pojišťovnictví, nebo jinou pojišťovnou usazenou na území členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu, za podmínky, že ve smlouvě byla sjednána výplata pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku 60 let, a dále za podmínky, že právo na plnění z pojistných smluv soukromého životního pojištění má pojištěný zaměstnanec, a je-li pojistnou událostí smrt pojištěného, osoba určená podle zákona upravujícího pojistnou smlouvu, kromě zaměstnavatele, který hradil příspěvek na pojistné,

r) naturální plnění poskytované podle zvláštních právních předpisů^{6g)} představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům,

s) náhrada prokázaných výdajů poskytovaná podle zvláštních právních předpisů^{6g)} představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům, jde-li o

1. výdaje na leteckou dopravu při tuzemských cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „tuzemská cesta“),
2. výdaje na dopravu při zahraničních cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „zahraniční cesta“),
3. výdaje na stravování při tuzemských cestách,
4. výdaje na stravování a některé další výdaje při zahraničních cestách,
5. výdaje na ubytování při tuzemských cestách,
6. výdaje na ubytování při zahraničních cestách,
7. výdaje na přechodné ubytování v místě sídla orgánu, v němž vykonává funkci,
8. výdaje na odborné a administrativní práce,
9. výdaje na činnost průvodce nebo osobního asistenta,
10. výdaje na dopravu veřejnými hromadnými dopravními prostředky soudci při tuzemských cestách,

t) příjem získaný ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu nebo snížené odměny za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény podle zvláštních právních předpisů^{47a)}, do výše minimálního nároku určeného zvláštním právním předpisem upravujícím pracovně právní vztahy^{47b)},

u) částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se

srážkami ze mzdy zaměstnanci, s placením příspěvku na pojistné (připojištění) ve prospěch zaměstnance, jakož i částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s poskytováním nepeněžitých plnění zaměstnanci.

(10) Funkčními požitky jsou

a) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců¹³⁸⁾, s výjimkou platu náležejícího prezidentu republiky a náhrad spojených s výkonem jeho funkce,

b) odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v

1. orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy,
2. státních orgánech,
3. spolcích a zájmových sdruženích,
4. odborových organizacích,
5. komorách,
6. jiných orgánech a institucích.

(11) Za funkční požitek se nepovažují příjmy znalců a tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů.

(12) Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou uvedenou v odstavcích 4 a 5, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů podle zvláštních právních předpisů²¹⁾ povinen platit zaměstnavatel (dále jen „povinné pojistné“); částka odpovídající povinnému pojistnému se při výpočtu základu daně připočte k příjmu ze závislé činnosti i u zaměstnance, u kterého povinnost platit povinné pojistné zaměstnavatel nemá. Zaměstnancem, u kterého povinnost platit povinné pojistné zaměstnavatel nemá, se rozumí zaměstnanec, u něhož se odvod povinného pojistného neřídí právními předpisy České republiky, nebo zaměstnanec, na kterého se zcela nebo částečně vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu. Povinné pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Při výpočtu základu daně podle věty první se při stanovení částky povinného pojistného nepřihlíží ke slevám nebo k mimořádným slevám na pojistném u zaměstnavatele a ani k jiným částkám, o které si zaměstnavatel snižuje odvody povinného pojistného.

(13) Jedná-li se o příjem plynoucí ze zdrojů v zahraničí, je u poplatníka uvedeného v § 2 odst. 2 základem daně jeho příjem ze závislé činnosti vykonávané ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 12 a snížený o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí. Je-li činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, vykonávaná ve státě, s nímž Česká republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, je u poplatníka uvedeného v § 2 odst. 2 základem daně jeho příjem ze závislé činnosti vykonávané v tomto státě, zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 12; tento příjem lze snížit o daň zaplacenou z tohoto příjmu ve státě, s nímž Česká republika uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, a to pouze v rozsahu, ve kterém nebyla započtena na daňovou povinnost v tuzemsku podle § 38f v bezprostředně předchozím zdaňovacím období. Přitom se musí jednat o nezapočtenou daň z příjmů, které se zahrnují do základu daně.

(14) Jedná-li se o příjem ze závislé činnosti plynoucí poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 3 ze zdrojů na území České republiky (§ 22), z něhož se daň vybírá srážkou sazbou daně podle § 36, postupuje se při stanovení samostatného základu daně podle odstavce 12.

(15) Příjmy ze závislé činnosti zúčtované zaměstnavatelem ve prospěch zaměstnance ve zdaňovacím období a vyplacené zaměstnanci nebo jím obdržené až po 31. lednu po uplynutí tohoto zdaňovacího období, se při zahrnutí do základu daně podle § 5 odst. 4 zvyšují o povinné pojistné, které byl z těchto příjmů v době jejich zúčtování povinen platit zaměstnavatel.

(16) Institucí penzijního pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí poskytovatel finančních služeb oprávněný k provozování penzijního pojištění bez ohledu na jeho právní formu, který je

a) provozován na principu fondového hospodaření,

b) zřízen pro účely poskytování důchodových dávek mimo povinný důchodový systém¹³⁶⁾ na základě smlouvy nebo na základě jinak sjednané účasti na penzijním pojištění a vykonává činnost z toho vyplývající a

c) povolen a provozuje penzijní pojištění v členském státě Evropské unie, Norsku nebo Islandu a podléhá dohledu příslušných orgánů v tomto státě.

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů

§ 24

nadpis vypuštěn

(1) Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy.⁵⁾ Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněny. Pokud poplatník účtuje v souladu se zvláštním právním předpisem²⁰⁾ některé účetní operace kompenzovaně, posuzují se náklady, jejichž uznatelnost je limitována výší příjmů s nimi souvisejících, obdobně jako by byly účtovány odděleně náklady a výnosy.

(2) Výdaji (náklady) podle odstavce 1 jsou také

a) odpisy hmotného majetku (§ 26 až 33),

b) zůstatková cena hmotného majetku (§ 29 odst. 2), s výjimkou uvedenou v písmenu c) a § 25, a to u

1. pěstiteckých celků, trvalých porostů a zvířat podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu, při jejich vyřazení,

2. prodaného nebo zlikvidovaného hmotného majetku, který lze podle tohoto zákona

odpisovat,

3. hmotného majetku předaného povinně bezúplatně podle zvláštních předpisů, snížená o přijaté dotace na jeho pořízení.

Při částečném prodeji nebo zlikvidování hmotného majetku je výdajem (nákladem) poměrná část zůstatkové ceny. Zůstatkovou cenu nebo její část nelze uplatnit v případě, kdy je stavební dílo (dům, budova, stavba) likvidováno zcela nebo zčásti v souvislosti s výstavbou nového stavebního díla nebo jeho technickým zhodnocením. Obdobně se toto ustanovení vztahuje na zůstatkovou cenu hmotného majetku a nehmotného majetku odpisovaného pouze podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾ jehož účetní odpisy jsou výdajem (nákladem) podle písmene v).

c) zůstatková cena hmotného majetku (§ 29 odst. 2) vyřazeného v důsledku škody jen do výše náhrad s výjimkou uvedenou v písmenu l). Obdobně se toto ustanovení vztahuje na zůstatkovou cenu hmotného majetku a nehmotného majetku odpisovaného pouze podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾ jehož účetní odpisy jsou výdajem (nákladem) podle písmene v),

d) členský příspěvek

1. právnické osobě, pokud povinnost členství vyplývá ze zvláštních právních předpisů,
2. právnické osobě, u níž členství je nutnou podmínkou k provozování předmětu podnikání nebo výkonu činnosti,
3. placený zaměstnavatelem za zaměstnance v případě, kdy členství zaměstnance je podmínkou k provozování předmětu podnikání nebo výkonu činnosti zaměstnavatele,
4. organizaci zaměstnavatelů, nebo
5. Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky,

e) pojistné hrazené poplatníkem, pokud souvisí s příjmem, který je předmětem daně a není od daně osvobozen, a dále pojistné hrazené zaměstnavatelem pojišťovně za pojištění rizika placení náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu (snížení odměny) za dobu dočasně pracovní neschopnosti (karantény) podle zvláštního právního předpisu^{47a)},

f) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem podle zvláštních právních předpisů²¹⁾. Toto pojistné a příspěvek jsou u poplatníků, kteří vedou účetnictví, výdajem (nákladem), jen pokud byly zaplacený, a to nejpozději do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období nebo jeho části. Pokud je daňový subjekt povinen podat podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu daňové přiznání v průběhu zdaňovacího období, jsou toto pojistné a příspěvek výdajem (nákladem) pouze tehdy, budou-li zaplacený do termínu pro podání daňového přiznání. Toto pojistné a příspěvek zaplacené po uvedeném termínu jsou výdajem (nákladem) toho zdaňovacího období, ve kterém byly zaplacený, pokud však již neovlivnily základ daně v předchozích zdaňovacích obdobích. Obdobně to platí pro právního nástupce poplatníka zaniklého bez provedení likvidace, pokud toto pojistné a příspěvek zaplatí za poplatníka zaniklého bez provedení likvidace,

g) výdaje (náklady) na provoz vlastního zařízení k ochraně životního prostředí podle zvláštních předpisů,

h) plnění v podobě

1. nájemného podle právních předpisů upravujících účetnictví, s výjimkou nájemného uvedeného v § 25 odst. 1 písm. za); u pachtu obchodního závodu je výdajem pouze část

pachtovného, která převyšuje účetní odpisy,

2. úplaty u finančního leasingu hmotného majetku, který lze podle zákona odpisovat, ve výši a za podmínek uvedených v odstavcích 4, 15 nebo 16; přitom u poplatníků, kteří vedou daňovou evidenci, je tato úplata výdajem jen v poměrné výši připadající ze sjednané doby na příslušné zdaňovací období,

3. úplaty u finančního leasingu movitého hmotného majetku, u kterého vstupní cena nepřevyší částku stanovenou v § 26 odst. 2 písm. a).

Úplatou podle bodů 2 a 3 je u postupníka i jím hrazená částka postupiteli ve výši rozdílu mezi úplatou u finančního leasingu, která byla postupitelem zaplacená, a úplatou u finančního leasingu, která je u postupitele výdajem (nákladem) podle § 24 odst. 6 při postoupení smlouvy o finančním leasingu hmotného majetku,

ch) daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí, pokud byly zaplacený, a to i v případě zaplacení ručitelem, dále ostatní daně a poplatky s výjimkami uvedenými v § 25. Daň z příjmů a daň darovací zaplacená v zahraničí je u poplatníka uvedeného v § 2 odst. 2 a v § 17 odst. 3 výdajem (nákladem) pouze u příjmů, které se zahrnují do základu daně, případně do samostatného základu daně, a to pouze v rozsahu, v němž nebyla započtena na daňovou povinnost v tuzemsku podle § 38f. Tento výdaj (náklad) se uplatní ve zdaňovacím období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, následujícím po zdaňovacím období, nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, jehož se týká zahraniční daň, která nebyla započtena na daňovou povinnost v tuzemsku,

i) rezervy a opravné položky, jejichž způsob tvorby a výši pro daňové účely stanoví zvláštní zákon^{22a)} a odstavec 9 pro případy, kdy pohledávka byla nabyta přeměnou¹³¹⁾ s výjimkou rezerv vytvářených poplatníky v souvislosti s dosahováním příjmů plynoucích jim podle § 10,

j) výdaje (náklady) na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví a zvýšený rozsah doby odpočinku zaměstnanců vynaložené na

1. bezpečnost a ochranu zdraví při práci a hygienické vybavení pracovišť, výdaje (náklady) na pořízení ochranných nápojů lze uplatnit v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy¹²²⁾,

2. pracovnílékařské služby poskytované poskytovatelem těchto služeb v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy²³⁾ a nehrazeném zdravotní pojišťovnou, na lékařské prohlídky a lékařská vyšetření stanovené zvláštními předpisy,

3. provoz vlastních vzdělávacích zařízení nebo výdaje (náklady) spojené s odborným rozvojem zaměstnanců podle jiného právního předpisu¹³²⁾ a rekvalifikací zaměstnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost¹³³⁾, pokud souvisejí s předmětem činnosti zaměstnavatele,

4. provoz vlastního stravovacího zařízení, kromě hodnoty potravin, nebo příspěvky na stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55 % ceny jednoho jídla za jednu směnu¹¹⁰⁾, maximálně však do výše 70 % stravného vymezeného pro zaměstnance v § 6 odst. 7 písm. a) při trvání pracovní cesty 5 až 12 hodin. Příspěvek na stravování lze uplatnit jako výdaj (náklad), pokud přítomnost zaměstnance v práci během této stanovené směny trvá aspoň 3 hodiny. Příspěvek na stravování lze uplatnit jako výdaj (náklad) na další jedno jídlo za zaměstnance, pokud délka jeho směny v úhrnu s povinnou přestávkou v práci, kterou je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci podle zvláštního právního předpisu^{110a)}, bude delší než 11 hodin. Příspěvek nelze uplatnit na stravování za zaměstnance, kterému v průběhu směny vznikl nárok na stravné podle zvláštního právního předpisu^{23b)}. Za stravování ve vlastním stravovacím zařízení se považuje i stravování zabezpečované ve vlastním stravovacím zařízení prostřednictvím jiných subjektů,

5. práva zaměstnanců vyplývající z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak,

k) výdaje (náklady) na pracovní cesty, včetně výdajů (nákladů) na pracovní cestu spolupracujících osob (§ 13) a společníků veřejných obchodních společností a komplementářů komanditních společností, a to maximálně ve výši podle zvláštních předpisů,⁵⁾ pokud není dále stanoveno jinak, přitom

1. na ubytování, na dopravu hromadnými dopravními prostředky, na pohonné hmoty spotřebované silničním motorovým vozidlem zahrnutým v obchodním majetku poplatníka nebo v nájmu (s výjimkou uvedenou v bodě 4) a na nezbytné výdaje spojené s pracovní cestou v prokázané výši,

2. zvýšené stravovací výdaje (stravné)^{5b)} při tuzemských pracovních cestách delších než 12 hodin v kalendářním dnu, zahraniční stravné a kapesné při zahraničních pracovních cestách pro poplatníky s příjmy podle § 7, a to maximálně do výše náhrad vymezených pro zaměstnance v § 6 odst. 7 písm. a). Pravidelným pracovištěm pro poplatníky s příjmy podle § 7 se také rozumí sídlo podnikatele nebo místo výkonu jiné činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti,

3. na dopravu vlastním silničním motorovým vozidlem nezahrnutým do obchodního majetku poplatníka ve výši sazby základní náhrady, a to maximálně do výše sazby základní náhrady vymezené pro zaměstnance v § 6 odst. 7 písm. a), a náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty.⁵⁾ Na dopravu vlastním silničním motorovým vozidlem, které není zahrnuto do obchodního majetku poplatníka, ale v obchodním majetku poplatníka zahrnuto bylo, nebo bylo u poplatníka předmětem finančního leasingu a úplatu u finančního leasingu uplatnil (uplatňuje) jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a u silničního motorového vozidla užívaného na základě smlouvy o výpůjčce nebo smlouvy o výprose ve výši náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty. Pro stanovení výdajů za spotřebované pohonné hmoty lze použít ceny stanovené zvláštním právním předpisem vydaným pro účely poskytování cestovních náhrad zaměstnancům v pracovním poměru^{5c)}, který je účinný v době konání cesty. Použije-li poplatník ceny vyšší, je povinen je doložit doklady o jejich nákupu. U nákladních automobilů a autobusů se použije sazba základní náhrady pro osobní silniční motorová vozidla, a to maximálně do výše sazby základní náhrady vymezené pro zaměstnance v § 6 odst. 7 písm. a),

4. na dopravu silničním motorovým vozidlem zahrnutým do obchodního majetku poplatníka nebo v nájmu v prokázané výši a ve výši náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty⁵⁾ u zahraničních pracovních cest, při kterých výdaje (náklady) na pohonné hmoty nelze prokázat, a to s použitím tuzemských cen pohonných hmot platných v době použití vozidla,

l) škody vzniklé v důsledku živelních pohrom nebo škody způsobené podle potvrzení policie neznámým pachatelem anebo jako zvýšené výdaje v důsledku opatření stanovených zvláštními předpisy,

m) výdaje (náklady) na zabezpečení požární ochrany,²⁴⁾

n) výdaje (náklady) spojené s uchováním výrobních schopností pro zabezpečení obranyschopnosti státu,

o) u poplatníků, kteří vedou daňovou evidenci, pořizovací cena²⁰⁾ u pohledávky nabyté postoupením, a to jen do výše příjmů plynoucích z jejich úhrady dlužníkem nebo postupníkem při jejím následném postoupení,

p) výdaje (náklady), k jejichž úhradě je poplatník povinen podle zvláštních zákonů,

r) hodnota cenného papíru při prodeji zachycená v účetnictví v souladu se zvláštním právním předpisem²⁰⁾ ke dni jeho prodeje, s výjimkou uvedenou v písmenech w) a ze) a s výjimkou cenného papíru, u kterého je příjem z jeho převodu osvobozen podle § 19 odst. 1 písm. ze) nebo podle § 19 odst. 9,

s) u poplatníka, který vede účetnictví

1. jmenovitá hodnota pohledávky při jejím postoupení, a to do výše příjmu plynoucího z jejího postoupení,

2. pořizovací cena²⁰⁾ u pohledávky nabyté postoupením, a to do výše příjmu plynoucího z její úhrady dlužníkem nebo postupníkem při jejím následném postoupení.

Příjmy uvedené v bodech 1 a 2 lze zvýšit o vytvořenou opravnou položku nebo rezervu (její část) podle zvláštního zákona^{22a)} a u pohledávky postoupené před dobou splatnosti o diskont připadající na zbývající dobu do doby splatnosti. Výše diskontu se posuzuje podle úrokové sazby obvyklé při poskytování finančních prostředků s odpovídající dobou splatnosti.

t) do výše příjmů z prodeje jednotlivého majetku

1. vstupní cena hmotného majetku vyloučeného z odpisování,

2. vstupní cena hmotného majetku evidovaného u veřejně prospěšného poplatníka, pokud tento hmotný majetek byl využíván k činnostem, z nichž dosahované příjmy nejsou předmětem daně z příjmů,

3. pořizovací cena, vlastní náklady nebo reprodukční pořizovací cena nehmotného majetku určená podle právního předpisu upravujícího účetnictví, jehož účetní odpisy nejsou výdajem (nákladem) podle písmene v),

4. část hodnoty vyvolané investice při jejím prodeji, která není součástí vstupní ceny hmotného majetku,

5. pořizovací cena pozemku u poplatníka fyzické osoby,

ta) u obchodní korporace cena pozemku nabytého vkladem člena, který je fyzickou osobou, který neměl pozemek zahrnut v obchodním majetku a vklad uskutečnil do 5 let od nabytí pozemku; touto cenou pozemku se rozumí

1. pořizovací cena, která byla zjištěna u člena obchodní korporace, pokud jej nabytí úplatně,

2. cena podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku ke dni nabytí pozemku členem obchodní korporace, pokud jej nabytí bezúplatně,

tb) zůstatková cena technického zhodnocení odpisovaného nájemcem při ukončení nájmu nebo při zrušení souhlasu vlastníka s odpisováním do výše náhrady výdajů (nákladů) vynaložených na toto technické zhodnocení,

u) daň z příjmů fyzických osob zaplacená plátcem za poplatníka z příjmů uvedených v § 10 odst. 1 písm. h) a ch), u nichž se uplatňuje zvláštní sazba daně (§ 36), je-li výhra nebo cena v nepeněžním plnění, a silniční daň zaplacená jedním z manželů, který je zapsán jako držitel motorového vozidla v technickém průkazu, přičemž vozidlo je používáno pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, druhým z manželů, který jako držitel v technickém průkazu zapsán není, a dále silniční daň zaplacená veřejnou obchodní společností za společníky veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společností za komplementáře, kteří pro pracovní cesty používají vlastní vozidlo,

v) účetní odpisy,²⁰⁾ s výjimkou uvedenou v § 25 odst. 1 písm. zg), a to pouze u 1. hmotného majetku,²⁰⁾ který není vymezen pro účely zákona jako hmotný majetek (§ 26 odst. 2 a 3); přitom u tohoto majetku nabytého vkladem člena obchodní korporace s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky, který byl zároveň u fyzické osoby zahrnut v obchodním majetku a u právnické osoby v jejím majetku, nabytého vkladem obce, pokud tento majetek byl ve vlastnictví obce a byl zahrnut v jejím majetku, nabytého přeměnou¹³¹⁾, jsou účetní odpisy výdajem (nákladem) jen do výše zůstatkové ceny²⁰⁾ evidované u vkladatele ke dni vkladu nebo u zanikající nebo rozdělované obchodní korporace ke dni předcházejícímu rozhodný den přeměny bez vlivu ocenění reálnou hodnotou,²⁰⁾

2. nehmotného majetku²⁰⁾, který se neodpisuje podle tohoto zákona (§ 32a) za podmínky, že byl poplatníkem pořízen úplatně nebo ve vlastní režii za účelem obchodování s ním anebo nabyt vkladem, přeměnou nebo bezúplatně. U nehmotného majetku nabytého vkladem jsou účetní odpisy výdajem (nákladem) jen v případě, že byl tento vkládaný nehmotný majetek u člena obchodní korporace s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky pořízen úplatně a zároveň byl u fyzické osoby zahrnut v obchodním majetku a u právnické osoby v jejím majetku; přitom v úhrnu lze u nabyvatele uplatnit účetní odpisy jen do výše zůstatkové ceny²⁰⁾ prokázané u vkladatele ke dni jeho vkladu. U nehmotného majetku nabytého přeměnou jsou účetní odpisy výdajem (nákladem) u nástupnické obchodní korporace jen do výše zůstatkové ceny²⁰⁾ evidované u zanikající nebo rozdělované obchodní korporace ke dni předcházejícímu rozhodný den přeměny bez vlivu ocenění reálnou hodnotou,²⁰⁾ a to za podmínky, že bylo možné uplatňovat odpisy z tohoto nehmotného majetku u zanikající nebo rozdělované obchodní korporace podle tohoto ustanovení. U nehmotného majetku²⁰⁾ vloženého poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 lze u nabyvatele uplatnit v úhrnu účetní odpisy jako výdaje (náklady) jen do výše úhrady prokázané vkladatelem. Toto ustanovení se nevztahuje na kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu nabytého zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a dluhů v rámci přeměn obchodních korporací, a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté dluhy (goodwill),

w) nabývací cena akcie, která není oceňována v souladu se zvláštním právním předpisem²⁰⁾ reálnou hodnotou, nabývací cena podílu na společnosti s ručením omezeným nebo na komanditní společnosti anebo na družstvu, a to jen do výše příjmů z prodeje této akcie nebo tohoto podílu,

x) paušální částky hrazené zaměstnavatelem zaměstnanci podle § 6 odst. 8,

y) u poplatníků, kteří vedou účetnictví, jmenovitá hodnota pohledávky nebo pořizovací cena pohledávky nabyté postoupením, vkladem a při přeměně obchodní korporace,¹³¹⁾ a to za předpokladu, že o pohledávce při jejím vzniku bylo účtováno ve výnosech a takto vzniklý zdanitelný příjem nebyl od daně osvobozen a že lze současně k této pohledávce uplatňovat opravné položky podle písmene i) nebo se jedná o pohledávku, ke které nelze tvořit opravnou položku podle právního předpisu upravujícího tvorbu rezerv a opravných položek pro zjištění základu daně z příjmů pouze proto, že od její splatnosti uplynulo méně než 18 měsíců a u pohledávek nabytých postoupením i v případě, že se jedná o pohledávku se jmenovitou hodnotou v okamžiku vzniku vyšší než 200 000 Kč, ohledně které nebylo zahájeno rozhodčí řízení, soudní řízení nebo správní řízení, za dlužníkem,

1. u něhož soud zrušil konkurs²⁶ⁱ⁾ proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující, a pohledávka byla poplatníkem přihlášena u insolvenčního soudu a měla být vypořádána z majetkové podstaty,

2. který je v úpadku nebo jemuž úpadek hrozí²⁶ⁱ⁾ na základě výsledků insolvenčního řízení,

3. který zemřel, a pohledávka nemohla být uspokojena ani vymáháním na dědicích dlužníka,
4. který byl právnickou osobou a zanikl bez právního nástupce a věřitel nebyl s původním dlužníkem spojenou osobou (§ 23 odst. 7),
5. na jehož majetek, ke kterému se daná pohledávka váže, je uplatňována veřejná dražba,^{26j)} a to na základě výsledků této dražby,
6. jehož majetek, ke kterému se daná pohledávka váže, je postižen exekucí,^{26k)} a to na základě výsledků provedení této exekuce.

Obdobně to platí pro pohledávku nebo její část, a to do výše kryté použitím rezervy nebo opravné položky vytvořené podle zvláštního zákona,^{22a)} nebo která vznikla podle zákona č. 499/1990 Sb., o přepočtu devizových aktiv a pasiv v oblasti zahraničních pohledávek a závazků organizací v souvislosti s kursovými opatřeními. Neuhrazenou část pohledávky za dlužníkem se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, která byla předmětem přepočtu podle zákona č. 499/1990 Sb., vznikla do konce roku 1990 a u níž termín splatnosti nastal do konce roku 1994, sníženou o uplatněný odpis pohledávky,^{22b)} lze uplatnit jako výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů buď jednorázově, nebo postupně s výjimkou pohledávek, které byly nabyty postoupením nebo vkladem.

Neuhrazenou část pohledávky za dlužníkem se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, která nebyla předmětem přepočtu podle zákona č. 499/1990 Sb., nebo nepodléhala ustanovení tohoto odstavce, avšak podléhala režimu financování vývozu v rámci dokončení pohledávek na vládní úvěry podle přílohy č. 2 usnesení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 192/1991 lze uplatnit jako výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů buď jednorázově, nebo postupně, s výjimkou pohledávek, které byly nabyty postoupením nebo vkladem. Toto ustanovení se nepoužije, pokud účetní hodnota pohledávky nebo pořizovací cena pohledávky nabyté postoupením byla již odepsána na vrub výsledku hospodaření. U poplatníků, kteří přešli z vedení daňové evidence na vedení účetnictví, se postupuje obdobně,

z) majetek, s výjimkou hmotného majetku podle § 26 odst. 2, dále poskytnuté služby a zásoby, pokud jsou vydány jako plnění restitučních nároků nebo majetkových podílů na transformaci družstev podle zvláštních předpisů,²⁾ vypořádacího podílu na majetku družstva nebo likvidačního zůstatku v případě likvidace družstva a použity k podnikání. Pro stanovení základu daně se výdaje uplatní v hodnotě, ve které byl majetek nebo zásoba vydána nebo služba poskytnuta,

za) náhrada za uvolnění bytu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor, poskytnutá jejím vlastníkem, pokud začne být vlastníkem do 2 let od uvolnění využívána pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, nebo nájem a bude takto využívána nejméně po dobu 2 let; za porušení podmínek se nepovažuje prodej jednotky,

zb) výdaje (náklady) na dokončenou nástavbu, přístavbu a stavební úpravy, rekonstrukci a modernizaci jednotlivého majetku, které nejsou technickým zhodnocením podle § 33 odst. 1,

zc) výdaje (náklady), které nejsou podle § 25 výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to jen do výše příjmů (výnosů) s nimi přímo souvisejících za podmínky, že tyto příjmy (výnosy) ovlivnily výsledek hospodaření ve stejném zdaňovacím období nebo ve zdaňovacích obdobích předcházejících. Obdobně postupují poplatníci uvedení v § 2, kteří nevedou účetnictví,

zd) výdaje (náklady) na pořízení karet, jejichž vlastnictví zakládá nárok na slevy z cen zboží a služeb souvisejících s předmětem činnosti poplatníka, případně je spojené s reklamou jeho činnosti, a to u fyzických osob s příjmy podle § 7 a u poplatníků uvedených v § 17. Pokud jsou tyto karty použitelné i pro osobní potřebu poplatníka, popř. jiných osob nebo pro

poskytování slev na výdaje (náklady) uvedené v § 25, lze uplatnit výdaje (náklady) na pořízení karty pouze v poloviční výši,

ze) pořizovací cena směnky při prodeji, o níž je účtováno podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ jako o cenném papíru, zachycená v účetnictví v souladu se zvláštním právním předpisem²⁰⁾ ke dni jejího prodeje, a to jen do výše příjmů z jejího prodeje,

zf) výdaje (náklady) vynaložené po 1. lednu 1997 na restaurování uměleckého díla, a to jen do výše příjmu z jeho prodeje, sníženého o pořizovací cenu tohoto uměleckého díla,

zg) výdaje (náklady) vzniklé v důsledku prokazatelně provedené likvidace zásob materiálu, zboží, nedokončené výroby, polotovarů a hotových výrobků; u léků, léčiv či potravinářských výrobků pouze, pokud je nelze dle zvláštních právních předpisů uvádět dále do oběhu¹²⁸⁾. K prokázání likvidace je poplatník povinen vypracovat protokol, kde uvede důvody likvidace, způsob, čas a místo provedení likvidace, specifikaci předmětů likvidace a způsob naložení se zlikvidovanými předměty, a dále uvede pracovníky zodpovědné za provedení likvidace,

zh) náhrady cestovních výdajů do výše stanovené zvláštním právním předpisem⁵⁾,

zi) smluvní pokuty, úroky z prodlení, poplatky z prodlení, penále a jiné sankce ze závazkových vztahů, jen pokud byly zaplacený; a dále úroky ze zápůjček a úroky z úvěrů v případě, kdy věřitelem je poplatník uvedený v § 2, který nevede účetnictví, jen pokud byly zaplacený,

zj) vstupní cena etiketovacího zařízení pro povinné značení lihu podle zvláštního právního předpisu, pokud se výrobce nebo dovozce lihu nerozhodne etiketovací zařízení odpisovat podle § 26 až 33,

zk) výdaje na civilní ochranu vynaložené se souhlasem nebo na pokyn orgánu krizového řízení,

zl) výdaje (náklady) hrazené uživatelem hmotného majetku, které podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ tvoří součást ocenění hmotného majetku, který je předmětem finančního leasingu, pokud v úhrnu se sjednanou kupní cenou ve smlouvě nepřevýší u movitého majetku částku uvedenou v § 26 odst. 3 písm. c),

zm) odvod do státního rozpočtu z titulu plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením podle zvláštního právního předpisu,⁸⁰⁾

zn) výdaje na pořízení nehmotného majetku²⁰⁾ nebo jeho technického zhodnocení u poplatníků s příjmy podle § 7 nebo § 9, pokud nevedou účetnictví,

zo) výdaje (náklady) vynaložené poplatníkem s příjmy podle § 7 na uhrazení úhrad za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání^{82a)}, které souvisí s podnikatelskou nebo jinou samostatně výdělečnou činností poplatníka, nejvýše však 10 000 Kč. U poplatníka, který je osobou se zdravotním postižením, lze za zdaňovací období odečíst až 13 000 Kč, a u poplatníka, který je osobou s těžším zdravotním postižením, až 15 000 Kč,

zp) výdaje (náklady) vynaložené v rámci pomoci poskytnuté formou nepeněžního plnění v

souvislosti s odstraňováním následků živelních pohrom, ke kterým došlo na území členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu. Tyto výdaje (náklady) nelze současně uplatnit jako nezdanitelnou část podle § 15 odst. 1 nebo položku snižující základ daně podle § 20 odst. 8,

zr) u veřejně prospěšných poplatníků výdaje (náklady) na tvorbu fondu kulturních a sociálních potřeb podle zvláštního právního předpisu^{6a)} a u poplatníků, kteří jsou veřejnou vysokou školou nebo veřejnou výzkumnou institucí podle zvláštního právního předpisu, výdaje (náklady) na tvorbu sociálního fondu, a to až do výše 1 % úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za zdaňovací období, v jakém lze mzdu zaměstnance uplatnit jako výdaj související s dosažením, zajištěním a udržením zdanitelných příjmů; u poplatníků, kteří jsou veřejnou vysokou školou nebo veřejnou výzkumnou institucí, též výdaje (náklady) na tvorbu fondu účelově určených prostředků, u poplatníků, kteří jsou veřejnou vysokou školou, též výdaje (náklady) na tvorbu fondu provozních prostředků, a u poplatníků, kteří jsou vysokou školou, též výdaje (náklady) na tvorbu stipendijního fondu,

zs) náklady exekuce podle zvláštního právního předpisu^{26k)} hrazené věřitelem,

zt) paušální výdaj na dopravu silničním motorovým vozidlem^{3d)} (dále jen „paušální výdaj na dopravu“), pokud nebyl uplatněn výdaj na dopravu silničním motorovým vozidlem podle písmene k) tohoto odstavce, ve výši 5 000 Kč na jedno silniční motorové vozidlo za každý celý kalendářní měsíc zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání, ve kterém poplatník využíval příslušné silniční motorové vozidlo k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů a současně toto silniční motorové vozidlo nepřenechal ani po část příslušného kalendářního měsíce k užívání jiné osobě. Za přenechání silničního motorového vozidla k užívání jiné osobě se nepovažuje uskutečnění pracovní cesty silničním motorovým vozidlem spolupracující osobou nebo zaměstnancem, který silniční motorové vozidlo nevyužívá i pro soukromé účely. Používá-li poplatník některé silniční motorové vozidlo, u něhož uplatňuje paušální výdaj na dopravu, pouze zčásti k dosažení, zajištění a udržení zdanitelného příjmu, lze na takové silniční motorové vozidlo uplatnit pouze část paušálního výdaje na dopravu stanoveného dle předchozí věty ve výši 80 % této částky (dále jen „krácený paušální výdaj na dopravu“). Pokud poplatník u některého vozidla uplatní v souladu s předchozí větou krácený paušální výdaj na dopravu, potom pro účely tohoto zákona platí, že ostatní vozidla, u nichž poplatník v souladu s tímto ustanovením uplatní paušální výdaje na dopravu, užívá výlučně k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Pro účely tohoto zákona se má za to, že poplatník užívá silniční motorové vozidlo, u kterého uplatňuje paušální výdaj na dopravu, výlučně k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů, pokud tak prohlásí, není-li prokázáno jinak. Paušální výdaj na dopravu možno uplatnit nejvýše za 3 vlastní silniční motorová vozidla zahrnutá nebo nezahrnutá do obchodního majetku nebo v nájmu za zdaňovací období nebo období, za které se podává daňové přiznání. V průběhu zdaňovacího období nelze měnit způsob uplatnění paušálního výdaje na dopravu na způsob uplatnění výdajů podle písmene k) a naopak. V měsíci pořízení nebo vyřazení silničního motorového vozidla lze uplatnit poměrnou část paušálního výdaje na dopravu. Využívá-li k dosažení, zajištění a udržení příjmů silniční motorové vozidlo, které je ve společném jmění manželů nebo ve spoluvlastnictví, více poplatníků, mohou si v úhrnu uplatnit paušální výdaj na dopravu nejvýše 5 000 Kč. Paušální výdaj na dopravu nemohou uplatnit veřejně prospěšní poplatníci s výjimkou poplatníků, kteří jsou veřejnou vysokou školou, veřejnou výzkumnou institucí, poskytovatelem zdravotních služeb, obecně prospěšnou společností nebo ústavem,

zu) motivační příspěvek poskytnutý na základě smluvního vztahu žákovi nebo studentovi

připravujícím se pro poplatníka na výkon profese, a to do výše 5 000 Kč měsíčně, v případě studenta vysoké školy do výše 10 000 Kč měsíčně; motivačním příspěvkem se pro účely tohoto zákona rozumí stipendium, příspěvek na stravování, ubytování, vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních související s budoucím výkonem profese, jízdné v prostředcích hromadné dopravy do místa vzdělávání a na pořízení osobních ochranných prostředků a pomůcek poskytovaných nad rámec zvláštních právních předpisů,

zv) jmenovitá hodnota pohledávky z úvěru pojištěné u pojistitele se sídlem na území členského státu Evropské unie, která nikdy nevstoupila do základu pro výpočet limitu tvorby bankovních opravných položek podle jiného právního předpisu^{22a)} a ke které banka¹⁰⁹⁾ nikdy netvořila opravnou položku podle jiného právního předpisu^{22a)}, a to do výše přijatého pojistného plnění; pohledávkou z úvěru se pro účely tohoto ustanovení rozumí pohledávka z titulu

1. jistiny a úroku z úvěru poskytnutého bankou,
2. plnění z bankovní záruky poskytnutého bankou za nebankovním subjektem–,

zw) výdaje (náklady) v podobě

- 1. výdajů na provoz vlastního zařízení péče o děti předškolního věku, nebo**
- 2. příspěvku na provoz zařízení péče o děti předškolního věku zajišťovaný jinými subjekty pro děti vlastních zaměstnanců.**

(3) U poplatníků, u nichž zdanění podléhají pouze příjmy z podnikatelské nebo jinak vymezené činnosti, a u veřejně prospěšných poplatníků se jako výdaje (náklady) uznávají pouze výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, které jsou předmětem daně.

(4) Úplata u finančního leasingu hmotného majetku, který lze podle tohoto zákona odpisovat, se uznává jako výdaj (náklad) za podmínky, že

a) doba finančního leasingu hmotného movitého majetku činí alespoň minimální dobu odpisování uvedenou v § 30 odst. 1; u hmotného movitého majetku zařazeného v odpisové skupině 2 nebo 3 podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu lze dobu finančního leasingu zkrátit až o 6 měsíců. U nemovitých věcí musí doba finančního leasingu trvat nejméně 30 let. Doba finančního leasingu se počítá ode dne, kdy byla věc uživateli přenechána ve stavu způsobilém obvyklému užívání, a

b) po ukončení finančního leasingu není kupní cena vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět finančního leasingu měl při rovnoměrném odpisování podle § 31 odst. 1 písm. a) tohoto zákona k datu převodu vlastnického práva, a

c) po ukončení finančního leasingu hmotného majetku zahrne poplatník uvedený v § 2 převedený majetek do svého obchodního majetku.

Pokud by ke dni převodu vlastnického práva užívaná věc byla při rovnoměrném odpisování (§ 31) již odepsána ve výši 100 % vstupní ceny, neplatí podmínka uvedená v písmenu b). Při změně doby odpisování (§ 30) se pro účely stanovení minimální doby trvání finančního leasingu hmotného majetku podle písmene a) a výše kupní ceny podle písmene b) použije doba odpisování platná v době uzavření smlouvy. Je-li sjednaná doba finančního leasingu kratší, než je stanoveno v písmeni a), uznává se úplata při splnění ostatních podmínek, stanovených v tomto odstavci, jako výdaj (náklad) u uživatele jen, pokud je kupní

cena stanovena podle § 24 odst. 5 písm. a).

(5) Prodává-li se majetek, který byl předmětem nájmu nebo finančního leasingu a který nespĺňuje podmínky podle odstavce 4, po jejich ukončení nájemci nebo uživateli, uznává se nájemné nebo úplata do výdajů (nákladů) pouze za podmínky, že kupní cena

a) hmotného majetku, který lze odpisovat podle tohoto zákona, nebude nižší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným způsobem podle § 31 odst. 1 písm. a) ze vstupní ceny evidované u vlastníka nebo pronajímatele za dobu, po kterou mohl být tento majetek odpisován; přitom při výpočtu zůstatkové ceny osobního automobilu se vždy vychází ze vstupní ceny včetně daně z přidané hodnoty. Je-li vlastníkem nebo pronajímatelem poplatník, který u pronajímaného hmotného majetku pokračoval v odpisování podle § 30 odst. 10, stanoví se zůstatková cena, jako by ke změně v osobě vlastníka nebo pronajímatele nedošlo,

b) pozemku nebude nižší než cena určená podle zvláštního právního předpisu,^{1a)} platná ke dni nabytí pozemku. Je-li mezi nájemcem a pronajímatelem sjednána dohoda o budoucí koupi pozemku v souvislosti se smlouvou o finančním leasingu stavebního díla umístěného na tomto pozemku, uznává se nájemné do výdajů (nákladů) za podmínky, že bude kupní cena pozemku vyšší než cena určená podle zvláštního právního předpisu^{1a)} ke dni prokazatelného sjednání dohody o budoucí koupi pozemku,

c) hmotného majetku vyloučeného z odpisování (§ 27) nebude nižší než cena určená podle zvláštního právního předpisu,^{1a)} platná ke dni sjednání kupní smlouvy,

d) hmotného majetku odpisovaného podle § 30b nebude nižší než zůstatková cena stanovena podle § 30b ze vstupní ceny evidované u vlastníka nebo pronajímatele za dobu, po kterou byl tento majetek odpisován; je-li vlastníkem nebo pronajímatelem poplatník, který u tohoto majetku pokračoval v odpisování podle § 30 odst. 10, stanoví se zůstatková cena, jako by ke změně v osobě vlastníka nebo pronajímatele nedošlo.

(6) Je-li předčasně ukončen finanční leasing, je výdajem k dosažení, zajištění a udržení příjmů pouze poměrná část úplaty, která je výdajem (nákladem) podle odstavce 4 nebo 15, připadající ze sjednané doby finančního leasingu na skutečnou dobu finančního leasingu nebo skutečně zaplacená úplata, je-li nižší než poměrná část úplaty, která je výdajem (nákladem) podle odstavce 4, připadající na skutečnou dobu finančního leasingu.

(7) Nabývací cenou se v případě podílů v obchodní korporaci pro účely tohoto zákona rozumí

a) hodnota splaceného peněžitého vkladu člena obchodní korporace,

b) hodnota nepeněžitého vkladu člena obchodní korporace. Hodnota tohoto vkladu se stanoví u člena obchodní korporace, který je

1. poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 2, obdobně jako hodnota nepeněžitého příjmu v době provedení vkladu (§ 3 odst. 3). Hmotný majetek a nehmotný majetek, který byl zahrnut v obchodním majetku poplatníka, se ocení zůstatkovou cenou (§ 29 odst. 2) a ostatní majetek pořizovací cenou, je-li pořizen úplatně, vlastními náklady, je-li pořizen ve vlastní režii, nebo cenou určenou podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí u majetku nabytého bezúplatně. Je-li vkladem majetek, který nebyl zahrnut do obchodního majetku poplatníka a byl pořizen nebo nabyt v době kratší než 5 let před splacením tohoto

vkladu do obchodní korporace, ocení se pořizovací cenou,²⁰⁾ je-li pořízen úplatně, vlastními náklady,²⁰⁾ je-li pořízen nebo vyroben ve vlastní režii, a při nabytí majetku bezúplatně cenou stanovenou podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí,^{26b)} přitom u nemovitostí se nabývací cena zvyšuje o náklady prokazatelně vynaložené na jejich opravy a technické zhodnocení před splacením vkladu,

2. poplatníkem uvedeným v § 17 odst. 3, ve výši zůstatkové ceny (§ 29 odst. 2) vkládaného hmotného majetku a nehmotného majetku a dále ve výši účetní hodnoty²⁰⁾ ostatního vkládaného majetku,

3. poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 3 a v § 17 odst. 4, ve výši přepočtené zahraniční ceny,

c) pořizovací cena²⁰⁾ majetkové účasti v případě nabytí podílu koupí nebo cena určená podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí v případě nabytí podílu bezúplatně.

Nabývací cena podílu na obchodní korporaci se nemění při změně právní formy obchodní korporace a při fúzi, převodu jmění na společníka nebo rozdělení obchodní korporace¹³¹⁾. Nabývací cena podílu na akciové společnosti se nemění, nemění-li se hodnota vkladu společníka a dochází pouze k výměně jedné akcie za jednu jinou akcii nebo k výměně jedné akcie za více akcií anebo více akcií za jednu akcii; přitom je-li výměnou získán vyšší nebo nižší počet akcií, je nabývací cenou jedné akcie poměrný díl nabývací ceny původní akcie nebo součet nabývacích cen původních akcií. Obdobně to platí pro výměnu jednoho druhu cenného papíru (například zatímního listu, vyměnitelného dluhopisu, prioritního dluhopisu) za akcie, nemění-li se hodnota vkladu společníka. Nabývací cenu podílu na obchodní korporaci lze zvýšit o výdaje (náklady) přímo související s držbou podílu v obchodní korporaci, pokud poplatník prokáže, že podle § 25 odst. 1 písm. zk) nebyly uznány jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů. U člena obchodní korporace, který je plátcem daně z přidané hodnoty, lze nabývací cenu podílu na obchodní korporaci, není-li tato obchodní korporace plátcem daně z přidané hodnoty, zvýšit o částku odvedené daně z přidané hodnoty vztahující se k vloženému majetku. Nabývací cena se u poplatníků uvedených v § 17 snižuje o rozdíl mezi oceněním nepeněžitěho vkladu a výší vkladu vyplácený obchodní korporací jejímu členu nebo o část tohoto rozdílu, a dále o doplatek na dorovnání nebo dorovnání v penězích, na který vznikne poplatníkovi nárok podle zvláštního právního předpisu,¹³¹⁾ pokud byl tento doplatek na dorovnání nebo dorovnání v penězích zaúčtován v rozvaze. Nabývací cena nedosahuje záporných hodnot. Vkladem se pro účely tohoto zákona rozumí vklad do základního kapitálu včetně jiného plnění ve prospěch vlastního kapitálu. Nabývací cena podílu na obchodní korporaci se dále snižuje o příjmy plynoucí členovi obchodní korporace při snížení základního kapitálu, s výjimkou příjmů podléhajících zvláštní sazbě daně podle § 36 odst. 1 písm. b) bodu 3 nebo § 36 odst. 2 a u společníka společnosti s ručením omezeným i o vrácený příplatek vložený společníkem mimo základní kapitál.

(8) Při prodeji obchodního závodu se nepoužijí ustanovení odstavce 2, která omezují uplatnění výdajů (nákladů) výší souvisejících příjmů u jednotlivě prodávaných majetků.

(9) U pohledávky nabyté při přeměně¹³¹⁾, nebyla-li nikdy součástí podrozvahových účtů zanikající nebo rozdělované obchodní korporace, pokračuje nástupnická obchodní korporace v odpisu pohledávky^{22b)} nebo v tvorbě opravné položky,^{22a)} jako by ke změně v osobě věřitele nedošlo, a to maximálně do výše, v jaké by mohla uplatnit odpis nebo tvorbu opravné položky zanikající nebo rozdělovaná obchodní korporace.

(10) Za živelní pohromu se pro účely tohoto zákona považují nezaviněný požár a

výbuch, blesk, vichřice s rychlostí větru nad 75 km/h, povodeň, záplava, krupobití, sesouvání půdy, sesuny půdy a skalní zřícení, pokud k nim nedošlo v souvislosti s průmyslovým nebo stavebním provozem, sesouvání nebo zřícení lavin a zemětřesení dosahující alespoň 4. stupně mezinárodní stupnice udávající makroseismické účinky zemětřesení. Výše škody musí být doložena posudkem pojišťovny, a to i v případě, že poplatník není pojištěn, nebo posudkem soudního znalce.

(11) Při prodeji majetku, který se neodpisuje podle tohoto zákona ani podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾, nebo obdobného právního předpisu v zahraničí a byl nabyt vkladem, při přeměně, při převodu obchodního závodu podle § 23a, při fúzi obchodních společností nebo při rozdělení obchodní společnosti podle § 23c, lze související výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatnit jen do výše jeho hodnoty evidované v účetnictví u vkladatele, u zanikající, u rozdělované nebo u převádějící obchodní korporace před oceněním tohoto majetku reálnou hodnotou. Hodnotu majetku evidovanou v účetnictví u vkladatele, u zanikající, u rozdělované nebo u převádějící obchodní korporace lze zvýšit o případné opravné položky vytvořené k uvedenému majetku, jejichž tvorba nebyla u vkladatele, u zanikající, u rozdělované nebo u převádějící obchodní korporace pro daňové účely výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, není-li stanoveno v tomto zákoně jinak. Obdobně se postupuje při vyřazení majetku z důvodu spotřeby. Takto stanovený výdaj (náklad) se použije i při následné přeměně,¹³¹⁾ převodu obchodního závodu podle § 23a nebo fúzi obchodních společností nebo rozdělení obchodní společnosti.

(12) Při prodeji obchodního závodu poplatníkem, který nevede účetnictví, pokud neuplatňuje výdaje podle § 7 odst. 7, je výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů

- a) součet zůstatkových cen hmotného majetku,
- b) součet zůstatkových cen nehmotného majetku evidovaného v majetku poplatníka do 31. prosince 2000, který může být odpisován,
- c) hodnota peněžních prostředků a cenin,
- d) hodnota finančního majetku,
- e) vstupní cena hmotného majetku vyloučeného z odpisování,
- f) pořizovací cena pozemku,
- g) hodnota pohledávky, jejíž úhrada by nebyla zdanitelným příjmem,
- h) úplata u finančního leasingu hmotného majetku zaplacená uživatelem, která převyšuje poměrnou část úplaty uznané jako daňový výdaj podle odstavce 2 písm. h), přechází-li smlouva o finančním leasingu na kupujícího,
- i) hodnota dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem.

(13) Jedná-li se o plátce daně z přidané hodnoty, rozumí se pro účely odstavce 12 hodnotou dluhů hodnota bez daně z přidané hodnoty, byl-li uplatněn odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu. U pohledávek, jejichž úhrada by byla zdanitelným příjmem, je výdajem daň z přidané hodnoty, byla-li splněna daňová povinnost na výstupu.

(14) Úhrn pořizovacích cen pohledávek nebo jejich částí, které nelze uznat jako výdaj (náklad) podle ostatních ustanovení tohoto zákona, je možné u poplatníků, jejichž hlavním předmětem činnosti je nákup, prodej a vymáhání pohledávek, uznat jako daňový výdaj (náklad) až do výše úhrnu zisků z jiných pohledávek v rámci stejného souboru pohledávek v daném zdaňovacím období. Ziskem z pohledávky v daném zdaňovacím období se pro účely tohoto ustanovení rozumí úhrn příjmů plynoucích v daném zdaňovacím období z úhrad pohledávky dlužníkem nebo postupníkem při následném postoupení pohledávky zvýšený o vytvořenou opravnou položku nebo rezervu (její část) podle zvláštního zákona^{22a)} ve výši převyšující pořizovací cenu²⁰⁾ pohledávky sníženou o částky úhrad pohledávky dlužníkem plynoucí v předchozích zdaňovacích obdobích a o části pořizovací ceny pohledávky odepsané v předchozích zdaňovacích obdobích. Pro účely výpočtu zisku z pohledávky nelze pořizovací cenu pohledávky snížit o částku vyšší, než je pořizovací cena pohledávky. Pokud celkový úhrn pořizovacích cen nebo jejich částí, které nelze uznat jako výdaj (náklad) podle ustanovení tohoto zákona, je za zdaňovací období vyšší než celkový úhrn zisků z jiných pohledávek v rámci stejného souboru pohledávek, lze tento rozdíl u poplatníků, jejichž hlavním předmětem činnosti je nákup, prodej a vymáhání pohledávek, uplatnit jako výdaj (náklad) nejdéle ve 3 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích nebo obdobích, za něž je podáváno daňové přiznání, a to v jednotlivých obdobích maximálně ve výši částky, o kterou úhrn zisků z pohledávek v rámci tohoto stejného souboru pohledávek převýší úhrn pořizovacích cen pohledávek nebo jejich částí, které nelze uznat jako výdaj (náklad) podle ustanovení tohoto zákona. Za poplatníky, jejichž hlavním předmětem činnosti je nákup, prodej a vymáhání pohledávek, se pro účely tohoto zákona považují poplatníci, u nichž alespoň 80 % veškerých příjmů (výnosů) tvoří příjmy (výnosy) plynoucí v souvislosti s nákupem, prodejem, držbou a vymáháním nakoupených pohledávek. Souborem pohledávek se pro účely tohoto ustanovení rozumí soubor pohledávek nakoupený poplatníkem od jedné osoby v jednom zdaňovacím období. Toto ustanovení se použije obdobně pro období, za něž je podáváno daňové přiznání.

(15) Úplata u finančního leasingu hmotného majetku odpisovaného podle § 30a se uznává jako výdaj (náklad) podle odstavce 1 za podmínky, že

a) doba finančního leasingu u hmotného majetku odpisovaného vlastníkem podle § 30a odst. 1 trvá nejméně 12 měsíců a u hmotného majetku odpisovaného podle § 30a odst. 2 trvá doba finančního leasingu nejméně 24 měsíců; doba finančního leasingu se počítá ode dne, kdy byla věc uživateli přenechána ve stavu způsobilém obvyklému užívání,

b) po ukončení finančního leasingu hmotného majetku zahrne poplatník uvedený v § 2 převedený majetek do svého obchodního majetku.

(16) Úplata u finančního leasingu hmotného majetku odpisovaného podle § 30b se uznává jako výdaj (náklad) podle odstavce 1 za podmínky, že

a) doba finančního leasingu u hmotného majetku odpisovaného vlastníkem podle § 30b odst. 1 trvá nejméně 240 měsíců; doba nájmu se počítá ode dne, kdy byla věc uživateli přenechána ve stavu způsobilém obvyklému užívání,

b) po ukončení finančního leasingu hmotného majetku zahrne poplatník uvedený v § 2 převedený majetek do svého obchodního majetku.

§ 25

(1) Za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat zejména

a) výdaje (náklady) na pořízení hmotného majetku²⁰⁾ a nehmotného majetku,²⁰⁾ s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2, včetně splátek a úroků z úvěrů a zápůjček spojených s jejich pořízením, jsou-li součástí jejich ocenění,²⁰⁾

b) výdaje na zvýšení základního kapitálu včetně splácení zápůjček,

c) pořizovací cenu²⁰⁾ cenného papíru s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. r), w) a ze) a dále s výjimkou opčních listů při uplatnění přednostního práva,

d) pojistné hrazené za člena statutárního orgánu a dalšího orgánu právnické osoby a za jednatele společnosti s ručením omezeným z titulu odpovědnosti za škodu způsobenou společností při výkonu funkce,

e) vyplácené podíly na zisku,

f) penále, úroky z prodlení a pokuty s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. zi), přirážky k pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a k pojistnému na veřejné zdravotní pojištění,²¹⁾ a náklady spojené s trestem uveřejnění rozsudku podle zvláštního právního předpisu,

g) pojistné na důchodové spoření, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené veřejnou obchodní společností za společníky této obchodní společnosti, komanditní společností za komplementáře, poplatníkem majícím příjmy ze samostatné činnosti, poplatníkem majícím příjmy z nájmu a pojistné hrazené osobami samostatně výdělečně činnými, které nejsou nemocensky pojištěny a pojistí se na denní dávku při dočasné pracovní neschopnosti u soukromé pojišťovny^{21a)}, s výjimkou uvedenou v § 24,

h) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci ve formě

1. příspěvku na kulturní pořady, zájezdy a sportovní akce,

2. možnosti používat rekreační, zdravotnická a vzdělávací zařízení, ~~předškolní zařízení~~, závodní knihovny, tělovýchovná a sportovní zařízení, s výjimkou zařízení uvedených v § 24 odst. 2 písm. j) bodech 1 až 3,

i) výdaje (náklady) vynaložené na příjmy, které nejsou předmětem daně, na příjmy od daně osvobozené nebo nezahrnované do základu daně a u poplatníků uvedených v § 2 odst. 2 rovněž výdaje (náklady) vynaložené na příjmy vyňaté podle mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění, převyšující tyto příjmy; obdobně to platí pro výdaje (náklady) hrazené z prostředků, jejichž zdrojem byl u poplatníka daně z příjmů právnických osob bezúplatný příjem od daně osvobozený nebo příjem, který nebyl předmětem daně; toto ustanovení se u veřejně prospěšných poplatníků nepoužije pro výdaje vynaložené na úrokové příjmy, které podléhají zvláštní sazbě daně; obdobně to platí pro použití prostředků z kapitálového

dovybavení,

j) výdaje nad limity stanovené tímto zákonem nebo zvláštními předpisy,^{5),23)}

k) výdaje (náklady) převyšující příjmy v zařízeních k uspokojování potřeb zaměstnanců nebo jiných osob s výjimkou § 24 odst. 2 písm. j) body 1 až 3, **písm. zw)** a s výjimkou výdajů (nákladů) na přechodné ubytování zaměstnanců, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytované jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce, pokud obec přechodného ubytování není shodná s obcí, kde má zaměstnanec bydliště, přičemž výdaje (náklady) i příjmy se posuzují za každé zařízení k uspokojování potřeb zaměstnanců nebo jiných osob, samostatně,

l) tvorbu rezervních a ostatních účelových fondů, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak, s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. zr),

m) plnění ve prospěch vlastního kapitálu s výjimkou uvedenou v § 10 odst. 6 a § 24 odst. 2 písm. r) a w), převod zisku na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy, úhrada ztráty řízené osobě na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy a dále vyrovnání poskytované mimo stojícím společníkům na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy a členský příspěvek poskytnutý evropskému hospodářskému zájmovému sdružení se sídlem na území České republiky^{25a)},

n) manka a škody přesahující náhrady s výjimkou uvedenou v § 24,

o) zůstatkovou cenu (§ 29 odst. 2) hmotného majetku a nehmotného majetku vyřazeného v důsledku darování nebo bezúplatného převodu, ke kterému není poplatník povinen podle zvláštního právního předpisu. Toto se vztahuje i na hmotný majetek a nehmotný majetek odpisovaný pouze podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾

p) technické zhodnocení (§ 33),

r) daně zaplacené za jiného poplatníka s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. ch) a u),

s) daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob a obdobné daně zaplacené v zahraničí s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. ch) a dále odloženou daň podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾,

t) výdaje na reprezentaci, kterými jsou zejména výdaje na pohoštění, občerstvení a bezúplatná plnění; za bezúplatné plnění se nepovažuje reklamní nebo propagační předmět, který je opatřen jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto předmětu nebo názvem propagovaného zboží nebo služby, jehož hodnota bez daně z přidané hodnoty nepřesahuje 500 Kč a který není s výjimkou tichého vína předmětem spotřební daně,

u) výdaje na osobní potřebu poplatníka; včetně výdajů vynaložených na opravu, údržbu nebo technické zhodnocení majetku sloužícího k činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti), který poplatník uvedený v § 2 nezařadí do obchodního majetku podle § 4 odst. 4,

v) tvorbu opravných položek na vrub nákladů,²⁰⁾ s výjimkou uvedenou v § 24,

w) finanční výdaje (náklady), kterými se pro účely tohoto zákona rozumí úroky z úvěrových

finančních nástrojů a související výdaje (náklady), včetně výdajů (nákladů) na obstarání, zpracování úvěrů, poplatků za záruky, pokud je věřitel osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi (§ 23 odst. 7), a to ve výši finančních výdajů (nákladů) z částky, o kterou úhrn úvěrových finančních nástrojů od spojených osob v průběhu zdaňovacího období nebo období, za něž se podává daňové přiznání, přesahuje šestinásobek výše vlastního kapitálu, je-li příjemcem úvěrového finančního nástroje banka nebo pojišťovna, nebo čtyřnásobek výše vlastního kapitálu u ostatních příjemců úvěrových finančních nástrojů. V případě, že podmínkou pro poskytnutí úvěrového finančního nástroje dlužníkovi věřitelem je poskytnutí přímo souvisejícího úvěru, zápůjčky nebo vkladu tomuto věřiteli osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi, považuje se pro účely tohoto ustanovení a vzhledem k tomuto úvěrovému finančnímu nástroji věřitel za osobu spojenou ve vztahu k dlužníkovi,

x) výdaje (náklady) na spotřebované pohonné hmoty a parkovné při pracovní cestě vynaložené v souvislosti s užíváním silničního motorového vozidla, u kterého poplatník uplatní paušální výdaj na dopravu, a 20 % ostatních výdajů (nákladů) s výjimkou odpisů vynaložených v souvislosti se silničním motorovým vozidlem, u kterého je poplatník povinen uplatnit krácený paušální výdaj na dopravu; u silničního motorového vozidla, u kterého poplatník uplatní paušální výdaj na dopravu, nelze dále uplatnit náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty a sazbu základní náhrady,

y) úroky z odložených částek daní za dobu posečkání, exekuční náklady podle zvláštních předpisů s výjimkou uvedenou v § 24 a dále úroky z odložené částky za dobu posečkání cla a úroky z prodlení, které jsou příslušenstvím cla, 28c)

z) jmenovitá hodnota pohledávky nebo pořizovací cena²⁰⁾ postoupené pohledávky s výjimkou uvedenou v § 24 a § 10,

za) nájemné za umělecká díla a výdaje (náklady) za restaurování uměleckých děl, která nejsou součástí staveb a budov, a to u poplatníků, u nichž není výstavní, muzejní a galerijní činnost předmětem činnosti, s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. zf),

zb) u poplatníků, kteří nevedou účetnictví výdaje na pořízení uměleckých děl, která nejsou součástí staveb a budov a v jednotlivém případě nepřesáhnou částku 40 000 Kč,

zc) odpis pohledávky^{22b)} nebo tvorbu opravné položky^{22a)} u pohledávky nabyté obchodní korporací na základě vkladu uskutečněného od 1. července 1996, s výjimkou pohledávek uvedených v § 24 odst. 9,

zd) výdaje spojené s úhradou dluhu, s výjimkou dluhu vzniklého z důvodu pořízení hmotného majetku (§ 26), vzniklého ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník uplatňoval výdaje podle § 7 odst. 7 nebo § 9 odst. 4 a výdaje spojené s úhradou dluhu, o jehož hodnotu byl snížen výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji v některém z minulých zdaňovacích období,

ze) rozdíl, o který částka hrazená postupníkem postupiteli při změně osoby uživatele podle smlouvy o finančním leasingu hmotného majetku převyšuje částku úplaty připadající u postupníka na zbývající dobu finančního leasingu sníženou o úplatu jím hrazenou vlastníkovu užívaného majetku v souladu se smlouvou, pokud tento rozdíl není součástí vstupní ceny majetku,

zf) plnění poskytnuté zahraničnímu státnímu úředníkovi nebo zahraničnímu veřejnému činiteli nebo s jejich souhlasem jiné osobě v souvislosti s výkonem jeho funkce, a to ani v případech, kdy se jedná o úředníka státu nebo veřejného činitele působícího ve státě, ve kterém je poskytnutí takového plnění tolerováno nebo není považováno za trestný čin anebo je obvyklé,

zg) účetní odpisy dlouhodobého majetku,²⁰⁾ a hodnota majetku nebo její část zaúčtovaná na vrub nákladů, který není dlouhodobým majetkem podle zvláštního právního předpisu,²⁰⁾ ale zároveň je hmotným majetkem nebo nehmotným majetkem podle § 26 až 33,

zh) oceňovací rozdíl vzniklý jinak než koupí, pokud je podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ výdajem (nákladem), není-li v tomto zákoně stanoveno jinak,

zi) kladný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu při nabytí vkladem nebo přeměnou¹³¹⁾ a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté dluhy (goodwill), pokud jsou podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ výdajem (nákladem),

zj) výdaje (náklady) z nákupu vlastních akcií pod jmenovitou hodnotou při následném snížení základního kapitálu,

zk) výdaje (náklady) mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti. Úroky z úvěrového finančního nástroje přijatého v období šesti měsíců před nabytím tohoto podílu se považují za výdaj (náklad) přímo související s držbou podílu v dceřiné společnosti po dobu trvání této držby a po dobu, kdy podíl drží osoba, která je s osobou, která úvěrový finanční nástroj přijala, spojenou osobou, pokud poplatník neprokáže, že úvěrový finanční nástroj s držbou tohoto podílu nesouvisí. Případné režijní (nepřímé) náklady související s držbou podílu v dceřiné společnosti se pro účely tohoto ustanovení omezují výší 5 % příjmů z podílů na zisku vyplácených dceřinou společností, pokud poplatník neprokáže, že skutečná výše těchto režijních (nepřímých) nákladů je nižší,

zl) finanční výdaje (náklady), které plynou z úvěrového finančního nástroje, kde úrok nebo výnos nebo skutečnost, zda se finanční výdaje (náklady) stanou splatnými, závisí zcela nebo převážně na zisku dlužníka,

zm) hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,

zn) pojistné ve výši určené ke krytí budoucích dluhů pojišťovny vyplývajících z pojistné smlouvy uzavřené zaměstnavatelem pro případ dožití se stanoveného věku jeho zaměstnancem nebo dožití se jeho zaměstnancem dohodnuté doby nebo setrvání tohoto zaměstnance v pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli po dohodnutou dobu,

zo) členský příspěvek hrazený poplatníkem příjemci, který je u tohoto příjemce osvobozen od daně,

zp) účetní odpisy hmotného a nehmotného majetku odpisovaného pouze podle právních předpisů upravujících účetnictví, který byl nabyt bezúplatně, a tento bezúplatný příjem byl od daně z příjmů osvobozen nebo nebyl zahrnut do jejího předmětu; obdobně to platí pro zůstatkovou cenu v případě prodeje nebo likvidace tohoto majetku,

zq) hodnotu majetku, který se neodpisuje podle tohoto zákona ani podle právních předpisů upravujících účetnictví, který byl nabyt bezúplatně, a tento bezúplatný příjem byl od daně osvobozen nebo nebyl zahrnut do jejího předmětu.

(2) Škodou podle odstavce 1 písm. n) se rozumí fyzické znehodnocení (poškození nebo zničení) majetku ve vlastnictví poplatníka, a to z objektivních i subjektivních příčin, pokud je majetek v důsledku škody vyřazen. Mankem se rozumí inventarizační rozdíl, kdy skutečný stav je nižší než účetní. Za tyto škody a manka se nepovažují technologické a technické úbytky a úbytky vyplývající z přirozených vlastností zásob vznikající např. rozprachem, sesycháním v rámci technologických úbytků ve výrobním, zásobovacím a odbytovém procesu (přirozené úbytky zásob materiálu, zboží, nedokončené výroby, polotovarů a hotových výrobků), ztratiné v maloobchodním prodeji a nezaviněné úhyny zvířat, která nejsou pro účely zákona hmotným majetkem, a to do výše ekonomicky zdůvodněné normy přirozených úbytků a ztratiné stanovené poplatníkem. Správce daně může posoudit, zda výše stanovené normy odpovídá charakteru činnosti poplatníka a obvyklé výši norem jiných poplatníků se shodnou nebo obdobnou činností, a o zjištěný rozdíl upravit základ daně. Škodou není prokázán nezaviněný úhyn nebo nutná porážka zvířete základního stáda.

(3) Do úvěrových finančních nástrojů se pro účely odstavce 1 písm. w) nezahrnují úvěrové finanční nástroje, z nichž úroky jsou součástí vstupní ceny majetku, a dále prokazatelně poskytnuté bezúročné úvěrové finanční nástroje. Ustanovení odstavce 1 písm. w) a zm) se nevztahují na veřejně prospěšné poplatníky, na organizátora regulovaného trhu a na poplatníky uvedené v § 2.

§ 35ba

Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snížená podle § 35, 35a nebo § 35b za zdaňovací období snižuje o

a) základní slevu ve výši 24 840 Kč na poplatníka; daň se nesnižuje u poplatníka, který k 1. lednu zdaňovacího období pobírá starobní důchod z důchodového pojištění nebo ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu,

b) slevu na manžela ve výši 24 840 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč; je-li manželka (manžel) držitelkou průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek. Do vlastního příjmu manželky (manžela) se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče s výjimkou odměny pěstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem^{9a)}, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření a o státní podpoře stavebního spoření^{4a)} a stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{4j)}, který je od daně osvobozen podle § 4. U manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu

manželky (manžela) nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů,

c) základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾ nebo zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu,

d) rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je invalidní ve třetím stupni, zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a starobního důchodu nebo je poplatník podle zvláštních předpisů invalidní ve třetím stupni, avšak jeho žádost o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není invalidní ve třetím stupni,

e) slevu na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,

f) slevu na studenta ve výši 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. Dobou soustavné přípravy na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem se rozumí doba uvedená podle zvláštních právních předpisů^{14d)} pro účely státní sociální podpory–,

g) slevu za umístění dítěte.

(2) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se daň sníží za zdaňovací období o částky uvedené v odstavci 1 **písm. g) a** písm. b) až e), pouze pokud se jedná o poplatníka, který je rezidentem členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně na tiskopisu vydaném Ministerstvem financí.

(3) Poplatník může uplatnit snížení daně podle odstavce 1 písm. b) až f) o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny.

(4) V daňovém přiznání ke společným příjmům a výdajům ve společenství jmění poplatník může uplatnit slevu na dani za období trvání společenství jmění, na kterou měl nárok a která nebyla uplatněna.

§35bb

Sleva za umístění dítěte

(1) Výše slevy za umístění dítěte odpovídá výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte poplatníka v daném zdaňovacím období v zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona, pokud jim nebyly uplatněny jako výdaj podle § 24.

(2) Slevu na dani lze uplatnit pouze, žije-li vyživované dítě s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti.

(3) Slevu lze uplatnit za vyživované dítě poplatníka, pokud se nejedná o vnuka nebo vnuka druhého z manželů. Za vnuka nebo vnuka druhého z manželů lze slevu uplatnit pouze, pokud jsou v péči, která nahrazuje péči rodičů.

(4) Za každé vyživované dítě lze uplatnit slevu maximálně do výše minimální mzdy stanovené pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou k počátku příslušného zdaňovacího období a neupravené s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti, podle právních předpisů upravujících výši minimální mzdy (dále jen „minimální mzda“).

(5) Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může slevu za umístění dítěte uplatnit ve zdaňovacím období jen jeden z nich.

§ 35c

Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatník uvedený v § 2 má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu, (dále jen "daňové zvýhodnění") ve výši 13 404 Kč ročně, pokud neuplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo § 35b. Poplatník o daňové zvýhodnění sníží daň vypočtenou podle § 16, případně sníženou podle § 35 nebo § 35ba nebo 35bb. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu.

(2) Slevu na dani podle odstavce 1 může poplatník uplatnit až do výše daňové povinnosti vypočtené podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období.

(3) Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění podle odstavce 1 vyšší než daňová povinnost vypočtená podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně.

(4) ~~Daňový bonus může uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem podle § 6, 7, 8 nebo § 9 alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy stanovené pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou k počátku příslušného zdaňovacího období a neupravené s ohledem na odpracovanou dobu a další okolnosti, podle zvláštního právního~~

~~předpisu upravujícího výši minimální mzdy⁺⁺⁺ (dále jen "minimální mzda");~~ u poplatníka, který má příjmy pouze podle § 9, nesmí výdaje převýšit tyto příjmy. Do těchto příjmů se nezahrnují příjmy od daně osvobozené, příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně a příjmy, které jsou podle § 38f vyjmuty ze zdanění.

(5) Poplatník uvedený v § 2 odst. 3 může daňové zvýhodnění uplatnit, pouze pokud je rezidentem členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu a jestliže úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky (§ 22) činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo § 6, jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo § 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně na tiskopisu vydaném Ministerstvem financí.

(6) Za vyživované dítě poplatníka se pro účely tohoto zákona považuje dítě vlastní, osvojenec, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, vnuk a dítě nebo vnuk druhého z manželů, pokud jeho (její) rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud je

a) nezletilým dítětem,

b) zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a

1. soustavně se připravuje na budoucí povolání; příprava na budoucí povolání se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře,14d)

2. nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo

3. z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(7) Dočasný pobyt dítěte mimo společně hospodařící domácnost nemá vliv na uplatnění daňového zvýhodnění. Jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se na ně částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek; maximální výše daňového bonusu podle odstavce 3 zůstává zachována.

(8) Uzavře-li dítě uvedené v odstavci 6 písm. b) manželství a žije-li ve společně hospodařící domácnosti s manželem (manželkou), může uplatnit manžel (manželka) slevu na dani při splnění podmínek uvedených v § 35ba. Nemá-li manžel (manželka) dostatečné příjmy, z nichž by mohl (mohla) uplatnit slevu na dani při splnění podmínek uvedených v § 35ba, může daňové zvýhodnění uplatnit rodič dítěte nebo poplatník, u něhož jde ve vztahu k dítěti o péči nahrazující péči rodičů, pokud dítě s ním žije ve společně hospodařící domácnosti.

(9) Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může daňové zvýhodnění uplatnit ve zdaňovacím období nebo v tomtéž kalendářním měsíci zdaňovacího období jen jeden z nich.

(10) Poplatníkovi, který vyživuje dítě jen jeden kalendářní měsíc nebo několik kalendářních měsíců ve zdaňovacím období, lze poskytnout daňové zvýhodnění ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro jeho uplatnění. Daňové zvýhodnění lze uplatnit již v kalendářním měsíci, ve kterém se dítě narodilo, nebo ve

kterém začíná soustavná příprava dítěte na budoucí povolání, anebo ve kterém bylo dítě osvojeno nebo převzato do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

(11) Poplatník, který je povinen podat daňové přiznání podle § 38g, nebo který se tak rozhodl učinit, uplatní daňový bonus v daňovém přiznání a požádá místně příslušného správce daně o jeho vyplacení. Při výplatě daňového bonusu postupuje správce daně obdobně jako při vrácení přeplatku podle zvláštního právního předpisu o správě daní.

(12) Pokud úhrn měsíčních daňových bonusů vyplacených podle § 35d u poplatníka podávajícího daňové přiznání přesahuje částku daňového bonusu vypočteného za zdaňovací období, považuje se vzniklý rozdíl za daňový nedoplatek; pokud poplatník, kterému byly vyplaceny měsíční daňové bonusy, nárok na daňové zvýhodnění za zdaňovací období v daňovém přiznání neuplatní vůbec, považují se za daňový nedoplatek částky ve výši vyplacených měsíčních daňových bonusů.

~~HH) § 111 zákoníku práce.~~

~~Nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů.~~

§ 38g

Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

(1) Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Daňové přiznání je povinen podat i ten, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu.

(2) Daňové přiznání není povinen podat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti podle § 6 pouze od jednoho a nebo postupně od více plátců daně včetně doplatků mezd od těchto plátců (§ 38ch odst. 4). Podmínkou je, že poplatník podepsal u všech těchto plátců daně na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani podle § 38k, a vyjma příjmů od daně osvobozených a příjmů, z nichž je vybírána daň srážkou sazbou daně podle § 36, nemá jiné příjmy podle § 7 až 10 vyšší než 6 000 Kč. Rovněž není povinen podat daňové přiznání poplatník, jemuž plynou pouze příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí, které jsou podle § 38f vyjmuty ze zdanění. Daňové přiznání za zdaňovací období je ale povinen podat poplatník uvedený v § 2 odst. 3, který uplatňuje slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až e) **a g)**, nebo daňové zvýhodnění a nebo nezdanitelnou část základu daně. Daňové přiznání je také povinen podat poplatník, kterému byly vyplaceny nebo který jiným způsobem obdržel příjmy ze závislé činnosti za uplynulá léta, které se nepovažovaly podle § 5 odst. 4 za jeho příjmy ve zdaňovacím období, kdy byly zúčtovány plátcem daně v jeho prospěch, a dále poplatník s příjmy ze závislé činnosti, který uplatňuje pro snížení základu daně hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého do zahraničí za podmínek uvedených v § 15 odst. 1.

(3) V daňovém přiznání poplatník uvede veškeré příjmy, které jsou předmětem daně,

kromě příjmů od daně osvobozených, příjmů, z nichž je daň vybírána zvláštní sazbou daně, pokud nevyužije postup podle § 36 odst. 7 nebo 8. V daňovém přiznání poplatník rovněž uvede částku slevy na dani podle § 35ba a daňového zvýhodnění podle § 35c a 35d. Jsou-li součástí zdanitelných příjmů též příjmy ze závislé činnosti, doloží je poplatník daně dokladem vystaveným podle § 38j odst. 3.

(4) Daňové přiznání je povinen podat poplatník, u něhož se zvyšuje o solidární zvýšení daně daň nebo záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

§ 38h

Vybírání a placení záloh na daň a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

(1) Plátce daně vypočte zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (dále jen "záloha") ze základu pro výpočet zálohy. Tato záloha se spravuje jako daň podle daňového řádu. Základem pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti zúčtovaný nebo vyplacený poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, vyjma příjmů zdanitelných daní vybíranou srážkou sazbou daně podle § 36 a příjmů, které nejsou předmětem daně

a) snížený o částky, které jsou od daně osvobozeny, a

b) zvýšený o povinné pojistné.

(2) Záloha ze základu pro výpočet zálohy, zaokrouhleného do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru, za kalendářní měsíc činí 15 %.

(3) Zálohy vypočtené podle odstavce 2 se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

(4) Vypočtenou zálohu plátce daně, u kterého poplatník podepsal na příslušné zdaňovací období prohlášení podle § 38k odst. 4, nejprve sníží o prokázanou částku měsíční slevy na dani podle § 35ba a následně o prokázanou částku měsíčního daňového zvýhodnění (dále jen "záloha po slevě").

(5) Plátce daně, u kterého poplatník nepodepsal na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, vypočte zálohu podle odstavců 1 a 2, pokud nejde o příjmy zdaněné daní vybíranou srážkou sazbou daně podle § 36 odst. 2 nebo § 36 odst. 1 písm. a). U poplatníka, který u plátce nepodepsal prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, se při výpočtu zálohy nepřihlédne k měsíční slevě na dani podle § 35ba a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění.

(6) K prokázaným nezdanitelným částkám ze základu daně podle § 15 a ke slevě na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) a g) přihlédne plátce daně za podmínek stanovených v § 38k odst. 5 až při ročním zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období.

(7) Plátce daně srazí zálohu při výplatě nebo připsání příjmů ze závislé činnosti (dále

jen "mzda") poplatníkovi k dobru bez ohledu na to, za kterou dobu se mzda vyplácí. Provádě-li plátce zúčtování mezd měsíčně nebo pravidelně za delší časové období, srazí zálohu při zúčtování mzdy. Mzdy plynoucí do konce ledna za uplynulé zdaňovací období se zahrnují do základu pro výpočet zálohy v tomto období.

(8) Plátce daně, který vyplácí ve zdaňovacím období poplatníkovi mzdu najednou za více kalendářních měsíců téhož zdaňovacího období, vypočte zálohu tak, jako by byla vyplacena v jednotlivých měsících, je-li tento způsob výpočtu zálohy pro poplatníka výhodnější a neuplatnil-li poplatník ve zdaňovacím období u plátce daně dosud měsíční daňové zvýhodnění podle § 35d odst. 2. Při použití tohoto způsobu nelze použít zdanění podle § 6 odst. 4.

(9) Nepožádá-li poplatník o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, je sraženými zálohami ze mzdy jeho daňová povinnost splněna, pokud není povinen podat přiznání podle § 38g.

(10) Plátce odvede úhrn sražených záloh nebo úhrn částek, které měly být jako zálohy na daň srazeny, nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce, v němž povinnost srazit zálohy vznikla. Z příjmů vyplacených poplatníkovi prostřednictvím osoby se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí (§ 6 odst. 2) odvede plátce úhrn částek, které měly být jako zálohy na daň srazeny, nejpozději do 20. dne po uplynutí kalendářního měsíce, v němž o dluhu účtuje v souladu s platnými účetními předpisy. Správce daně může stanovit lhůtu pro odvod záloh jinak, lhůta však nesmí přesáhnout poslední den kalendářního měsíce, v němž povinnost srazit zálohy vznikla.

(11) Plátce nemá povinnost srážet zálohy na daň podle předchozích odstavců v případě, že mzda jde k tíži stále provozovny poplatníka uvedeného v § 2 odst. 2 a v § 17 odst. 3 umístěné v zahraničí.

(12) Správce daně může na žádost plátce zrušit povinnost srážet zálohy na daň podle předchozích odstavců z příjmů ze závislé činnosti vykonávané v zahraničí.

(13) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se při stanovení záloh nepřihlédne ke slevě na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až e) **a g)** ani k daňovému zvýhodnění.

(14) Dojde-li u poplatníka ke vzniku samostatného základu daně pro zdanění podle § 36 a současně ke vzniku základu pro výpočet zálohy na daň, zvýší se při dosažení maximálního vyměřovacího základu pojistného podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění²¹⁾, o povinné pojistné nejdříve základ pro výpočet zálohy na daň.

(15) Pokud dochází ke srážce záloh nebo daně podle zvláštní sazby z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v organizační jednotce plátce daně, je tato organizační jednotka plátcovou pokladnou^{39g)}, jestliže jsou v této organizační jednotce k dispozici doklady nezbytné pro provedení srážky záloh nebo daně a její kontrolu. Povinnost plátce daně vypočítat zálohu nebo daň podle zvláštní sazby u poplatníka z úhrnu jeho příjmů ze závislé činnosti za kalendářní měsíc tím ale zůstává zachována. Je-li k tomu příslušných více plátcových pokladen nebo mzdových účtáren téhož plátce daně, zdaněním příjmů poplatníka pověří plátce daně jednu z nich, a jedná-li se o poplatníka, který má u plátce daně na

zdaňovací období podepsané prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, pověří plátce daně zdaněním příjmů mzdovou účtárnu, u níž má poplatník toto prohlášení k dani podepsáno.

§ 38k

Uplatnění nezdanitelných částek ze základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, slevy na dani podle § 35ba a daňového zvýhodnění

(1) Poplatník je povinen prokázat plátcovi daně skutečnosti rozhodné pro poskytnutí měsíční slevy na dani podle § 35ba a měsíčního daňového zvýhodnění při výpočtu záloh nejpozději do konce kalendářního měsíce, v němž tyto okolnosti nastaly. K předloženým dokladům přihlédne plátce daně počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž budou tyto skutečnosti plátcovi daně prokázány, nejdříve však počínaje kalendářním měsícem, na jehož počátku byly skutečnosti rozhodné pro uznání slevy na dani podle § 35ba nebo na daňové zvýhodnění splněny, podepíše-li poplatník současně prohlášení podle odstavce 4 anebo tyto skutečnosti v již podepsaném prohlášení současně uvede. K předloženým dokladům potvrzujícím skutečnost, že poplatník nebo vyživované dítě je studentem nebo žákem soustavně se připravujícím na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, však plátce daně přihlédne již počínaje kalendářním měsícem, v němž budou tyto skutečnosti plátcovi daně prokázány. Při nástupu do zaměstnání je lhůta dodržena, prokáže-li poplatník tyto skutečnosti do 30 dnů ode dne nástupu do zaměstnání.

(2) Narodí-li se však poplatníkovi dítě, plátce daně k této skutečnosti přihlédne již v kalendářním měsíci, v němž se narodilo, prokáže-li poplatník jeho narození plátcovi daně do 30 dnů po narození dítěte.

(3) Pobírá-li poplatník za stejný kalendářní měsíc mzdu současně nebo postupně od více plátců daně, přihlédne k měsíční slevě na dani podle § 35ba a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění pouze jeden plátce daně, u kterého uplatní poplatník nárok podle odstavce 1 a podepíše prohlášení podle odstavce 4.

(4) Plátce daně srazí zálohu podle § 38h odst. 4 a přihlédne měsíční slevě na dani podle § 35ba a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění, podepíše-li poplatník do 30 dnů po vstupu do zaměstnání a každoročně nejpozději do 15. února na příslušné zdaňovací období prohlášení o tom,

a) jaké skutečnosti jsou u něho dány pro přiznání slevy na dani podle § 35ba, popř. kdy a jak se změnily,

b) že současně za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období neuplatňuje nárok na slevu na dani podle § 35ba u jiného plátce daně a že současně na stejné období kalendářního roku nepodepsal u jiného plátce prohlášení k dani,

c) jaké skutečnosti jsou u něho dány pro přiznání daňového zvýhodnění na vyživované dítě (§ 35c), popřípadě kdy a jak se změnily a jedná-li se o zletilé studující dítě, že nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně,

d) že současně za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období

neuplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě u jiného plátce daně a že daňové zvýhodnění na to samé vyživované dítě za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období neuplatňuje jiná osoba,

e) že k 1. lednu zdaňovacího období nepobírá starobní důchod z důchodového pojištění nebo ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu.

(5) Plátce daně, u kterého poplatník podepsal prohlášení podle odstavce 4, provede výpočet daně, roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění a současně přihlédne k nezdanitelným částkám ze základu daně podle § 15 a ke slevě na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) a g) za bezprostředně uplynulé zdaňovací období, podepíše-li poplatník do 15. února za toto období písemné prohlášení o tom,

a) že nepobíral v uplynulém zdaňovacím období kromě mzdy od jednoho plátce nebo postupně od více plátců včetně mezd dodatečně vyplacených nebo zúčtovaných těmito plátců v době, kdy pro ně již nevykonával činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, příjmů zdanitelných srážkou podle zvláštní sazby daně a kromě příjmů, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny, jiné příjmy podléhající dani z příjmů fyzických osob vyšší než 6000 Kč,

b) zda pobíral v uplynulém zdaňovacím období postupně od dalších plátců daně včetně mezd dodatečně vyplacených nebo zúčtovaných těmito plátců v době, kdy pro ně již nevykonával činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, kromě příjmů zdanitelných srážkou podle zvláštní sazby daně a kromě příjmů, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny, příjmy podléhající dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, a ve kterých kalendářních měsících je pobíral,

c) že manželka (manžel) žijící ve společně hospodařící domácnosti, na kterou (kterého) uplatňuje slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b), neměla (neměl) v uplynulém zdaňovacím období vlastní příjem přesahující ročně hranici 68 000 Kč,

d) v jaké hodnotě poskytl bezúplatné plnění podle § 15 odst. 1,

e) v jaké výši byly zaplacený v uplynulém zdaňovacím období úroky z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru a nebo z jiného úvěru poskytnutého v souvislosti s těmito úvěry stavební spořitelnou nebo bankou a použitého na financování bytových potřeb v souladu s § 15 odst. 3 a 4, a

1. zda a v jaké výši z takového úvěru uplatňuje současně jiná osoba nárok na odpočet úroků ze základu daně,

2. že předmět bytové potřeby uvedený v § 15 odst. 3, na který uplatňuje odpočet úroků z poskytnutého úvěru, je užíván v souladu s § 15 odst. 4,

3. že částka úroků, o kterou se snižuje základ daně podle § 15 odst. 3 a 4, v úhrnu u všech účastníků smluv o úvěrech žijících s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti nepřekročila v uplynulém zdaňovacím období 300 000 Kč,

f) v jaké výši zaplatil příspěvky na své penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření nebo penzijní pojištění podle § 15 odst. 5,

g) v jaké výši zaplatil pojistné na své soukromé životní pojištění podle § 15 odst. 6,

h) v jaké výši zaplatil jako člen odborové organizace v uplynulém zdaňovacím období členské příspěvky podle § 15 odst. 7,

i) v jaké výši zaplatil úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle § 15-

j) jakou částku vynaložil za umístění dítěte v zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona.

(6) Poplatník může podepsat prohlášení podle odstavce 4 na stejné období kalendářního roku pouze u jednoho plátce.

(7) Neprokáže-li poplatník skutečnosti rozhodné pro poskytnutí měsíční slevy na dani podle § 35ba nebo na měsíční daňové zvýhodnění podle § 35d anebo nepodepíše-li prohlášení podle odstavce 4 ve stanovené lhůtě, přihlédne k nim plátce počínaje měsícem následujícím po měsíci, v němž tyto rozhodné skutečnosti poplatník prokáže a současně podepíše prohlášení podle odstavce 4. Dodatečně přihlédne plátce k uvedeným skutečnostem při ročním zúčtování záloh, a to i v případě, byla-li daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti vybrána srážkou podle zvláštní sazby daně, prokáže-li poplatník rozhodné skutečnosti pro poskytnutí slevy na dani podle § 35ba nebo na daňové zvýhodnění a nejpozději do 15. února roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období a podepíše-li současně v této lhůtě prohlášení k dani podle odstavců 4 a 5.

(8) Dojde-li během roku ke změně skutečností rozhodných pro výpočet záloh na daň a daně nebo ke změně podmínek pro poskytnutí slevy na dani podle § 35ba a daňového zvýhodnění, je poplatník povinen oznámit je písemně (např. změnou v prohlášení) plátcovi daně nejpozději poslední den kalendářního měsíce, v němž změna nastala. Plátce daně zaeviduje změnu ve mzdovém listě.

§ 381

Způsob prokazování nároku na odečet nezdanitelné části základu daně, slevy na dani podle § 35ba a daňového zvýhodnění z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti u plátce daně

(1) Nárok na nezdanitelnou část základu daně prokazuje poplatník plátcovi daně

a) potvrzením příjemce bezúplatného plnění nebo jeho zákonného zástupce anebo pořadatele veřejné sbírky o výši a účelu bezúplatného plnění,

b) smlouvou o úvěru a každoročně potvrzením stavební spořitelny o částce úroků zaplacených v uplynulém kalendářním roce z úvěru ze stavebního spoření, popřípadě z jiného úvěru poskytnutého stavební spořitelnou v souvislosti s úvěrem ze stavebního spoření nebo potvrzením banky o částce úroků zaplacených v uplynulém kalendářním roce z hypotečního úvěru a snížených o státní příspěvek, popřípadě z jiného úvěru poskytnutého příslušnou bankou v souvislosti s hypotečním úvěrem,

c) v případě úvěru poskytnutého na účely uvedené v § 15 odst. 3 písm. a) stavebním

povolením nebo ohlášením stavby a po dokončení stavby výpisem z listu vlastnictví,

d) v případě úvěru poskytnutého na účely uvedené v § 15 odst. 3 písm. b) a c) výpisem z listu vlastnictví a v případě úvěru poskytnutého na koupi pozemku po uplynutí 4 let od okamžiku uzavření úvěrové smlouvy stavebním povolením nebo ohlášením stavby,

e) v případě úvěru poskytnutého na účely uvedené v § 15 odst. 3 písm. e) výpisem z listu vlastnictví, jde-li o bytový dům, rodinný dům nebo jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor, ve vlastnictví anebo nájemní smlouvou, jde-li o byt nebo o jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor, v nájmu, anebo dokladem o trvalém pobytu, jde-li o byt nebo o jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor, v užívání,

f) v případě úvěru poskytnutého na účely uvedené v § 15 odst. 3 písm. d) a g), potvrzením právnické osoby, že je jejím členem nebo společníkem,

g) v případě úvěru poskytnutého na účely uvedené v § 15 odst. 3 písm. f), výpisem z listu vlastnictví, jde-li o bytový dům, rodinný dům nebo jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor ve vlastnictví, anebo potvrzením právnické osoby o členství, je-li předmětem vypořádání podíl nebo vklad spojený s právem užívání bytu,

h) smlouvou o penzijním připojištění se státním příspěvkem, smlouvou o doplňkovém penzijním spoření, smlouvou o penzijním pojištění nebo potvrzením instituce penzijního pojištění o účasti poplatníka na penzijním pojištění a každoročně potvrzením penzijní společnosti nebo instituce penzijního pojištění o příspěvcích zaplacených poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo penzijní pojištění na uplynulé zdaňovací období,

i) smlouvou o soukromém životním pojištění nebo pojistkou podle zákona upravujícího pojistnou smlouvu a každoročně potvrzením pojišťovny o pojistném zaplaceném poplatníkem na jeho soukromé životní pojištění v uplynulém zdaňovacím období nebo o zaplacené poměrné části jednorázového pojistného připadajícího na uplynulé zdaňovací období,

j) potvrzením odborové organizace o výši zaplaceného členského příspěvku v uplynulém zdaňovacím období,

k) potvrzením o výši zaplacené úhrady za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona upravujícího ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání; jedná-li se o osobu s těžším zdravotním postižením, potvrzením nebo rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení, že byla uznána invalidní ve třetím stupni, a jedná-li se o osobu se zdravotním postižením, potvrzením nebo rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení, že byla uznána invalidní v prvním nebo ve druhém stupni nebo rozhodnutím Úřadu práce České republiky, že byla uznána zdravotně znevýhodněnou.

(2) Nárok na poskytnutí slevy na dani podle § 35ba při stanovení daně nebo záloh prokazuje poplatník plátcí daně

a) dokladem prokazujícím totožnost manželky (manžela), uplatňuje-li slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) a průkazem ZTP/P, pokud je manželka (manžel) jeho držitelem,

b) rozhodnutím o přiznání invalidního důchodu a každoročně dokladem o výplatě důchodu,

uplatňuje-li slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. c) nebo d) z důvodu, že pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně,

c) potvrzením správce daně příslušného podle místa bydliště poplatníka o tom, že poplatník pobírá jiný důchod z důchodového pojištění⁴³⁾, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je invalidní ve třetím stupni, nebo o tom, že mu zanikl nárok na invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu a starobního důchodu, anebo je-li poplatník invalidní ve třetím stupni, avšak jeho žádost o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není invalidní ve třetím stupni,

d) průkazem ZTP/P, pokud je poplatník jeho držitelem a uplatňuje-li slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. e),

e) potvrzením školy, že se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, uplatňuje-li slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. f)–,

f) potvrzením zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona o výši vynaložených výdajů za umístění vyživovaného dítěte poplatníka v těchto zařízeních; potvrzení musí obsahovat

1. jméno vyživovaného dítěte poplatníka a

2. celkovou částku výdajů, kterou za něj v příslušném zdaňovacím období poplatník uhradil.

(3) Nárok na daňové zvýhodnění při stanovení záloh nebo daně prokazuje poplatník plátcí daně

a) úředním dokladem prokazujícím totožnost dítěte (vlastního, osvojenec nebo v péči, která nahrazuje péči rodičů, druhého z manželů a vnuků),

b) předložením průkazu ZTP/P, pokud je vyživované dítě jeho držitelem,

c) jsou-li oba manželé zaměstnaní, potvrzením od zaměstnavatele manželky (manžela), že nárok na daňové zvýhodnění současně neuplatňuje druhý z manželů,

d) potvrzením školy, že zletilé dítě žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem,

e) potvrzením správce daně příslušného podle místa bydliště poplatníka o tom, že poplatník vyživuje ve společně hospodařící domácnosti zletilé dítě až do dovršení 26 let věku, které nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(4) Pokud poplatník nebo zletilé dítě, na něž poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění, studuje na střední nebo vysoké škole v cizině, nárok na uplatnění slevy na dani podle § 35ba

odst. 1 písm. f) nebo na daňové zvýhodnění prokáže poplatník při stanovení záloh nebo daně u plátce daně potvrzením o studiu vydaném zahraniční školou na určité období a v souladu se zvláštním právním předpisem o státní sociální podpoře¹³⁰⁾ rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, že takové studium na škole v cizině je postaveno na roveň studia na středních nebo vysokých školách v České republice.

(5) Jestliže se změnily skutečnosti rozhodné pro přiznání nezdánitelné části základu daně podle § 15, slevy na dani podle § 35ba nebo daňového zvýhodnění, předloží poplatník nové doklady prokazující platnost nároku na odpočet.

Přechodné ustanovení

Pokud účinnost tohoto zákona nastane v průběhu zdaňovacího období, vychází se pro výpočet slevy za umístění dítěte za toto zdaňovací období z výdajů za umístění dítěte za toto zdaňovací období.

Pracovní návrh

VYHLÁŠKA

Ministerstva práce a sociálních věcí

ze dne2014

o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí

Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví podle § 26 zákona č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů:

§ 1

Venkovní prostory

Poskytovatel zajistí pro dětskou skupinu do 12 dětí nezastavěnou plochu pozemku určenou pro pobyt a hry dětí nebo možnost pobytu a her dětí venku na dostupném veřejném hřišti nebo v přírodě.

§ 2

Místnost pro denní pobyt a odpočinek

(1) Pro účely poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je pro dětskou skupinu do 12 dětí vyčleněna samostatná místnost určená k dennímu pobytu a odpočinku dětí, která prostorovými podmínkami, včetně vybavení nábytkem, pomůckami a hračkami, odpovídá věku, potřebám a počtu dětí (dále jen „denní místnost“). Pokud je počet dětí v dětské skupině vyšší než 4 děti, plocha denní místnosti činí nejméně 3m² na jedno dítě.

(2) Pro zajištění odpočinku dětí je denní místnost vybavena lehátky, dětskými postýlkami nebo vysokými matracemi, které poskytují pevnou oporu zad a jejichž počet odpovídá počtu dětí v dětské skupině. Prostor pro ukládání lehátek a lůžkovin musí umožňovat jejich řádné provětrání a oddělené uložení lůžkovin pro každé dítě. Každé dítě musí mít k dispozici vlastní označené lůžkoviny. Výměna lůžkovin se provádí nejméně jednou za 3 týdny, v případě potřeby ihned.

(3) Součástí vybavení denní místnosti je lékárnička k ošetření drobných poranění.

§3

Šatna

Za účelem odložení oblečení musí být

- a) vyčleněn prostor pro odkládání oděvů vybavený šatním nábytkem, pokud jde o provoz dětské skupiny nejvýše 4 dětí,
- b) zřízena místnost, která slouží jako šatna, navazuje na vstupní prostor a je vybavena dětským šatním nábytkem, pokud jde o provoz dětské skupiny od 5 do 12 dětí.

§4

Hygienická zařízení

(1) Poskytovatel musí zajistit pro potřeby dětské skupiny odpovídající hygienické zařízení sestávající z

- a) 1 WC mísy, 1 umyvadla, 1 sprchy a v případě péče o děti mladší 3 let odpovídajícího počtu dětských nočníků, přebalovacího stolu a krytého nášlapného odpadkového koše s vložkou na jedno použití, pokud jde o dětskou skupinu nejvýše 4 dětí,
- b) 1 dětské WC mísy, nebo 2 dětských WC mís, pokud je v dětské skupině více než 6 dětí, 1 umyvadla, nebo 2 umyvadel, pokud je v dětské skupině více než 6 dětí, 1 dětské vaničky se sprchou nebo 1 sprchového boxu, v případě péče o děti mladší 3 let odpovídajícího počtu dětských nočníků, přebalovacího stolu a krytého nášlapného odpadkového koše s vložkou na jedno použití, pokud jde o dětskou skupinu od 5 do 12 dětí.

(2) Umyvadlo a sprcha musí být napojeny na přívod tekoucí pitné studené a teplé vody a musí být opatřeny pouze jedním výtokem vody napojeným na centrální mísící baterii umístěnou mimo dosah dětí. Pokud jde o dětskou skupinu od 5 do 12 dětí, musí být umyvadlo umístěno ve výšce 50 cm nad podlahou a výtokový ventil ve výšce 60 cm nad podlahou; v případě péče o děti mladší 3 let nesmí výška horní hrany umyvadla překročit 43 cm nad podlahou.

(3) Hygienické zařízení musí být vybaveno toaletním papírem a mýdlem v dávkovači a musí být zajištěna možnost osušení rukou ručníky na jedno použití nebo má každé dítě vlastní ručník umístěný tak, aby se vzájemně ručníky nedotýkaly. Výměna ručníků se provádí jednou za týden, v případě potřeby ihned.

(4) Pokud jde o dětskou skupinu od 5 do 12 dětí, musí být hygienické zařízení pro pečující osoby odděleno od hygienického zařízení určeného pro děti a sestává z 1 WC mísy a 1 umyvadla napojeného na tekoucí pitnou studenou a teplou vodu. Hygienické zařízení musí být vybaveno toaletním papírem, mýdlem v dávkovači a krytým nášlapným odpadkovým košem s vložkou na jedno použití, a musí být zajištěna možnost osušení rukou ručníky na jedno použití nebo osoušečem rukou.

(5) Pokud jde o dětskou skupinu od 5 do 12 dětí, musí poskytovatel zajistit prostor vybavený výlevkou s přívodem tekoucí pitné studené a teplé vody včetně odtoku vody a prostor pro ukládání úklidových prostředků a pomůcek, který není přístupný pro děti.

§ 5

Úklid a nakládání s prádlem

(1) Pokud jde o dětskou skupinu nejvýše 4 dětí, musí být ve všech prostorách, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, zajištěn odpovídající denní úklid.

(2) Pokud jde o dětskou skupinu od 5 do 12 dětí, provádí se ve všech prostorách, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, úklid:

- a) denně setřením všech podlah a povrchů na vlhko, u koberců vyčištěním vysavačem,
- b) denně vynášením odpadků,
- c) denně za použití čisticích prostředků s dezinfekčním účinkem umytím umyvadel, WC mís a dětských nočníků,
- d) nejméně jednou týdně omytím a dezinfikováním omyvatelných částí stěn hygienického zařízení,
- e) nejméně dvakrát ročně umytím oken včetně rámu, svítidel a světelných zdrojů,
- f) nejméně dvakrát ročně celkovým úklidem všech prostor a předmětů; rozsah a frekvenci úklidu upraví poskytovatel ve vnitřních pravidlech,
- g) malováním nejméně jedenkrát za 3 roky nebo v případě potřeby i častěji.

(3) Čisté a použité ručníky a lůžkoviny se skladují odděleně. Pokud jde o dětskou skupinu od 5 do 12 dětí, skladují se čisté ručníky a lůžkoviny v čistých uzavíratelných skříních nebo na policích v obalech. Použité ručníky a lůžkoviny se skladují ve vyčleněném prostoru, mimo pobytové prostory dětí, v obalech, které musí být vhodné k praní nebo omyvatelné a dezinfikovatelné nebo na jedno použití a musí zabraňovat kontaminaci okolí nečistotami.

§ 6

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 2014.

O d ů v o d n ě n í

k návrhu vyhlášky ze dne 2014, o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí

Obecná část

Ustanovení § 15 odst. 2 zákona č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon“) uvádí, že prováděcím právním předpisem jsou stanoveny hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí.

Na základě zmocnění v § 26 zákona je Ministerstvu práce a sociálních věcí uložena povinnost stanovit vyhláškou hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí, konkrétně jde o požadavky na venkovní prostory, požadavky na místnost pro denní pobyt a odpočinek dětí, požadavky na šatnu, požadavky na hygienické zařízení a požadavky na úklid a nakládání s prádlem.

Úprava hygienických požadavků na prostory a provoz dětské skupiny zohledňuje velikost dětské skupiny, tzn. počet dětí, které mohou v souladu s oprávněním k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, dětskou skupinu navštěvovat. Kritérium počtu dětí v dětské skupině je pak rozhodující, pokud jde o nároky na hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny. Zákon a na něj navazující prováděcí vyhláška zohledňují též další kritérium, spočívající ve zmírnění nároků kladených na hygienické požadavky na prostory a provoz v dětské skupině o menším počtu dětí.

Zákon a prováděcí vyhláška vychází z určitého minimálního standardu hygienických požadavků na prostory a provoz, který zákonodárce považuje za nepodkročitelnou hranici zajišťující hygienický komfort dětí v dětské skupině do 4 dětí. Se zvyšujícím se počtem dětí v dětské skupině jsou nároky na hygienické požadavky úměrně navyšovány, přičemž nad rámec minimálního standardu jsou stanoveny další hygienické požadavky pro dětskou skupinu do 12 dětí. Hygienické požadavky pro dětskou skupinu do 4 dětí a pro dětskou skupinu do 12 dětí jsou upraveny prováděcí vyhláškou k zákonu č. .../2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Hygienické požadavky pro dětskou skupinu nad 12 dětí, za předpokladu, že v jedné dětské skupině může být podle § 7 zákona pečováno maximálně o 24 dětí současně, jsou stanoveny ve vyhlášce ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb., (dále jen „hygienická vyhláška“), která provádí zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině je povinen prokázat, že splňuje hygienické požadavky na prostory a provoz ještě před samotným faktickým započítáním poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, jelikož splnění těchto hygienických požadavků, ať již založených prováděcí vyhláškou k zákonu nebo hygienickou vyhláškou, bude v rámci předběžné kontroly provádět příslušná krajská hygienická stanice, jejíž závazné stanovisko bude jedním z dokladů, které musí fyzická osoba nebo právnická osoba, která hodlá

poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině předložit společně s žádostí o zápis do evidence poskytovatelů. V průběhu poskytování služby péče o dítě v dětské skupině budou hygienické požadavky rovněž kontrolovány příslušnou krajskou hygienickou stanicí podle § 21 odst. 2 zákona.

Vyhláška byla zpracována na základě konzultací s Ministerstvem zdravotnictví.

Zvláštní část

K § 1

Stanovuje se povinnost poskytovatele zajistit nezastavěnou plochu pozemku nebo dostupnost veřejného hřiště či možnost pobytu dětí v přírodě za účelem pobytu a her dětí venku v prostředí, které pro děti nepředstavuje riziko vzniku úrazů způsobených působením okolních činností. Poskytovatel není povinen zajistit pouze jakoukoliv nezastavěnou plochu pozemku, ale musí zajistit takovou nezastavěnou plochu pozemku, která bude výhradně určena pro pobyt a hry dětí venku. Jelikož je předpoklad, že služba péče o dítě v dětské skupině bude poskytována v blízkosti pracoviště rodičů nebo v městské zástavbě, musí poskytovatel zajistit situování prostor, ve kterých je služba péče o dítě v dětské skupině poskytována, v bezprostřední blízkosti nezastavěné plochy pozemku, kterou bude možno využít výhradně k pobytu a hrám dětí venku nebo na dostupném veřejném hřišti či v přírodě. Dostupností je myšlena skutečnost, že veřejné hřiště či příroda budou dosažitelné pěšky, a zároveň za účelem pobytu dětí venku děti nebudou muset absolvovat dlouhé vzdálenosti.

K § 2

Stanovuje se povinnost poskytovatele v rámci prostor určených k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině vyčlenit místnost, která bude výhradně určena k dennímu pobytu a odpočinku dětí. V případě dětské skupiny pro více jak 4 děti, se navíc stanovují minimální požadavky na plochu místnosti připadající na jedno dítě. Vybavení místnosti musí odpovídat účelu, kterému je místnost určena, tzn. nábytek, pomůcky, hračky nebo lehátka musí odpovídat skutečnosti, že budou sloužit dětem o určitém počtu a určité věkové skupiny. Ustanovení rovněž klade minimální požadavky na skladování lůžkovin a na dodržení hygienických pravidel spojených s používáním lůžkovin. Lékárnička k ošetření drobných poranění musí být umístěna přímo v denní místnosti, a to tak aby byla volně přístupná pečující osobě, ale ne dítěti.

K § 3

Poskytovatel je povinen zajistit v případě dětské skupiny do 4 dětí prostor vybavený šatním nábytkem, který bude určen pro odkládání oděvů, přičemž není rozhodující, zda tento prostor je v denní místnosti nebo mimo ni. Pokud jde o dětskou skupinu do 12 dětí, je poskytovatel povinen za účelem odkládání oděvů vyčlenit zvláštní místnost, která navazuje na vstupní prostor a je vybavena dětským šatním nábytkem.

K § 4

Stanovují se požadavky na hygienická zařízení zohledňující velikost dětské skupiny a skutečnost, že v dětské skupině pobývají děti mladší 3 let. Ustanovené též stanovuje hygienické požadavky na zařízení určená výhradně pro pečující osoby nebo pro činnosti spojené s úklidem.

K § 5

Podle velikosti dětské skupiny se stanovují rozdílné požadavky na úklid a na nakládání s prádlem.

K § 6

Navrhuje se účinnost vyhlášky, tak aby nabyla účinnosti společně se zákonem, a to 1. září 2014.